

ZMIANA NR 10 DO ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KRAJU MORAWSKO-ŚLĄSKIEGO

Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000

Brno
Wrzesień 2025 r.

Přípraveni na
klimatickou změnu

Sporządzający ocenę: ASITIS s.r.o.
Vážného 10, 621 00, Brno
E-mail: kancelar@asitis.cz
Tel.: +420 721 222 994

Odpowiedzialny wykonawca:

osoba upoważniona zgodnie z Ustawą nr 100/2001 Dz.U. Republiki
Czeskiej o ocenie oddziaływania na środowisko

osoba upoważniona do oceny oddziaływań na sieć Natura 2000,
zgodnie z § 45i Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie
przyrody i krajobrazu

nr spr. pozwolenia: – przedłużono na
podstawie decyzji nr spr. do 30.11.2029 r.

Wykonawca projektu Zmiany nr 10 do Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego

Institut regionálních informací, s.r.o. (Institut Informací
Regionalnych, sp. z o.o.)

Główny projektant:

Numer zezwolenia:

Zespół projektowy:

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	3
1. Wstęp	5
1.1 Przedmiot oceny.....	5
1.2 Założenia.....	5
1.3 Wymagania dotyczące oceny oddziaływania na sieć Natura 2000	7
1.4 Cel oceny	14
1.5 Procedura sporządzenia oceny.....	14
2. Podstawowe dane dotyczące projektu zmiany Zasad Zagospodarowania Przestrzennego	15
2.1 Nazwa projektu zmiany zasad zagospodarowania przestrzennego	15
2.2 Organ zlecający.....	15
2.3 Projektant – wykonawca	15
2.4 Związek z innymi koncepcjami i dokumentacją zagospodarowania przestrzennego	15
2.5 Treść projektu zmiany nr 10 ZZP KMŚ	16
2.6 Proponowane warianty rozwiązań i główne powody ich wyboru	26
2.7 Podsumowanie ewentualnych zmian projektu MPZP wprowadzonych w trakcie sporządzenia oceny	26
2.8 Kopie opinii organów ochrony przyrody zgodnie z § 45i ust. 1 ustawy, w których nie wykluczono znaczącego oddziaływania projektu zasad planowania przestrzennego. „Aktualizacja Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego, z późniejszymi zmianami” – opinia zgodnie z § 45i) Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami	26 27
Do wiadomości:	33
2.9 Ocena wystarczalności dokumentów do sporządzenia oceny oddziaływania projektu zasad zagospodarowania przestrzennego oraz ich poszczególnych wariantów, a także wykaz wykorzystanych źródeł	34
3. Dane o obszarach o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO oraz przedmiotów ich ochrony	36
3.1 Identyfikacja obszarów, których to dotyczy	36
3.2 Podstawowa charakterystyka potencjalnie dotkniętych obszarów	40
3.2.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší.....	40
3.2.2 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice	41
3.2.3 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry	41
3.3 Identyfikacja przedmiotów ochrony, które prawdopodobnie będą poddane oddziaływaniu oraz ich charakterystyki.....	42
3.3.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší.....	42
3.3.1.1 Bączek zwyczajny (Ixobrychus minutus)	42
3.3.1.2 Podróżniczek białogardły (Luscinia svecica cyanecula).....	44
3.3.1.3 Zimorodek zwyczajny (Alcedo atthis)	45
3.3.2 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice	47
3.3.2.1 Kumak górski (Bombina variegata)	47
3.3.2.2 Pachnica dębowa (Osmoderma eremita)	49
3.3.3 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry	53
3.3.3.1 Kumak górski (Bombina variegata)	53
3.3.3.2 Pachnica dębowa (Osmoderma eremita)	53

3.3.3.3	Różanka pospolita (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>).....	54
3.3.3.4	Zgniotek cynobrowy (<i>Cucujus cinnaberinus</i>).....	55
3.3.3.5	Siedlisko: 91E0 Mieszane lasy łąkowe jesionowo-olszowe Europy umiarkowanej i borealnej	56
4.	Ocena oddziaływania koncepcji na obszar o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO	58
4.1	Badania terenowe w lokalizacjach potencjalnie dotkniętych projektem zmiany ZZP KMŚ. .	58
4.2	Przeprowadzone konsultacje	63
4.3	Sposób oceny.....	65
4.4	Identyfikacja potencjalnych wpływów	66
4.5	Ocena oddziaływania na poszczególne potencjalnie dotknięte przedmioty ochrony na obszarach o znaczeniu europejskim i obszarach specjalnej ochrony ptaków	68
4.6	Ocena oddziaływań skumulowanych i synergicznych	76
4.7	Ocena oddziaływań transgranicznych	79
4.8	Wyniki oceny na spójność obszarów sieci Natura 2000.....	80
4.9	Ocena i porównanie projektowanych wariantów pod względem oddziaływania na system Natura 2000.....	82
5.	Wnioski.....	83
5.1	Przewidywane do zastosowania środki mające na celu zapobieganie, eliminację lub ograniczenie przewidywanych negatywnych oddziaływań zmiany zasad zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem ich wyznaczenia.....	83
5.1.1	Porównanie stopnia oddziaływania projektu Z10 ZZP KMŚ bez wdrożenia środków zapobiegawczych, wykluczających lub ograniczających oczekiwane niekorzystne oddziaływania przedsięwzięcia ze stopniem oddziaływania w przypadku ich wdrożenia.	84
5.2	Ramowa ocena możliwości ewentualnych środków kompensacyjnych, jeżeli wpływ miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest oceniany jako znacząco negatywny. .	84
6.	Przegląd głównych wykorzystanych źródeł	85

1. WSTĘP

1.1 PRZEDMIOT OCENY

Przedmiotem oceny jest projekt Zmiany nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego (zwany dalej Z10 ZZP KMŚ). Podmiotem zlecającym Zmianę nr 10 jest Urząd Krajski Kraju Morawsko-Śląskiego, projekt Zmiany nr 10 sporządziła spółka Institut regionálních informací, s.r.o. Podmiotem oceniającym oddziaływanie na środowisko zgodnie z załącznikiem do ustawy budowlanej i zgodnie z Ustawą nr 100/2001 Dz.U. Republiki Czeskiej o ocenie oddziaływania na środowisko, z późniejszymi zmianami, jest Ing. arch. Stanislav Kovář, CSc., posiadający świadectwo kompetencji zawodowych w zakresie sporządzania dokumentacji i ocen w rozumieniu § 19 Ustawy nr 100/2001 Dz.U. Republiki Czeskiej, w obowiązującym brzmieniu.

Projekt Zmiany nr 10 do ZZP Kraju Morawsko-Śląskiego zawiera część tekstową wraz z Uzasadnieniem oraz część graficzną.

1.2 ZAŁOŻENIA

Dokumentacja została sporządzona na podstawie uchwały nr 15/1683 Sejmiku Kraju Morawsko-Śląskiego z dnia 07. 03. 2024 r. Jest to zmiana Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego polegająca na **wyznaczeniu obszaru dla Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna, wyznaczeniu powiązanej z nim infrastruktury transportowej i technicznej oraz zmianie przebiegu ponadregionalnego korytarza ekologicznego** o następującej treści:

1. Wyznaczenie nowej strefy rozwoju o znaczeniu ponadlokalnym „Lutynia Dolna” jako obszaru produkcyjnego i magazynowego o całkowitej przewidywanej maksymalnej wielkości terenu 280 ha, dla przedsięwzięcia polegającego na wybudowaniu Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna (zwanego dalej „SPP Lutynia Dolna”).
Obszar ten będzie przeznaczony przede wszystkim dla przemysłu wytwórczego, przetwórczego, centrów usług strategicznych, przemysłu zaawansowanych technologii, centrów technologicznych oraz ośrodków naukowo-badawczych. Dopuszczalne wykorzystanie obejmuje infrastrukturę techniczną i transportową, związane z nią powierzchnie magazynowe jako funkcja dodatkowa do funkcji głównej, a także obiekty handlowe, noclegowe (typu hotelowego, wyłącznie do czasowego zakwaterowania o ograniczonej pojemności) i zakłady gastronomiczne związane z ich funkcją główną itp. Jako przeznaczenie niedopuszczalne lub część składowa powierzchni zostaną zdefiniowane w szczególności takie przedsięwzięcia, które mogą stanowić zagrożenie dla dominującego sposobu wykorzystania parku. Wyłączona będzie samodzielna funkcja magazynowania, niezwiązana z dominującą funkcją produkcyjną.
2. Wyznaczenie nowych korytarzy infrastruktury transportowej w celu zapewnienia obsługi wspomnianej SPP Lutynia Dolna.
Teren będzie preferencyjnie połączony z nadrzędną siecią komunikacyjną (autostrada D1), a także z nową bocznicą kolejową połączoną ze stacją kolejową Dzieńmorowice. Wyznaczenie tymczasowego bezpośredniego połączenia SPP Lutynia Dolna z autostradą D1 będzie wykorzystywało już istniejące miejsca odpoczynku czy nieużywane techniczne zjazdy z autostrady.

Tymczasowe połączenie powinno być wyznaczone jako tzw. „prawy do środka – prawy na zewnątrz”, czyli z wykorzystaniem zawracania pojazdów na najbliższym możliwym zjeździe z autostrady, który to umożliwia. Tymczasowe połączenie będzie działało na czas budowy SPP i do czasu uruchomienia ostatecznego połączenia przez drogę I/67 i nowy stały węzeł drogowy – określenie nowego węzła drogowego w południowo-zachodnim kwadrancie rozpatrywanego obszaru, który ostatecznie połączy przedmiotowy obszar z ukończoną zmianą przebiegu drogi I/67. Po wybudowaniu finalnego węzła drogowego, który będzie połączony nie tylko z głównym dojazdem do SPP, ale także z drogą I/67, tymczasowe połączenie z SPP zostanie zamknięte. Obszar ten zostanie połączony z przygotowywanej zmiany przebiegu drogi I/67 prawdopodobnie w trzech punktach, których umieszczenie będzie przedmiotem dalszych bardziej szczegółowych opracowań. Połączenie z nową boczną kolejową – wyznaczenie korytarza bocznic kolejowej prowadzącej z SPP Lutynia Dolna do korytarza kolejowego trasy nr 320, stacja kolejowa Dzieńmorowice, szerokość korytarza 100 m.

3. Wyznaczenie nowych korytarzy infrastruktury technicznej w celu zapewnienia zaopatrzenia SPP Lutynia Dolna. Wyznaczenie korytarza nowej trasy wodociągu wody przemysłowej poprzez połączenie z istniejącą trasą przy elektrowni Dzieńmorowice, która ma punkt pompowania z rzeki Olzy, szerokość korytarza 100 m. Wyznaczenie korytarza nowej trasy wodociągu wody pitnej poprzez połączenie z istniejącą trasą przy elektrowni Dzieńmorowice, szerokość korytarza 100 m. Wyznaczenie korytarza dla wstępnie oczyszczonych ścieków z terenu SPP Lutynia Dolna przez dozwolone miejsca zrzutu elektrowni Dzieńmorowice do cieku Mlýnka/Lutyńka, szerokość korytarza 100 m. Podłączenie energii elektrycznej, gazu i wody powinno być prowadzone, o ile to możliwe, w de facto wspólnym korytarzu od elektrowni Dzieńmorowice, która jest źródłem o wystarczającej mocy tych mediów w odległości do 2 km od obszaru objętego planem. Korytarz wody technologicznej będzie kontynuowany do rzeki Olzy, punktem poboru będzie jaz Dětmarovický.
4. Wyznaczenie zielonych pasów ochronnych oddzielających SPP od okolicy oraz innych działań kompensacyjnych zapewniających zarówno całkowite ekranowanie wizualne, jak i częściowe ekranowanie akustyczne.
5. Uzupełnienie zadań na rzecz zagospodarowania przestrzennego gmin.
Optymalizacja rozwiązań infrastruktury publicznej w koordynacji z lokalizacją strefy rozwojowej o znaczeniu ponadlokalnym SPP Lutynia Dolna. Rozwiązanie kwestii zmiany przebiegu drogi publicznej III/46812 (ul. Neradská) i ścieżki rowerowej nr 6257 wzdłuż obwodu SPP Lutynia Dolna. Wyznaczenie terenów zieleni i innych działań krajobrazowych (zielony pierścień) oddzielających korytarze nowej infrastruktury technicznej i transportowej oraz teren parku od zabudowy mieszkaniowej (w szczególności część miejscowości Wierznowice). Zmiana przebiegu wyznaczonego lokalnego korytarza ekologicznego między leśnym porostem na północ od Lutyni Dolnej w kierunku obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) poza obszarem SPP Lutynia Dolna.

Wniosek o zmianę ZZZ KMŚ został złożony przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Całkowita przewidywana maksymalna wielkość terenu nie powinna przekroczyć 280 ha.

1.3 WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA SIEĆ NATURA 2000

Ministerstwo Środowiska Republiki Czeskiej (zwane dalej MŚ lub MŚ RCz) wydało Stanowisko MŚ w sprawie potrzeby oceny projektu treści Aktualizacji nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego pod kątem oddziaływania na środowisko (nr spr. Nr spr.: MZP/2024/710/816 z dnia 26.02.2024 r.).

Częścią materiałów do wydania stanowiska MŚ w sprawie potrzeby oceny projektu treści Aktualizacji nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego pod kątem oddziaływania na środowisko jest stanowisko Organu Ochrony Przyrody Urzędu Krajskiego Kraju Morawsko-Śląskiego, Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa, pod nr spr.: MSK 27794/2024, z dnia 20 lutego 2024 r., zgodnie z postanowieniami § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu z podsumowaniem, że **projekt aktualizacji może, samodzielnie lub w połączeniu z innymi koncepcjami lub przedsięwzięciami, wywierać istotny wpływ na korzystny stan przedmiotu ochrony lub spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub obszarów specjalnej ochrony ptaków (zwanych dalej „OSO”).**

Ministerstwo Środowiska, zgodnie z postanowieniami § 42a ust. 2 lit. e) ustawy budowlanej oraz na podstawie procedury zgodnej z postanowieniami § 10i ust. 2 Ustawy nr 100/2001 Dz.U. Republiki Czeskiej o ocenie oddziaływania na środowisko, z późniejszymi zmianami, wydało następujące uzasadnione stanowisko:

*Na podstawie otrzymanych od wnioskodawcy materiałów dot. przedmiotowej aktualizacji oraz z uwzględnieniem kryteriów określonych w załączniku nr 8 do Ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko, w szczególności w odniesieniu do przedmiotu zmiany koncepcji, opisu nowo proponowanych obszarów i korytarzy oraz charakterystyki obszaru objętego planem, **Ministerstwo Środowiska wymaga przeprowadzenia oceny projektu treści A10 ZZZ KMŚ pod kątem jego oddziaływania na środowisko i zdrowie publiczne, w tym oceny zgodnie z postanowieniami § 45i ust. 2 i 9 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu (zwanej dalej „Oceną oddziaływania na sieć Natura 2000”), i jednocześnie określa poniżej szczegółowe wymagania w odniesieniu do treści i zakresu oceny oddziaływania wyżej wymienionej aktualizacji na środowisko. Projekt treści A10 ZZZ KMŚ może mieć istotny wpływ na środowisko, względnie na przedmiot ochrony i spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub OSO, dlatego niezbędne jest przeprowadzenie jego oceny pod kątem oddziaływania na środowisko, w pełnym zakresie zgodnie z załącznikiem do ustawy budowlanej, względnie Obwieszczeniem nr 142/2018 Dz.U. Republiki Czeskiej w sprawie wymogów dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia i koncepcji na obszary o znaczeniu europejskim (EVL) oraz obszary specjalnej ochrony ptaków, a także wymogów w zakresie oceny oddziaływania poważnej ingerencji w interesy ochrony przyrody i krajobrazu (zwanego dalej „Obwieszczeniem”).***

Poniżej z tego stanowiska przedstawiamy wymogi istotne dla potrzeb oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Osoba upoważniona do sporządzenia oceny SEA zgodnie z postanowieniami § 19 Ustawy o oddziaływaniu na środowisko powinna określić i następnie podać metodologię sporządzenia poszczególnych punktów, względnie rozdziałów oceny SEA. Jest także zobowiązana do skonsultowania

wszystkich zidentyfikowanych potencjalnych oddziaływań na środowisko, zdrowie publiczne i proponowanych działań minimalizujących te zidentyfikowane oddziaływania z podmiotem zlecającym lub przetwarzającym aktualizację dokumentacji planowania przestrzennego, tak aby projekt A10 ZZP KMŚ mógł elastycznie reagować na wyniki tzw. procesu SEA. **Działania minimalizujące, które zostaną określone w ramach oceny SEA lub oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, powinny być w pierwszej kolejności zaprojektowane dla poziomu strategicznego** (dążenie do określenia takich działań o charakterze koncepcyjnym, przestrzennym itp., które już na tym poziomie pozwolą uwzględnić i ograniczyć ewentualne stwierdzone lub przewidywane negatywne oddziaływania na środowisko, zdrowie publiczne oraz obszary sieci Natura 2000), i następnie doprecyzować je na poziomie projektowym. **Proponowane działania minimalizujące powinny również odnosić się do kryteriów działalności decyzyjnej na danym obszarze, aby zapewnić właściwe powiązanie z postępowaniami następującymi w dalszej kolejności, ponieważ same działania projektowe nie mogą zostać włączone do części sentencji projektu A10 ZZP KMŚ.**

1. Opisując aktualny stan środowiska, względnie istniejącego stanu poszczególnych elementów środowiskowych na rozpatrywanym obszarze, należy opierać się na najbardziej aktualnych dostępnych danych.

...

Ponieważ właściwy organ ochrony przyrody nie wykluczył w swoim stanowisku, zgodnie z § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, istotnego wpływu projektu A10 ZZP KMŚ na obszar Natura 2000, projekt aktualizacji powinien być poddany ocenie oddziaływania na obszary sieci Natura 2000, zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody i krajobrazu oraz jej rozporządzeniem wykonawczym, czyli wyżej wymienionym obwieszczeniem.

15. W ramach oceny oddziaływania na sieć Natura, sporządzonej przez uprawnioną osobę w rozumieniu § 45j ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, należy skupić się na wszystkich przewidywanych oddziaływaniach przyszłego użytkowania terenu przedsięwzięcia inwestycyjnego Gigafactory i powiązanych korytarzy (połączenie z siecią bardzo wysokiego napięcia, doprowadzenia wody technicznej, bocznice kolejowe), w tym na oddziaływaniach wtórnych. W ocenie oddziaływania na obszar Natura jest zatem niezbędne skupienie się na możliwym wpływie m.in. na potencjalne biotopy danych przedmiotów ochrony terenów obszaru Natura 2000, których to dotyczy (np. poprzez rozwiązanie przyszłego skanalizowania terenu do odbiorników, możliwe wprowadzanie zanieczyszczeń do obszaru, fragmentację przepuszczalności migracyjnej terenu itp.). Wreszcie, co nie mniej ważne, niezbędna jest właściwa ocena skumulowanych i synergicznych oddziaływań na danym terenie w odniesieniu do przedmiotów ochrony terenów obszaru Natura 2000, których to dotyczy.

Wyznaczenie danych obszarów i korytarzy zostanie zweryfikowane w ramach projektu A10 ZZP KMŚ, ponieważ mogą one być w konflikcie terytorialnym (lub mogą generować inne możliwe istotne oddziaływania) z obszarami sieci Natura 2000, konieczna jest ocena aktualizacji zgodnie z postanowieniami § 45i ust. 2 i 9 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, jak już wspomniano wyżej. Jeżeli wynik oceny oddziaływania projektu A10 ZZP KMŚ nie wykluczy istotnego negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony oraz spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub OSO, organ zlecający powinien respektować postanowienia § 45i ust. 2, ust. 3 do ust. 7 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu.

Stanowisko Organów Ochrony Przyrody Urzędu Krajowego Kraju Morawsko-Śląskiego, Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa zgodnie z postanowieniami § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu

Poniżej przedstawiono główne informacje z treści samego stanowiska Organów Ochrony Przyrody Urzędu Krajowego Kraju Morawsko-Śląskiego, Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa, pod numerem sprawy: MSK 27794/2024, z dnia 20 lutego 2024 roku, zgodnie z postanowieniami § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu.

Urząd Krajowy, dokonując oceny wniosku zgodnie z § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, stwierdził, że wniosek dotyczący sporządzenia aktualizacji Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego, w obowiązującym brzmieniu (zmiana nr 10), polegający w szczególności na zmianie wykorzystania terenu Lutynia Dolna na nowe wykorzystanie, dla przedsięwzięcia wybudowania Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna, w tym wyznaczenie nowych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej w celu zapewnienia możliwości obsługi, może samodzielnie lub w połączeniu z innymi koncepcjami lub przedsięwzięciami, mieć istotny wpływ na przedmiot ochrony lub spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub obszaru specjalnej ochrony ptaków znajdującego się w kompetencji Urzędu Krajowego, czyli obszary o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, oznaczony kodem CZ0813457, oraz część obszaru specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší, oznaczony kodem CZ0811021.

Wybrane informacje z Uzasadnienia

*Z przedstawionych dokumentów wynika, że przedmiot aktualizacji ZZP KMŚ, czyli **powierzchnia terenu SPP Lutynia Dolna jest usytuowana całym swoim północnym skrajem około 180 metrów od północnego segmentu obszaru specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší, kod obszaru CZ0811021 (zwany dalej „OSO”), i swoim północno-zachodnim skrajem około 150 metrów od obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, kod obszaru CZ0813457 (zwanego dalej „obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice”).***

Na podstawie przedłożonych dokumentów można stwierdzić, że projekt przedmiotu aktualizacji ZZP KMŚ, mający na celu wybudowanie powierzchni terenu SPP Lutynia Dolna i nawiązujących korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej, może mieć wpływ o istotnym (negatywnym) charakterze w odniesieniu do integralności i nienaruszalności podstawowych właściwości bezpośrednio przylegających terenów obszaru NATURA – OSO i obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy Wierzniowice, które uzasadniały ich wyznaczenie i ich cele ochrony.

*Przedmiotem ochrony OSO są populacje bączka zwyczajnego (*Ixobrychus minutus*), zimorodka zwyczajnego (*Alcedo atthis*) i podróżniczka (*Luscinia svecica*) oraz ich biotopy. Celem ochrony OSO jest zachowanie i odtworzenie ekosystemów istotnych dla określonych gatunków ptaków w ich naturalnym zasięgu występowania oraz zapewnienie warunków do utrzymania populacji tych gatunków we właściwym stanie ochrony siedliska. Przedmiotem ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy Wierzniowice są gatunki o znaczeniu europejskim – kumak górski (*Bombina variegata*) i pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*).*

Cele ochrony obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO są określone w zestawieniach zalecanych działań – ZZD. Celem ochrony OSO jest zachowanie i odtworzenie ekosystemów istotnych dla określonych gatunków ptaków w ich naturalnym zasięgu występowania oraz zapewnienie warunków do utrzymania populacji tych gatunków we właściwym stanie ochrony siedliska z punktu widzenia ochrony i celu ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy Wierzniowice jest poprawa stanu przedmiotu ochrony kumaka górskiego (*Bombina variegata*) w porównaniu z poziomem w momencie wyznaczenia, gdy populację szacowano na niższe setki okazów, tj. osiągnięcie populacji liczącej wyższe setki dorosłych okazów oraz utrzymanie stanu populacji pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) na poziomie z roku 2010, kiedy na danym terenie potwierdzono jego występowanie w 23 drzewach na podstawie znaleziska odchodów, fragmentów chityny martwych okazów lub obecności larw, oraz jednocześnie wytypowano 122 drzewa potencjalnie odpowiednie dla rozwoju tego gatunku.

Zgodnie z § 3 ust. 1 lit. s) i t) w związku z § 45a ust. 1 lit. a) Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, każdy obszar o znaczeniu europejskim (EVL), a w odniesieniu do § 45e ust. 1 tejże Ustawy – również obszar specjalnej ochrony ptaków, ma w możliwie największym stopniu (istotnie) przyczynić się do osiągnięcia, względnie utrzymania lub odtworzenia korzystnego stanu określonego typu obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub gatunku o znaczeniu europejskim, przy czym za korzystny stan siedliska przyrodniczego na poziomie Republiki Czeskiej uznaje się taki stan, w którym jego naturalny zasięg występowania oraz obszary w jego granicach są stabilne lub się powiększają, a specyficzna struktura i funkcje niezbędne do jego zachowania istnieją i z dużym prawdopodobieństwem będą utrzymywać się w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz stan jego typowych gatunków jest korzystny z punktu widzenia ochrony. Stan ochrony gatunków zostanie uznany za właściwy, jeżeli dane o dynamice liczebności populacji rozpatrywanych gatunków wskazują, że same utrzymują się w skali długoterminowej jako trwałe składniki własnych siedlisk przyrodniczych, a naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć siedlisko wystarczająco duże, aby zachować własne populacje przez dłuższy czas. Z powyższych ustawowych ograniczeń można zatem między innymi wywnioskować zasadniczy obowiązek co najmniej niezwiększania powierzchni i niepogarszania jakościowych charakterystyk siedlisk przyrodniczych oraz biotopów gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub OSO, w porównaniu ze stanem w chwili wyznaczenia terenu. Cel ochrony na poziomie obszaru jest powiązany z ogólnym celem sieci Natura 2000, którym jest zachowanie typów siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim oraz siedlisk gatunków o znaczeniu europejskim oraz wybranych gatunków ptaków w ich naturalnym zasięgu występowania w stanie właściwym z punktu widzenia ochrony lub ewentualnie umożliwienie odtworzenia tego stanu – na poziomie terenu oznacza to, że celem jest utrzymanie (zachowanie) lub poprawa stanu.

OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší pod względem jakości i powierzchni niektórych typów biotopów – w szczególności cieków wodnych, zbiorników wodnych i mokradeł – znacząco odróżnia się od otaczającego gęsto zaludnionego i zabudowanego krajobrazu przemysłowego regionu Ostrawskiego i Karwińskiego. Filar całego obszaru tworzą dwie rzeki – Odra oraz jej dopływ Olza, które miejscami otoczone są fragmentami lasów łęgowych, a także dwoma mniejszymi dopływami rzek Odra, Vrbická i Bohumínská Stružka, które wraz z rzeką Rychvaldská Stružka tworzą system cieków wodnych, na których w przeszłości zbudowano kompleksy stawów rybnych. Szczególnie istotne są rozległe obszary szuwarów, które miejscami towarzyszą tym kompleksom stawów rybnych i które pod względem całkowitej powierzchni są największe na Morawach Północnych i na Śląsku.

Z punktu widzenia możliwego oddziaływania na przedmioty ochrony OSO można stwierdzić co następuje. Siedliskami bączka zwyczajnego są stawy z gęstą roślinnością brzegową, bagna, szuwały oraz gęsto zarośnięte brzegi wolno płynących wód. Terenami mającymi znaczenie są podmokłe żwirownie i piaszki oraz zapadliska kopalniane z roślinnością przybrzeżną. Odpowiednimi siedliskami są także systemy małych stawów ze wspólnymi groblami, z niezakłóconym litoralem i przylegającą roślinnością krzewiastą (wierzby i olchy). Typowy biotop lęgowy jest najlepiej zachowany na obszarach niedawnego występowania gatunku, który koncentruje się w trzech podobszarach. Pierwszy obszar znajduje się w kompleksie największych zbiorników wodnych i obejmuje obszar wokół stawu Heřmanský oraz stawu Lesník, stawu Zábalský i stawu Nový z przyległymi rozległymi mokradłami i szuwałami. Drugi obszar znajduje się w roślinności litoralnej i przyległych mokradłach stawów Skučák i Kout. Trzecim ważnym obszarem regularnego występowania i gniazdowania bączka jest system stawów w pobliżu Starego Miasta koło Karwiny. Bączek jest gatunkiem migrującym, zimującym w Afryce Subsaharyjskiej, dokąd odlatuje w sierpniu i wrześniu. Na miejsca lęgowe powraca od kwietnia do maja. Bączki żywią się głównie owadami wodnymi, drobnymi rybami, kijankami, a podczas zdobywania pokarmu stoją w płytkiej wodzie lub na roślinności przy powierzchni wody. Gatunek znajduje podstawę pokarmową w miejscu lęgowym.

Zimorodek zwyczajny jest ptakiem osiadłym lub wędrownym, który poszukuje czystych, wolno płynących lub stojących wód. Niezbędna jest obecność gliniastych lub piaszczystych brzegów, w których kopie nory lęgowe. Siedliskiem lęgowym podroźniczka są podmokłe tereny nizinne w pobliżu zbiorników wodnych, porośnięte roślinnością szuwarową, turzycową i zaroślami wierzbowymi. Lęgnie się w norach ziemnych, które wykopuje w stromych brzegach. Dlatego też odcinki rzek Odra i Olza oraz odcinki małych rzek Stružka i Petrůvka stanowią główne obszary lęgowe. Zimorodek jest w stanie lęgnąć się także w niewielkich osuwiskach, a jego nory mogą być ukryte w pokrywie roślinnej zielnej i drzewiastej. Takie gniazda mogą znajdować się zarówno na mniejszych ciekach, jak i na stawach i żwirowniach (np. regularnie lęgnie się na stawach w Karwinie-Starym Mieście), a czasem nawet w uregulowanych i prostych odcinkach Odry i Olzy, czyli w miejscach, gdzie umykają uwadze. Pokarm zimorodków stanowią małe ryby, kijanki i żaby, skorupiaki, mięczaki, owady oraz ich larwy żyjące w wodzie. Poluje zarówno na stawach i zalanych żwirowniach, jak i na mniejszych zbiornikach, np. w oczkach wodnych i leśnych stawach (np. w lesie Březina i małych stawach pod drogą z Rychwałdu do Bogumina), a także w starorzeczach (np. w obrębie katastralnym Wierzniewice i na terenie Szonychel w Boguminie), w oczkach wodnych itp.

Podgatunek podroźniczka, który lęgnie się w OSO, jest podroźniczek białogardły. Jest to ptak wędrowny, wiosenne przyloty odbywają się głównie na początku kwietnia, jesienne odloty osiągają szczyt na przełomie sierpnia i września. Biotop lęgowy tego gatunku stanowią wilgotne, bagienne miejsca przy stawach i jeziorach, ale także poza nimi, na otwartych terenach, w zagłębieniach terenu, w zbiorowiskach turzyc, szuwarów lub krzewiastych wierzb. Siedliska lęgowe w OSO koncentrują się głównie w kompleksach bagiennych stawu Heřmanský i stawu Lesník, stawie Zábalský i w jego okolicach, w roślinności litoralowej w rezerwacie przyrody Skučák i stawu Velký Cihelník. Pokarm podroźniczków jest w przeważającej części zwierzęcy, od jesieni częściowo roślinny. Ptaki polują najczęściej na otwartych terenach (na brzegach wód, w rzadkiej roślinności, nie rzadko także na ścieżkach lub poboczach dróg), jednak zawsze w bezpośrednim sąsiedztwie gęstej roślinności, gdzie

mają możliwość schronienia przed niebezpieczeństwem, a także na roślinach pływających i naniesionych osadach.

Aby zapewnić odpowiednią liczbę miejsc lęgowych dla bączka i podrózniczka, należy utrzymać co najmniej obecną powierzchnię roślinności litoralowej w OSO, ewentualnie dążyć do jej rozszerzenia także na inne stawy w rejonie. Negatywnym oddziaływaniem na zimorodka zwyczajnego są regulacje cieków i budowli wodnych, włącznie z modyfikacją ich roślinności brzegowej. Również wycinka drzew w ramach prac konserwacyjnych, w szczególności na Odrze i Olzie, zmienia charakter biotopu gatunku. Dochodzi do odsłonięcia miejsc, które były pokryte roślinnością na brzegach (gatunek lęgnie się także w norach ukrytych w roślinności, gdzie umyka uwadze), łatwego dostępu do brzegów cieków wodnych (zakłócenia przez odwiedzających) oraz pogorszenia możliwości polowania (zimorodek poluje przeważnie z osłony roślinności przybrzeżnej). Wycinka i usuwanie drzew stanowią z tych samych powodów problem także na żwirowniach i groblach stawów.

Pachnica dębowa jest saproksylofagiem, typowym gatunkiem zasiedlającym dziuple drzew. Larwy rozwijają się przez wiele lat w próchnie w dziuplach żywych drzew liściastych (wierzby *Salix* sp., dęby *Quercus* sp., lipy *Tilia* sp., wiąz *Ulmus* sp., drzewa owocowe itp.), zwłaszcza w środkowej i górnej części pnia. Preferuje prawdopodobnie oświetlone pnie i dziuple, dlatego populacje pachnicy można często spotkać w pojedynczych drzewach lub alejach. Imaga pojawiają się od maja do września. Aktywują się wieczorem i w nocy, jednak dziuplę opuszczają tylko wyjątkowo; latają jedynie na bardzo krótkie odległości. Przyczyną zagrożenia pachnicy dębowej jest brak odpowiednich biotopów. Jest to między innymi spowodowane usuwaniem drzew liściastych z dziuplami, usuwaniem próchna oraz chemiczną konserwacją dziupli i stosowaniem biocydów w pobliżu stanowisk występowania pachnicy. Z tego powodu niezbędne jest zachowanie dojrzałych drzew z dziuplami oraz w przyszłości wspieranie istnienia drzewostanu o zróżnicowanym wieku i odpowiednim składzie gatunkowym. Pachnica dębowa jest gatunkiem mało mobilnym o stosunkowo krótkim zasięgu lotu, a dla zachowania jego istnienia na danym stanowisku niezbędne jest zapewnienie komunikacji między mikropopulacjami, czyli ciągłych, przylegających do siebie kompleksów potencjalnie odpowiednich drzew oraz zapobieganie ich izolacji. Biorąc pod uwagę, że zasięg lotu pachnicy dębowej podawany jest w granicach dziesiątków metrów, z maksymalną odległością 200 m (Ranius & Nilsson 1997), dla ciągłego występowania populacji pachnicy niezbędne jest zachowanie przylegających do siebie kompleksów potencjalnie odpowiednich drzew.

Kumak górski (*Bombina bombina*) nie ma ściśle określonych wymagań co do stanowisk rozmnażania. Wyraźnie jednak preferuje niewielkie zbiorniki wodne typu kałuż i oczka wodne bez obecności ryb. Najprawdopodobniej nie jest dla niego istotna wystarczająca baza pokarmowa w wodzie, ani nie jest potrzebne odpowiednie nasłonecznienie powierzchni wodnej. Kumaki często rozmnażają się również w mocno zacienionych zbiornikach wodnych. Ograniczeniem jest prawdopodobnie zacienienie powierzchni wodnej w 80% lub więcej (prawie całkowicie zarosłe brzegi drzewami). Rozmnaża się w leśnych i pozalesnych kałużach oraz płytkich oczkach wodnych z minimalną roślinnością wodną lub bez niej. Najczęstszym biotopem tego gatunku w Czechach jest płytka kałuża na nieutwardzonej drodze z minimalną roślinnością. Do czynników i działań, które mogą negatywnie wpływać na populację gatunku w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL), należą utwardzanie i asfaltowanie dotychczas nieutwardzonych, podmokłych dróg leśnych i polnych, odwadnianie części zalanych rowów wokół tych dróg oraz odwadnianie i zasypywanie nawodnionych kolein na drogach, wyrównywanie, zasypywanie, zaorywanie i odwadnianie podmokłych depresji terenowych na łąkach i polach, zarastanie i zamulanie

oczek wodnych oraz małych jezior, a także szybkie odprowadzanie wód powierzchniowych z podmokłych łąk, lasów i wzdłuż dróg leśnych. W obrębie obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice kumak górski występuje w dolnych setkach okazów w kałużach w depresjach terenu na polach i obszarach trawiastych.

Z uwagi na biologiczne i ekologiczne wymagania wyżej wymienionych przedmiotowych gatunków można stwierdzić, że w związku z projektowanym przedmiotem aktualizacji ZSP KMS, mającym na celu wybudowanie powierzchni terenu SPP Lutynia Dolna oraz powiązanych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej, nie można wykluczyć oddziaływania na biotyp istotnych dla przedmiotu ochrony OSO i obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Wnioskodawca, w odniesieniu do ocenianej koncepcji, przedstawia jedynie „ogólne” szczegóły w zakresie mapy sytuacyjnej przedsięwzięcia, nie można zatem zidentyfikować konkretnych kolizji przedsięwzięcia z interesami ochrony przyrody w zakresie ochrony OSO i obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Mimo to można stwierdzić, że realizacja projektowanego przedmiotu aktualizacji ZSP KMS może stanowić dla podanych przedmiotów ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO oddziaływania w takim stopniu, które mogłyby znacząco wpłynąć na naturalny rozwój osobników danych gatunków lub negatywnie zmienić stan środowiska, przede wszystkim jego strukturę i funkcję biotopów. Może jednak dojść do degradacji, a nawet zniszczenia odpowiednich biotopów, a także do wzrostu zakłóceń. Nie można zatem wykluczyć, że wybudowanie obszaru terenu SPP Lutynia Dolna oraz powiązanych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej mogłoby spowodować poważne lub nieodwracalne uszkodzenie ich stanu. Również mogłoby dojść do kumulacji oddziaływań sąsiednich przedsięwzięć (korytarzy istniejącej autostrady D1, projektowanego korytarza dla planowanej zmiany przebiegu drogi) I/67 Bogumin – Karwina, istniejący korytarz linii kolejowej nr 320 Dzieńmorowice – Karwina – Czeski Cieszyn – Trzyniec – Mosty koło Jabłonkowa – granica państwa Republiki Czeskiej / Republiki Słowackiej, przygotowywany korytarz KDP Ostrawa – Bogumin – Rzeczpospolita Polska oraz istniejące linie zwłaszcza wysokiego napięcia i bardzo wysokiego napięcia elektrowni Dzieńmorowice – Racimów – Nošovice) z dodatkowym, nie tylko komunikacyjnym obciążeniem w terenie, które może zwiększyć nie tylko zakłócenia przedmiotów ochrony OSO, gdyż budowa dróg wiąże się także ze wzrostem bezpośrednich kolizji ptaków (w szczególności zimą zimorodka zwyczajnego) z przeszkodami (stwierdzono np. kolizje z przezroczystymi ekranami akustycznymi na obiektach mostowych przez rzekę Odrę). W związku z funkcjonowaniem autostrady stwierdzono również opuszczenie znanych łowisk (dotyczy wszystkich przedmiotów ochrony w okresie lęgowym) w najbardziej uczęszczanych miejscach. W związku z realizacją projektowanego przedmiotu aktualizacji ZSP KMS nie można również wykluczyć możliwej zmiany stosunków wodnych w OSO, wraz ze zwiększoną produkcją ścieków w terenie i wynikającym z tego potencjalnym pogorszeniem jakości wody w OSO, które mogłoby wpłynąć na bazę pokarmową, dostępność pokarmu dla wskazanych gatunków związanych ze środowiskiem wodnym, co zdecydowanie nie odpowiadałoby oddziaływaniom na rzecz ochrony przyrody, mającym na celu utrzymanie lub ewentualnie także poprawę korzystnego stanu siedlisk i gatunków.

Na podstawie powyższego jest ewidentne, że w odniesieniu do projektowanego przedmiotu aktualizacji ZSP KMS, przy przedstawionym poziomie szczegółowości (ogólności), nie można wykluczyć z punktu widzenia obszaru NATURA 2000 istotnego oddziaływania w rozumieniu post. § 45i Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu. W tej sytuacji, gdy obecnie nie jest możliwe ustalenie stanu rzeczy, co do którego nie ma uzasadnionych wątpliwości zgodnie z § 3 Ustawy nr 500/2004 Dz.U. Republiki Czeskiej, Kodeks postępowania administracyjnego, z późniejszymi zmianami, w związku z § 2 tejże ustawy (z punktu

widzenia obszaru NATURA 2000 nie można przewidzieć konkretnej ingerencji obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice i OSO w ramach wybudowania obszaru terenu SPP Lutynia Dolna i powiązanych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej), Urząd Krajski, jako właściwy organ ochrony przyrody zgodnie z post. § 77 ust. 4 lit. o) Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, w ramach swojej właściwości terytorialnej, może zatem stwierdzić, że projektowany przedmiot aktualizacji ZZP KMS może mieć, względnie nie można u niego wykluczyć, samodzielnie lub w połączeniu z innymi koncepcjami lub przedsięwzięciami, istotny wpływ na właściwy stan przedmiotu ochrony lub spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice i OSO. Bezpośrednie i pośrednie oddziaływania koncepcji na inne obszary o znaczeniu europejskim oraz obszary specjalnej ochrony ptaków również nie mogą być wykluczone, biorąc pod uwagę charakter, skalę i lokalizację przedsięwzięcia.

1.4 CEL OCENY

Ocena oddziaływania projektu Zmiany nr 10 ZZP KMS na sieć Natura 2000 zgodnie z § 45i Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami, stanowi odrębną część oceny oddziaływania projektu Zmiany nr 10 ZZP KMS na środowisko zgodnie z Ustawą nr 100/2001 Dz.U. Republiki Czeskiej o ocenie oddziaływania na środowisko, z późniejszymi zmianami, względnie na zrównoważony rozwój zgodnie z Ustawą nr 283/2021 Dz.U. Republiki Czeskiej, ustawa budowlana.

Celem oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 było ustalenie, czy koncepcja – czyli projekt Zmiany nr 10 ZZP KMS, względnie wymienione w niej przedsięwzięcia (obszary, korytarze ...), mogą mieć istotny negatywny wpływ na obszar Natura 2000, konkretnie na obszary specjalnej ochrony ptaków i obszary o znaczeniu europejskim (EVL) oraz na przedmioty ich ochrony oraz spójność tych obszarów, na które projekt zmiany ZZP KMS może mieć wpływ.

1.5 PROCEDURA SPORZĄDZENIA OCENY

Podmiotowi sporządzającemu ocenę Natura 2000 pierwotny projekt Zmiany nr 10 ZZP KMS został przedstawiony w kwietniu 2025 roku. Następnie uzupełniano kolejne części projektu Zmiany, takie jak Uzasadnienie, części graficzne oraz inne powiązane dokumenty potwierdzające (zobacz dalej). Projekty zawierają wyznaczenie przedsięwzięć (powierzchni i korytarzy) oraz przewidywany sposób ich przyszłego wykorzystania. Dlatego możliwe było przeprowadzenie konkretniej oceny przewidywanych oddziaływań na obszar Natura 2000, a w maju 2025 roku wykonanie badań terenowych w lokalizacji przedsięwzięcia, w okolicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO oraz w przyległym krajobrazie.

Projekt Zmiany nr 10 ZZP KMS składa się z kilku projektowanych obszarów i korytarzy lub ich zmian. Obszary te są wzajemnie powiązane w jedną całość, dlatego projekt Zmiany nr 10 ZZP KMS został oceniony jako całość.

2. PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU ZMIANY ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1 NAZWA PROJEKTU ZMIANY ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zmiana nr 10 do Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego

2.2 ORGAN ZLECAJĄCY

Urząd Krajski Kraju Morawsko-Śląskiego

28. října 2771/117

702 00 Ostrava

Tel.: 595 622 222

E-mail: posta@msk.cz.

Upoważniony przedstawiciel podmiotu zlecającego

Bělíca Josef, Ing. Ph.D., MBA, Hetman Kraju Morawsko-Śląskiego

2.3 PROJEKTANT – WYKONAWCA

Institut regionálních informací, s.r.o. (Institut Informací Regionálních, sp. z o.o.)

Główny projektant: Ing. arch. Michal Hadlač

Numer zezwolenia: 03 497

Zespół projektowy: Mgr. Radmila Hadlačová
Mgr. Jakub Kura

2.4 ZWIĄZEK Z INNYMI KONCEPCJAMI I DOKUMENTACJĄ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obecnie w kraju morawsko-śląskim obowiązują Zasady zagospodarowania przestrzennego kraju morawsko-śląskiego w brzmieniu po wydaniu Aktualizacji nr 1, 2a, 2b, 3, 4, 5, 6, 7, 8a i 8b, które weszły w życie 4. 10. 2024 roku, a więc są zgodne z Polityką zagospodarowania przestrzennego Republiki Czeskiej w brzmieniu obowiązującym od dnia 01. 03. 2024 roku, która została zatwierdzona Uchwałą Rządu nr 89 z dnia 07. 02. 2024 roku.

Zmiana nr 10 ZZP KMS została zweryfikowana pod kątem zgodności z Polityką zagospodarowania przestrzennego Republiki Czeskiej w brzmieniu obowiązującym od dnia 01. 03. 2025 roku. Stwierdzono, że projekt Zmiany nr 10 ZZP KMS realizuje wszystkie istotne krajowe priorytety zagospodarowania przestrzennego w zakresie zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszarów, zawartych w obecnie obowiązującej Polityce zagospodarowania przestrzennego Republiki Czeskiej.

Powiązania z innymi koncepcjami zostały szczegółowo opisane w Załączniku nr 1 Kompleksowe uzasadnienie przyjętego rozwiązania, w tym uzasadnienie wybranego wariantu (czyli załącznik do Uzasadnienia Z10 ZZP KMS).

Projekt Zmiany nr 10 ZZZ KMS jest także zgodny z załącznikiem nr 3 do Ustawy nr 416/2009 Dz.U. Republiki Czeskiej w sprawie przyspieszenia budowy strategicznie istotnej infrastruktury, z Polityką zagospodarowania przestrzennego oraz z celami i zadaniami zagospodarowania przestrzennego, określonymi w Ustawie nr 283/2021 Dz.U. Republiki Czeskiej, ustawa budowlana.

2.5 TREŚĆ PROJEKTU ZMIANY NR 10 ZZZ KMS

Projekt Zmiany nr 10 ZZZ KMS na nowo wyznacza lub modyfikuje następujące przedsięwzięcia:

- ❖ DD111 – Bocznica kolejowa do połączenia ze Strategicznym Parkiem Przedsiębiorczości Lutynia Dolna
- ❖ TV101 – Prowadzenie wstępnie oczyszczonych ścieków z obszaru Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna do rzeki Olzy
- ❖ VH114 – Obszary ochrony przeciwpowodziowej Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna
- ❖ VS106 – Strefa rozwojowa o znaczeniu ponadlokalnym Lutynia Dolna – Teren przeznaczony pod zabudowę dla przedsięwzięcia wybudowania Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna
- ❖ DS160 – Droga do tymczasowego połączenia Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna z autostradą D1
- ❖ DS104 – I/67 Bogumin – Karwina – zmiana wyznaczenia, wymogów dotyczących wykorzystania terenu, Kryteriów i warunków podejmowania decyzji o możliwych wariantach w obszarze wyznaczonego korytarza oraz Zadań zagospodarowania przestrzennego
- ❖ NRBK674 – Koryguje w części graficznej wyznaczenie ponadregionalnego korytarza ekologicznego.

Projekt Zmiany nr 10 ZZZ KMS w tym kontekście zawiera następujące zmiany poszczególnych rozdziałów (nowe fragmenty oznaczone kolorem czerwonym):

- ❖ Zmiany w podrozdziale D.I.2. Transport kolejowy. W artykule 29e do tabeli dotyczącej budowy DD3 dodaje się tekst:
Wymagania dotyczące wykorzystania obszaru
Stworzyć warunki terenowe dla koordynacji publicznej infrastruktury transportowej i publicznej infrastruktury technicznej w celu połączenia Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna.
- ❖ Zmiany w podrozdziale E.I.1. Transport drogowy – Zmiany w art. 36 są następujące:

36. DS104 I/67 Bogumin – Karwina

Korytarz prowadzi od autostrady D1 (węzeł drogowy Bogumin) z obszaru dzielnicy Nová Ves w kierunku miejscowości Dzieńmorowice i Karwina. Z punktu początkowego korytarz biegnie dalej w kierunku północno-wschodnim równoległe do autostrady D1 do obszaru dzielnicy Martinov (Lutynia Dolna), którą omija północno-zachodnią obwodnicą i **wzdłuż terenu pod Strategiczny Park Przedsiębiorczości Lutynia Dolna** kieruje się w kierunku południowo-wschodnim do peryferyjnego obszaru Lutyni Dolnej. Na północ od przystanku kolejowego Lutynia Dolna,

równolegle do linii kolejowej nr 320, biegnie dalej do obszaru między linią kolejową a terenem elektrowni Dziećmorowice (EDĚ). Z terenu EDĚ w kierunku Karwiny korytarz biegnie dalej w północnej zbieżności z linią kolejową aż do okolic rzeki Olzy. Tutaj łukiem w prawo skręca w kierunku północ-południe, przekracza ciek rzeki Olzy, przecina linię kolejową i dalej prowadzi między istniejącą drogą krajową I/67 a rzeką do północno-zachodniej, peryferyjnej części I/67 Karwiny, gdzie łączy się z istniejącą trasą drogi I/67.

Szerokość korytarza zostaje określona

300 – 600 m – dla odcinka węzła drogowego Bogumin – Dziećmorowice (EDĚ) z poszerzeniem do **700 m** w obszarze Lutynia Dolna w miejscu połączenia z nawiązującą siecią dróg (powiązane budowy);

200 m – dla odcinka Dziećmorowice (elektrownia Dziećmorowice – EDĚ) – Koukolná, północ;

200 – 480 m – dla odcinka Koukolná, północ – Karwina-Stare Miasto (połączenie z I/67).

Wymagania dotyczące wykorzystania obszaru

- Stworzyć warunki przestrzenne dla poprowadzenia częściowego odcinka nadrzędnej obwodnicy łączącej ważne ośrodki osadnicze i obszary rozwojowe wzdłuż granicy z Polską w osi Bogumin (D1) – Karwina – Czeski Cieszyn (D48), z bezpośrednim połączeniem z głównym korytarzem drogi I/11 w kierunku na Słowację (Żylina).
- Stworzyć warunki terenowe dla połączenia drogowego Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna z drogą I/67 i autostradą D1.
- Stworzyć warunki terenowe dla koordynacji publicznej infrastruktury transportowej i publicznej infrastruktury technicznej w celu połączenia Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna.
- Stworzyć warunki ochrony przeciwpowodziowej Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna.
- Zapewnienie dostępności komunikacyjnej i udostępnienie przyległego terenu.

Kryteria i warunki podejmowania decyzji o możliwych wariantach w obszarze wyznaczonego korytarza

- Dostępność transportowa i udostępnienie przyległego obszaru.
- Minimalizowanie oddziaływania na funkcję mieszkaniową i jakość środowiska mieszkaniowego wzdłuż istniejącej drogi I/67 (Bogumin-Skrečůň, Lutynia Dolna, Dziećmorowice).
- Zminimalizowanie oddziaływań na:
 - walory przyrodnicze obszaru, którego to dotyczy, na odcinku Dziećmorowice (obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Karwina-stawy, obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší, System Terytorialny Stabilności Ekologicznej);
 - Warunki odpływowe obszaru, którego to dotyczy, i grunty przeznaczone do pełnienia funkcji lasu (PUPFL) (kompleks leśny Borek).
- Koordynacja z przedsięwzięciem linii kolei dużej prędkości Ostrawa-Swinow – granica Republiki Czeskiej / Rzeczypospolitej Polskiej (– Katowice) – korytarz DD2, zarówno w odniesieniu budowy głównej, jak i budów towarzyszących oraz wynikających z tego zmian przebiegu drogi infrastruktury technicznej i transportowej.
- Koordynacja z przebiegiem ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674.

Zadania w zakresie zagospodarowania przestrzennego

- W ramach sprecyzowania korytarza w MPZP Bogumin, Lutynia Dolna, Dzieńmorowice i Karwina:
 - minimalizowanie oddziaływania na funkcję mieszkaniową i jakość środowiska mieszkaniowego istniejącej zabudowy w projektowanym korytarzu oraz stworzenie w tym celu warunków terenowych do realizacji niezbędnych działań w zakresie ochrony zdrowia publicznego;
 - rozwiązanie połączenia z istniejącą siecią drogową, włącznie z udostępnieniem przyległego terenu, zgodnie z parametrami danej drogi.
 - W ramach doprecyzowania korytarza w MPZP Dzieńmorowice i Karwina minimalizować przechodzenie przez obszary sieci Natura 2000 (obszar o znaczeniu europejskim (EVL)) Karwina stawy i obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší).
 - W ramach doprecyzowania korytarza w MPZP Lutynia Dolna rozwiązać wyznaczenie przedmiotowego korytarza z uwzględnieniem wyznaczenia ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674.
- ❖ W artykule 38 Pozostałe tereny i korytarze transportu drogowego o znaczeniu ponadlokalnym koryguje tabelę zadań zagospodarowania przestrzennego, dodając wiersz w następujący sposób:

OZNACZENIE ZAZNACZENIA	NAZWA BUDOWY + CHARAKTERYSTYKA	MIEJSCOWOŚCI, KTÓRYCH TO DOTYCZY	OBRĘB KATASTRALNY
DS160	Droga dla tymczasowego połączenia Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna z autostradą D1 Szerokość korytarza: - 300 – 400 m	Lutynia Dolna	Lutynia Dolna

- ❖ W rozdziale E.I.2. Transport kolejowy zostaje dodany artykuł 43m w następującym brzmieniu

43m. DD111 – Bocznica kolejowa do połączenia ze Strategicznym Parkiem Przedsiębiorczości Lutynia Dolna

Korytarz jest określony w odniesieniu do istniejącej linii nr 320.

Szerokość korytarza zostaje określona

- **100 m** w całym zakresie wyznaczenia.

Wymagania dotyczące wykorzystania obszaru

- Stworzenie warunków terenowych dla połączenia Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna z korytarzem kolejowym linii nr 320, stacja kolejowa Dzieńmorowice.
- Stworzyć warunki terenowe dla koordynacji publicznej infrastruktury transportowej i publicznej infrastruktury technicznej w celu połączenia Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna.

Zadania w zakresie zagospodarowania przestrzennego

- W ramach doprecyzowania korytarza w MPZP miejscowości, których to dotyczy, rozwiązać koordynację przestrzenną z pozostałymi terenami i korytarzami wyznaczonymi w ZZP KMŚ.
- ❖ W podrozdziale E.II.5. Zaopatrzenie w wodę i skanalizowanie zostaje dodany nowy artykuł 66b w następującym brzmieniu:

66b. TV101 – Prowadzenie wstępnie oczyszczonych ścieków z obszaru Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna do rzeki Olzy

Korytarz jest prowadzony od obszaru Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna w kierunku na północ do rzeki Olzy.

Szerokość korytarza zostaje określona

- 100 m na całym odcinku.

Wymagania dotyczące wykorzystania obszaru

- Stworzenie warunków terenowych dla odprowadzania wstępnie oczyszczonych ścieków ze Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna do rzeki Olzy.

Kryteria i warunki podejmowania decyzji o możliwych wariantach w obszarze wyznaczonego korytarza

- Koordynacja z przebiegiem ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674.

Zadania w zakresie zagospodarowania przestrzennego

- W ramach doprecyzowania przedmiotowego korytarza w MPZP Lutynia Dolna rozwiązać wyznaczenie korytarza z uwzględnieniem wyznaczenia ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674.

- ❖ Ochrona przeciwpowodziowa – W art. 68 do tabeli Pozostałe tereny i korytarze o znaczeniu ponadlokalnym dodawany jest następujący wiersz:

OZNACZENIE NIE ZAZNACZENIA	NAZWA BUDOWY + CHARAKTERYSTYKA	MIEJSCOWOŚCI, KTÓRYCH TO DOTYCZY	OBRĘB KATASTRALNY
VH114	Obszary przeciwpowodziowej ochrony Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna Powierzchnia ok. 97 ha Wymagania dotyczące wykorzystania obszaru - Stworzyć warunki ochrony przeciwpowodziowej Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna. - Stworzenie warunków do realizacji ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674.	Lutynia Dolna	Lutynia Dolna Wierzniowice

- ❖ Inwestycje celu publicznego – dodano artykuł 105a. Infrastruktura gospodarki wodnej – ochrona przeciwpowodziowa – w następujący sposób:

OZN. INWESTYCYJ E CELU PUBLICZNE GO W ZZZ	NAZWA BUDOWY + CHARAKTERYSTYKA	MIEJSCOWO ŚCI, KTÓRYCH TO DOTYCZY	OBREB KATASTRAL NY
VH114	Obszary przeciwpowodziowej ochrony Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna	Lutynia Dolna	Lutynia Dolna
			Wierzniewice

- ❖ W rozdziale E.IV. Obszary przeznaczone pod działalność ekonomiczną zostaje dodany artykuł 71d w następującym brzmieniu:

71dd. VS106 Strefa rozwojowa o znaczeniu ponadlokalnym Lutynia Dolna

Teren przeznaczony pod zabudowę dla przedsięwzięcia wybudowania Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna.

Powierzchnia około 280 ha.

Wymagania dotyczące wykorzystania obszaru

- Stworzenie warunków terenowych dla zlokalizowania przedsięwzięć służących w szczególności do produkcji i magazynowania ogniw akumulatorowych oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z elektromobilnością, produkcją części lub zespołów technologicznych dla odnawialnych źródeł energii lub produkcji półprzewodników, lub przedsięwzięć z nimi powiązanych.

Kryteria i warunki podejmowania decyzji o możliwych wariantach na wyznaczonym obszarze

- Strategiczny Park Przedsiębiorczości Lutynia Dolna będzie połączony z nadrzędną siecią komunikacyjną (autostrada D1) i jednocześnie z nową boczną kolejową połączoną ze stacją kolejową Dzieńmorowice.
- Tymczasowe połączenie z autostradą D1 zostanie zapewnione w ramach korytarza DS160.
- Stałe połączenie z autostradą D1 zostanie zapewnione poprzez drogę I/67 w ramach korytarza DS104.
- Połączenie transportowe między miejscowościami Wierzniewice i Lutynia Dolna, wraz z przebiegiem infrastruktury technicznej, zostanie zapewnione na trasie drogi III/46812.
- Ochrona przeciwpowodziowa Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna zostanie rozwiązana w ramach terenu przeznaczonego pod zabudowę VS106, w ramach korytarza infrastruktury transportowej DS104, w ramach obszaru gospodarki wodnej VH114 oraz w ramach ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674.

Zadania w zakresie zagospodarowania przestrzennego

- Doprecyzowanie wyznaczenia przedmiotowego terenu w MPZZ Lutynia Dolna.

- Optymalizacja rozwiązań w zakresie infrastruktury publicznej w koordynacji z lokalizacją strefy rozwojowej o znaczeniu ponadlokalnym Strategiczny Park Przedsiębiorczości Lutynia Dolna.
- Wyznaczyć tereny zieleni i inne działania krajobrazowe (zielony pierścień) oddzielające korytarze nowej infrastruktury technicznej i transportowej oraz obszar Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna od zabudowy mieszkaniowej (zwłaszcza części miejscowości Wierzniowice).
- Dostosować wyznaczenie lokalnego systemu ekologicznego (System Terytorialny Stabilności Ekologicznej) w związku ze zmianą wyznaczenia ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674.

Projekt Z10 ZZZ KMS zawiera także Uzasadnienie, w którym poszczególne częściowe przedsięwzięcia są szczegółowo opisane i uzasadnione. Do Uzasadnienia dołączono także Załącznik nr 1 – Kompleksowe uzasadnienie przyjętego rozwiązania, włącznie z uzasadnieniem wybranego wariantu. Poszczególne części projektu Z10 ZZZ KMS są szczegółowo opisane i uzasadnione. Ten załącznik zawiera informacje istotne także dla niniejszej Oceny oddziaływania na sieć Natura 2000, dlatego przedstawiamy tutaj najważniejsze informacje z niego. Są one już poza poziomem szczegółowości ZZZ, jednak są istotne dla ogólnego kontekstu oceny.

Wybrane informacje z Załącznika nr 1 – kompleksowe uzasadnienie przyjętego rozwiązania, w tym uzasadnienie wybranego wariantu (czyli załącznik do Uzasadnienia)

Gospodarowanie wodą

Z uwagi na maksymalne oszczędności w zużyciu wody pitnej i procesowej na terenie Parku Lutynia Dolna zakładane jest, że ścieki technologiczne będą poddawane recyklingowi w przemysłowej oczyszczalni ścieków bezpośrednio na terenie parku. Również technologiczne wody chłodzące będą maksymalnie poddawane recyklingowi, tak aby pobór z rzeki Olzy, przewidzianej jako źródło wody procesowej, został zminimalizowany, co pozwoli na zminimalizowanie wpływu na środowisko. Zakładane jest, że uzupełniane będą jedynie straty spowodowane procesem technologicznym. Na terenie będą także wykorzystywane wody deszczowe do infrastruktury błękitno-zielonej, na podlewanie zieleni oraz do zraszania powierzchni. Ścieki z umywalek i pryszniców (wody szare) po wstępnym oczyszczeniu i higienizacji zostaną ponownie wykorzystywane do spłukiwania toalet i pisuarów, co również zmniejszy zużycie wody pitnej.

Ścieki bytowe będą odprowadzane do centralnej przepompowni ścieków z akumulacją, która przepompowuje wszystkie wody za pomocą wyporności do miejskiej sieci kanalizacyjnej w Boguminie. Z tego powodu konieczne jest zapewnienie warunków do podłączenia do tej kanalizacji.

Ochrona przeciwpowodziowa – VH114

Teren częściowo znajduje się w obszarze zalewowym, dlatego konieczna jest realizacja kompleksowej ochrony przeciwpowodziowej. Została ona zaprojektowana dla obszaru strefy Lutynia Dolna na poziomie Q_{200} rzeki Olzy. Rozwiązanie obejmuje liniowy wał przeciwpowodziowy, wały ochronne, podniesienie dostosowanego terenu w stosunku do istniejącego, systemy retencyjne, przepompownię powodziową, mosty inundacyjne o wystarczającej przepustowości hydraulicznej na infrastrukturze

transportowej poza terenem, wystarczająco hydraulicznie wydajne zmiany przebiegu głównych urządzeń odwadniających (GUO), które są częścią istniejącego systemu melioracyjnego, ochronę przeciwpowodziową w miejscach krzyżowania infrastruktury technicznej z wałem przeciwpowodziowym oraz inne działania techniczne, które można łącznie określić jako korytarz półnaturalny. Dla terenu w kolejnych etapach dokumentacji projektowej zostanie opracowany szczegółowy plan powodziowy.

Znaczna część obszaru jest objęta systemami melioracyjnymi, u których należy zmienić przebieg, ewentualnie zlikwidować zgodnie z wymogami w zakresie zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz przygotowania terenu pod przyszłą realizację projektu.

Obszar został wyznaczony zgodnie z opracowaniem dotyczącym terenu zalewowego i ochrony przeciwpowodziowej, w którym podano, że ochrona zostanie zrealizowana na podstawie zestawu działań, mających chronić park przemysłowy przed przeptywami powodziowymi. W tym celu zaprojektowano wały przeciwpowodziowe, a przeptywy powodziowe i wody opadowe będą bezpiecznie odprowadzane po obu stronach parku przemysłowego w kierunku ze wschodu na zachód (zgodnie z kierunkiem przeptywu rzeki Olzy), co zapewnia proponowany korytarz półnaturalny. Podane działania przeciwpowodziowe zostaną umieszczone nie tylko w obszarze VS106, ale także korytarzu DS104 dla zmiany przebiegu drogi I/67, przy czym specjalnie do tego celu wyznaczono obszar gospodarki wodnej VH114, przez który będzie również przebiegał poddany zmianie przebiegu ponadregionalny korytarz ekologiczny NRBK674.

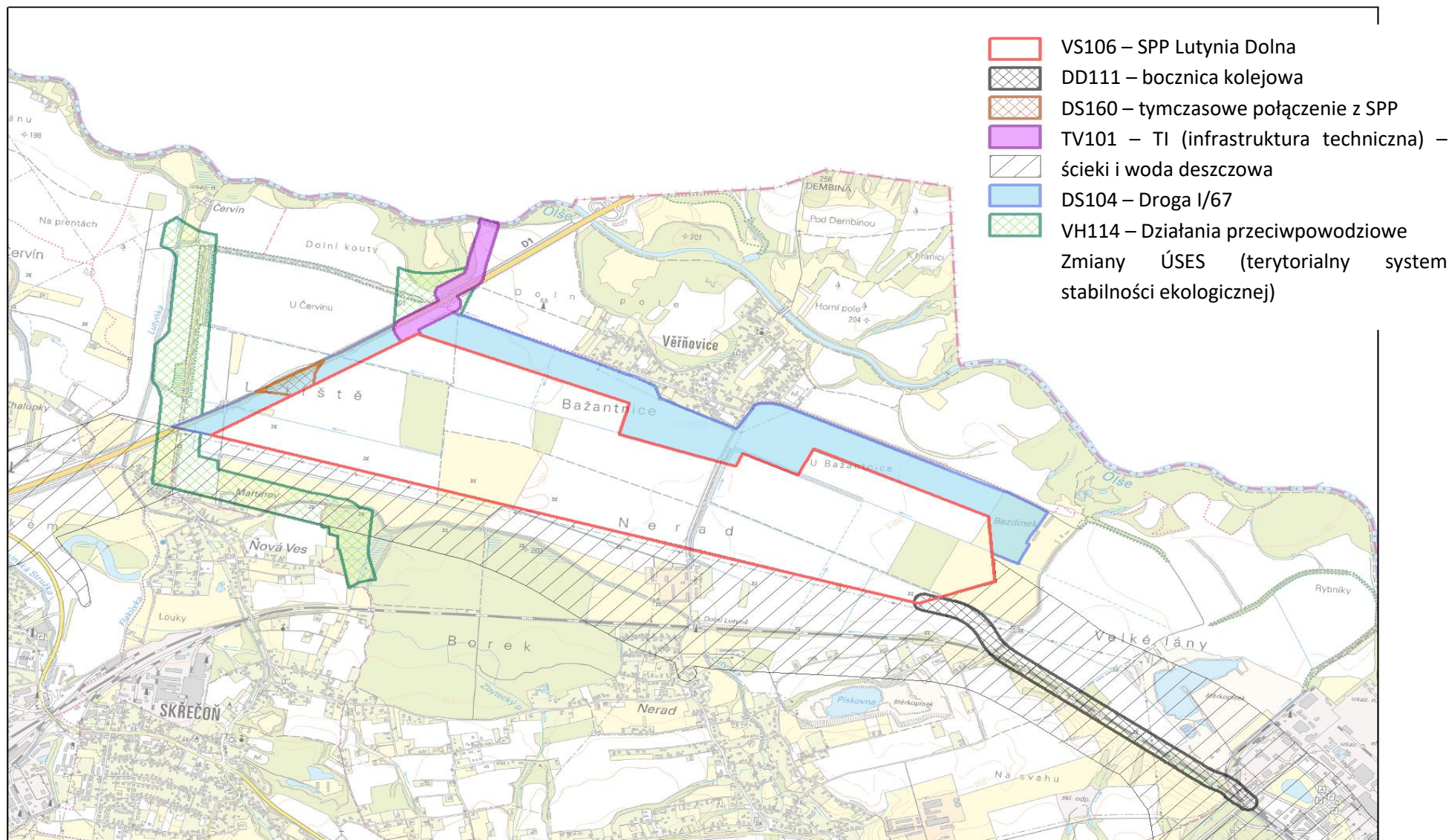
Na północ od obszaru VS106 korytarz ekologiczny został wyznaczony wyłącznie w granicach obszaru VH114 pod działania przeciwpowodziowe, czyli na powierzchni wyznaczonej między obszarem VS106 a zabudowanym terenem miejscowości Wierzniewice. Półnaturalne działania przeciwpowodziowe, które zostaną umieszczone w obszarze VH114, można uznać za zgodne pod względem funkcjonalności korytarza ekologicznego.

Realizacja działań kompensacyjnych

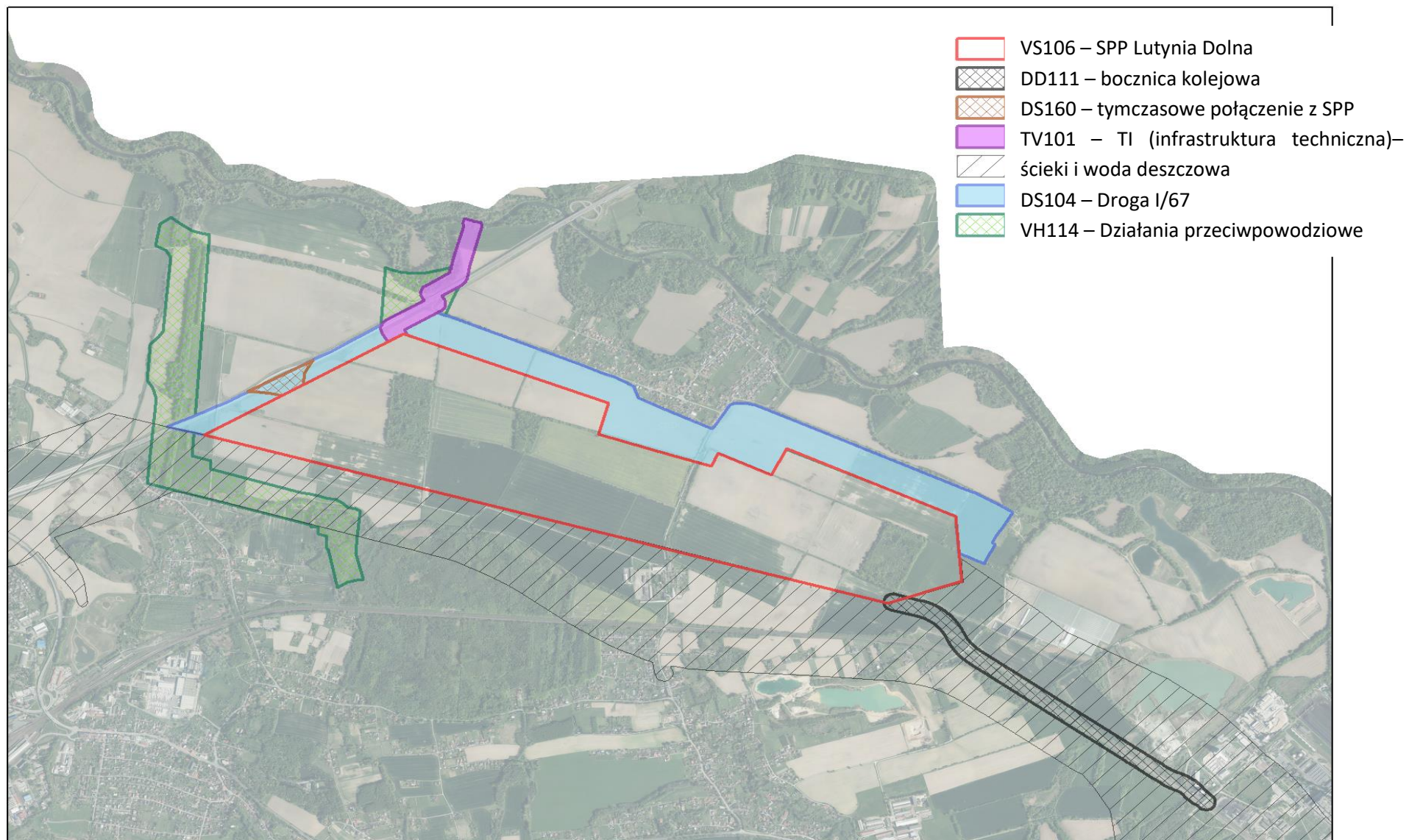
Realizacja działań kompensacyjnych stanowi rekompensatę za utratę biotopów na obszarze objętym projektem. Celem jest zastąpienie zanikłego elementu elementem o podobnej jakości i funkcji. Chodzi przede wszystkim o porosty leśne i pozaleśne, łąki oraz rowy wodne z oczkami wodnymi i mokradłami, które są najcenniejsze na obszarze.

Projektowane zmiany przedstawiono na następującym rysunku:

Rysunek 1 Projekt Zmiany nr 10 ZZP KMŚ – Reprezentacja rastrowa Mapy Podstawowej Republiki Czeskiej 25

Rysunek 2 Projekt Zmiany nr 10 ZZP KMŚ – ortofotomapa

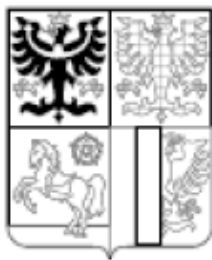
2.6 PROPONOWANE WARIANTY ROZWIĄZAŃ I GŁÓWNE POWODY ICH WYBORU

Projekt Zmiany nr 10 ZZP KMŚ został przedstawiony w jednym wariantcie. Obszar VS106 do realizacji projektu SPP został określony na podstawie Uchwały Rządu nr 157/2024 i zgodnie z nr załącznikiem 3 do Ustawy nr 416/2009 Dz.U. Republiki Czeskiej W trakcie jego przygotowania nie rozważano kilku wariantów. Ani z Założenia, ani z oceny nie wynika wymóg lub konieczność zastosowania wariantowego rozwiązania.

2.7 PODSUMOWANIE EWENTUALNYCH ZMIAN PROJEKTU MPZP WPROWADZONYCH W TRAKCIE SPORZĄDZENIA OCENY

Z oceny nie wynikły żadne zasadnicze wymogi dotyczące modyfikacji projektu Zmiany nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego. Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000 była na bieżąco konsultowana z podmiotem sporządzającym projekt ZZP. Jednocześnie trwały również modyfikacje projektu Z10 ZZP KMŚ, które nie wynikały z wymogów oceny oddziaływania na sieć Natura. W oparciu o propozycję wynikającą z oceny oddziaływania na sieć Natura uzupełniono Wymagania dotyczące wykorzystania terenu dla obszaru VH114, które nie były zawarte w pierwotnym projekcie. Podkreśla to wzajemne powiązania obszaru VH114 z NRBK674, co zwiększa prawdopodobieństwo wdrożenia przyjaznych dla przyrody działań rewitalizacyjnych na tym obszarze.

2.8 KOPIE OPINII ORGANÓW OCHRONY PRZYRODY ZGODNIE Z § 45I UST. 1 USTAWY, W KTÓRYCH NIE WYKLUCZONO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU ZASAD PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO.

URZĄD KRAJSKI
KRAJ MORAWSKO-ŚLĄSKI
Wydział Środowiska i Rolnictwa
28. října 2771/117, 70200 Ostrava

Wasz list znak:

Z dnia:

Nr ref.: MSK 27794/2024

Nr spr.: ŽPZ/4944/2024/Neu
246 7 A10

Załatwia: Bc. Vladana Neuwirtová

Telefon: 595 622 532

Faks: 595 622 126

e-mail: posta@msk.cz

Data: 20. 2. 2024

Agencja Promocji Przedsiębiorczości i Inwestycji
CzechInvest
Štěpánská 15
120 00 Praha 2

„Aktualizacja Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego, z późniejszymi zmianami” – opinia zgodnie z § 45i) Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami

Urząd Krajski Kraju Morawsko-Śląskiego, Wydział Środowiska i Rolnictwa (zwany dalej „Urzędem Krajskim”), jako rzeczowo właściwy organ ochrony przyrody na podstawie § 77a ust. 4 lit. o Ustawy nr. 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami (zwana dalej „Ustawą o ochronie przyrody i krajobrazu”) **otrzymał w dniu 19. 02. 2023 roku wniosek** osoby prawnej, Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Inwestycji CzechInvest, Regon 71377999, z siedzibą przy ulicy Štěpánská 15, 120 00 Praha 2, która reprezentuje wnioskodawcę, osobę prawną, Ministerstwo Handlu i Przemysłu, Regon 47609109, z siedzibą przy ulicy Na Františku 32, 110 15 Praha 1 (zwana dalej „wnioskodawcą”) o **opinię na podstawie § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, w sprawie projektu aktualizacji Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego, w obowiązującym brzmieniu, w trybie przewidzianym w § 42a ust. 2 Ustawy nr 183/2006 Dz.U. Republiki Czeskiej o planowaniu przestrzennym i przepisach budowlanych (ustawa budowlana), z późniejszymi zmianami, polegającą zwłaszcza na zmianie wykorzystania terenu Lutyni Dolnej na nowe wykorzystanie, pod przedsięwzięcie wybudowania Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna, w tym wyznaczenie nowych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej dla zapewnienia obsługi komunikacyjnej.**

Urząd Krajski wydaje, w rozumieniu post. § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu oraz zgodnie z częścią czwartą § 154 i nast. Ustawy nr 500/2004 Dz.U. Republiki Czeskiej, Kodeksu postępowania administracyjnego, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”), następującą opinię w sprawie wyżej wymienionej aktualizacji Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego.

Urząd Krajski, dokonując oceny wniosku zgodnie z § 45i ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, **stwierdził, że wniosek dotyczący sporządzenia aktualizacji Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego, z późniejszymi zmianami (zmiana nr 10), polegający w szczególności na zmianie wykorzystania terenu Lutynia Dolna na nowe wykorzystanie, dla przedsięwzięcia wybudowania Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna, w tym wyznaczenie nowych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej w celu zapewnienia możliwości obsługi, może mieć, samodzielnie lub w połączeniu z innymi koncepcjami lub przedsięwzięciami, istotny wpływ na przedmiot ochrony lub spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub obszaru specjalnej ochrony ptaków znajdującego się w kompetencji Urzędu Krajskiego**, czyli obszary o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice, oznaczony kodem CZD813457, oraz część obszaru specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší, oznaczony kodem CZDB11021.

Tel.: 959 622 222
Faks: 959 622 126
ID Skrzynki Danych: 8x6bxes
Klasyfikacja informacji: Niepubliczne

REGON (IČ): 70890692
NIP (DIČ): CZ70890692
Nr rach.: 1650676349/0800

www.msk.cz

Nr ref.: MSK 27794/2024

Nr spr.: ŻPZ/4944/2024/Neu

Uzasadnienie:

W związku z wyznaczonym zakresem terytorialnym, na wstępie Urząd Krajski powołuje się przede wszystkim na brzmienie post. § 77 ust. 4 lit. o) Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, zgodnie z którym Urząd Krajski wydaje opinie do koncepcji lub do planowanych przedsięwzięć na podstawie § 45i ust. 1 tejsze ustawy na obszarze swojego okręgu administracyjnego, o ile nie chodzi o parki narodowe, parki krajobrazowe, narodowe rezerваты przyrody, narodowe pomniki przyrody i strefy ochronne tych szczególnie chronionych obszarów, albo poligony wojskowe.

Do tego Urząd Krajski przywołuje post. § 17 ust. 1 i 2 Ustawy nr 17/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o środowisku, z późniejszymi zmianami:

„(1) Każdy jest zobowiązany, przede wszystkim poprzez działania bezpośrednio u źródła, zapobiegać zanieczyszczeniu lub pogarszaniu stanu środowiska oraz minimalizować niekorzystne skutki swojej działalności na środowisko.

(2) Każdy, kto wykorzystuje teren lub zasoby naturalne, projektuje, realizuje lub rozbiera obiekty budowlane, jest zobowiązany prowadzić takie działania wyłącznie po dokonaniu oceny ich wpływu na środowisko oraz obciążenia terenu, i to w zakresie określonym niniejszą ustawą oraz przepisami szczegółowymi”.

Z wniosku wnioskodawcy wynika, że przedmiotem i celem aktualizacji Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego, w obowiązującym brzmieniu (zwanym dalej „ZZP KMŚ”) jest wyznaczenie terenu Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna (zwanego dalej „SPP Lutynia Dolna”), przygotowanego dla strategicznego i różnicującego inwestora, który przyniesie do regionu wysoce zautomatyzowaną produkcję Przemysłu 4.0 typu Gigafactory. Obszar ten zostanie zapisany w ZZP KMŚ jako obszar produkcji i magazynowania. Całkowita przewidywana maksymalna wielkość terenu nie powinna przekroczyć 275 ha. Obszar ten będzie przeznaczony przede wszystkim dla przemysłu wytwórczego, przetwórczego, centrów usług strategicznych, przemysłu zaawansowanych technologii, centrów technologicznych oraz ośrodków naukowo-badawczych. Dopuszczalną częścią terenu będzie infrastruktura techniczna i transportowa, związane powierzchnie magazynowe jako funkcja dodatkowa do funkcji głównej, a także obiekty handlowe, noclegowe (typu hotelowego, wyłącznie do czasowego zakwaterowania o ograniczonej pojemności) i zakłady gastronomiczne związane z ich funkcją główną itp. W szczególności jako przeznaczenie niedopuszczalne zostaną zdefiniowane zwłaszcza takie przedsięwzięcia, które mogą stanowić zagrożenie dla dominującego sposobu wykorzystania parku. Wyłączona będzie samodzielna funkcja magazynowania, niezwiązana z dominującą funkcją produkcyjną.

W ramach aktualizacji ZZP KMŚ wyznaczone zostaną również nowe korytarze infrastruktury transportowej w celu zapewnienia obsługi SPP Lutynia Dolna, polegające na wyznaczeniu tymczasowego, bezpośredniego połączenia z autostradą D1 z wykorzystaniem istniejących już miejsc obsługi podróżnych i nieużywanych zjazdów technicznych z autostrady, które będą funkcjonować przez okres budowy oraz do momentu uruchomienia docelowego połączenia za pośrednictwem drogi I/67 i nowego, stałego, węzła drogowego w południowo-zachodnim kwadrancie obszaru objętego planem, które docelowo, wraz z ukończoną zmianą przebiegu drogi I/67, połączą przedmiotowy teren. Teren zostanie połączony z przygotowywaną zmianą przebiegu drogi I/67 prawdopodobnie w trzech punktach. Ich lokalizacja jest przedmiotem kolejnych, bardziej szczegółowych studiów.

Następnie zostanie wyznaczony korytarz boczny kolejowej prowadzącej z SPP Lutynia Dolna do korytarza kolejowego trasy nr 320, stacja kolejowa Dzieńmorowice, którego szerokość będzie wynosiła 100 metrów. W ramach aktualizacji ZZP KMŚ wyznaczone zostaną również nowe korytarze infrastruktury technicznej w celu zapewnienia zaopatrzenia SPP Lutynia Dolna, mianowicie korytarzem nowej trasy wodociągu wody przemysłowej z podłączeniem do istniejącej instalacji przy elektrowni Dzieńmorowice, który ma punkt poboru z rzeki Olzy, oraz korytarzem nowej trasy wodociągu wody pitnej z podłączeniem do istniejącej instalacji przy elektrowni Dzieńmorowice, korytarzem oczyszczonych ścieków z terenu SPP Lutynia Dolna przez dozwolone punkty zrzutu elektrowni Dzieńmorowice do cieku Młynka/Lutyńka oraz poprzez rozbudowę istniejącej linii elektroenergetycznej ze stacji transformatorowej Dzieńmorowice na terytorium SPP Lutynia Dolna.

W ramach aktualizacji ZZP KMŚ zostaną także wyznaczone zielone pasy ochronne oddzielające park przedsiębiorczości od okolicy oraz inne działania kompensacyjne zapewniające zarówno całkowite ekranowanie wizualne, jak i częściowe ekranowanie akustyczne.

REGON (IČ): 70890692

Tel.: 959 622 222
Faks: 959 622 126

NIP (DIČ): CZ70890692

ID Skrzynki Danych: 8x6bxs Nr rach.: 1650676349/0800

Klasyfikacja informacji: Niepubliczne

www.msk.cz

Nr ref.: MSK 27794/2024 Nr spr.: ŻPZ/4944/2024/Neu

Tab. 1:

Budowa pasów zieleni izolacyjnej jest również niezbędna w celu ograniczenia oddziaływania rozważanego przedsięwzięcia na miejscowość Wierzniowice oraz na obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice.

Z przedłożonych materiałów wynika ponadto, że obecnie obszar, oprócz korytarzy istniejącej autostrady D1, projektowanego korytarza dla planowanej zmiany przebiegu drogi I/67 Bogumin – Karwina, istniejący korytarz linii kolejowej nr 320 Dzieńmorowice – Karwina – Czeski Cieszyn – Trzciniec – Mosty koło Jabłonkowa – granica państwa Republika Czeska / Republika Słowacka, planowany korytarz kolei dużych prędkości Ostrawa – Bogumin – Rzeczpospolita Polska oraz istniejące linie szczególnie wysokiego napięcia i bardzo wysokiego napięcia elektrowni Dzieńmorowice – Racimów – Nošovice, nie ma szczególnego określonego sposobu użytkowania. Na całym obszarze objętym przedsięwzięciem prowadzi się uprawa płodów rolnych na gruntach rolnych objętych ochroną II i III klasy zasobów gruntów rolnych (ZPF).

Wnioskodawca przedłożył wraz z wnioskiem draft projektu sporządzenia aktualizacji Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego nr 10 „Site Lutynia Dolna PHASE 00 – SITE BASIC INFO, 01/2024, PRZEGLĄD 31. 01. 2024”.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że przedmiot aktualizacji ZPP KMS, czyli powierzchnia terenu SPP Lutynia Dolna jest usytuowana całym swoim północnym skrajem około 180 metrów od północnego segmentu obszaru specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší, kod obszaru CZ0811021 (zwany dalej „OSO”), i swoim północno-zachodnim skrajem około 150 metrów od obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, kod obszaru CZ0813457 (zwanego dalej „obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice”).

Na podstawie przedłożonych dokumentów można stwierdzić, że projekt przedmiotu aktualizacji ZPP KMS, mający na celu wybudowanie powierzchni terenu SPP Lutynia Dolna i nawiązujących korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej, może mieć wpływ o istotnym (negatywnym) charakterze w odniesieniu do integralności i nienaruszalności podstawowych właściwości bezpośrednio przylegających terenów obszaru NATURA – OSO i obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy Wierzniowice, które uzasadniały ich wyznaczenie i ich cele ochrony.

Przedmiotem ochrony OSO są populacje bączka zwyczajnego (*Ixobrychus minutus*), zimorodka zwyczajnego (*Alcedo atthis*) i podróżniczka (*Luscinia svecica*) oraz ich biotopy. Celem ochrony OSO jest zachowanie i odtworzenie ekosystemów istotnych dla określonych gatunków ptaków w ich naturalnym zasięgu występowania oraz zapewnienie warunków do utrzymania populacji tych gatunków we właściwym stanie ochrony siedliska. Przedmiotem ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy Wierzniowice są gatunki o znaczeniu europejskim – kumak górski (*Bombina variegata*) i pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*).

Cele ochrony obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO są określone w zestawieniach zalecanych działań – ZZD. Celem ochrony OSO jest zachowanie i odtworzenie ekosystemów istotnych dla określonych gatunków ptaków w ich naturalnym zasięgu występowania oraz zapewnienie warunków do utrzymania populacji tych gatunków we właściwym stanie ochrony siedliska z punktu widzenia ochrony i celu ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy Wierzniowice jest poprawa stanu przedmiotu ochrony kumaka górskiego (*Bombina variegata*) w porównaniu z poziomem w momencie wyznaczenia, gdy populację szacowano na niższe setki okazów, tj. osiągnięcie populacji liczącej wyższe setki dorosłych okazów oraz utrzymanie stanu populacji pachnicy dębowej (*Osmoderma eremita*) na poziomie z roku 2010, kiedy na danym terenie potwierdzono jego występowanie w 23 drzewach na podstawie znaleziska odchodów, fragmentów chityny martwych okazów lub obecności larw, oraz jednocześnie wytypowano 122 drzewa potencjalnie odpowiednie dla rozwoju tego gatunku.

Zgodnie z § 3 ust. 1 lit. s) i t) w związku z § 45a ust. 1 lit. a) Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, każdy obszar o znaczeniu europejskim (EVL), a w odniesieniu do § 45e ust. 1 tejże Ustawy – również obszar specjalnej ochrony ptaków, ma w możliwie największym stopniu (istotnie) przyczynić się do osiągnięcia, względnie utrzymania lub odtworzenia korzystnego stanu określonego typu obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub gatunku o znaczeniu europejskim, przy czym za korzystny stan siedliska przyrodniczego na poziomie Republiki Czeskiej uznaje się taki stan, w którym jego naturalny zasięg występowania oraz obszary w jego granicach są stabilne lub się powiększają, a specyficzna struktura i funkcje niezbędne do jego zachowania istnieją i z dużym prawdopodobieństwem będą utrzymywać się w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz stan jego typowych gatunków jest korzystny z punktu widzenia ochrony.

317

Tel.: 959 622 222 REGON (IČ): 70890692
Faks: 959 622 126 NIP (DIČ): CZ70890692
ID Skrzynki Danych: Nr rach.: 1650676349/0800
Klasyfikacja informacji: Niepubliczne

www.msk.cz

Stan ochrony gatunków zostanie uznany za właściwy, jeżeli dane o dynamice liczebności populacji rozpatrywanych gatunków wskazują, że same utrzymują się w skali długoterminowej jako trwałe składniki swoich siedlisk przyrodniczych, a naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć siedlisko wystarczająco duże, aby utrzymać swoje populacje przez dłuższy czas. Z powyższych ustawowych ograniczeń można zatem między innymi wywnioskować zasadniczy obowiązek co najmniej niezwiększania powierzchni i niepogarszania jakościowych charakterystyk siedlisk przyrodniczych oraz biotopów gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub OSO, w porównaniu ze stanem z chwili wyznaczenia terenu. Cel ochrony na poziomie terenu jest powiązany z ogólnym celem obszaru Natura 2000, którym jest zachowanie typów siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim oraz siedlisk gatunków o znaczeniu europejskim oraz wybranych gatunków ptaków w ich naturalnym zasięgu występowania w stanie właściwym z punktu widzenia ochrony lub ewentualnie umożliwienie odtworzenia tego stanu – na poziomie terenu oznacza to, że celem jest utrzymanie (zachowanie) lub poprawa stanu.

OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší pod względem jakości i powierzchni niektórych typów biotopów – w szczególności cieków wodnych, zbiorników wodnych i mokradeł – znacząco odróżnia się od otaczającego gęsto zaludnionego i zabudowanego krajobrazu przemysłowego regionu Ostrawskiego i Karwińskiego. Oś całego obszaru tworzą dwie rzeki – Odra oraz jej dopływ Olza, które miejscami otoczone są fragmentami lasów łęgowych, a także dwoma mniejszymi dopływami rzek Odra, Vrbická i Bohumínská Struška, które wraz z rzeką Rychvaldská Struška tworzą system cieków wodnych, na których w przeszłości zbudowano kompleksy stawów rybnych. Szczególnie istotne są rozległe obszary szuwarów, które miejscami towarzyszą tym kompleksom stawów rybnych i które pod względem całkowitej powierzchni są największe na Morawach Północnych i na Śląsku.

Z punktu widzenia możliwego oddziaływania na przedmioty ochrony OSO można stwierdzić co następuje. Siedliskami bączka zwyczajnego są stawy z gęstą roślinnością brzegową, bagna, szuwały oraz gęsto zarośnięte brzegi wolno płynących wód. Terenami mającymi znaczenie są podmokłe żwirownie i piaszczyste oraz zapadliska kopalniane z roślinnością przybrzeżną. Odpowiednimi siedliskami są także systemy małych stawów ze wspólnymi groblami, z niezaktóconym litoralem i przylegającą roślinnością krzewiastą (wierzby i olchy). Typowy biotop łęgowy jest najlepiej zachowany na obszarach niedawnego występowania gatunku, który koncentruje się w trzech podobszarach. Pierwszy obszar znajduje się w kompleksie największych zbiorników wodnych i obejmuje obszar wokół stawu Heřmanský oraz stawu Lesník, stawu Zábalský i stawu Nový z przyległymi rozległymi mokradłami i szuwarami. Drugi obszar znajduje się w roślinności litoralnej i przyległych mokradłach stawów Skučák i Kout. Trzecim ważnym obszarem regularnego występowania i gniazdowania bączka jest system stawów w pobliżu miasta Stare Město koło Karwiny. Bączek jest gatunkiem migrującym, zimującym w Afryce Subsaharyjskiej, dokąd odlatuje w sierpniu i wrześniu. Na miejsca łęgowe powraca od kwietnia do maja. Bączki żywią się głównie owadami wodnymi, drobnymi rybami, kijankami, a podczas zdobywania pokarmu stoją w płytkiej wodzie lub na roślinności przy powierzchni wody. Gatunek znajduje podstawę pokarmową w miejscu łęgowym.

Zimorodek zwyczajny jest ptakiem osiadłym lub wędrownym, który poszukuje czystych, wolno płynących lub stojących wód. Niezbędna jest obecność gliniastych lub piaszczystych brzegów, w których kopie nory łęgowe. Siedliskiem łęgowym podróznicza są podmokłe tereny nizinne w pobliżu zbiorników wodnych, porośnięte roślinnością szuwarową, turzycową i zaroślami wierzbowymi. Łęgnie się w norach ziemnych, które wykopuje w stromych brzegach. Dlatego też odcinki rzek Odra i Olza oraz odcinki rzek Struška i Petrůvka stanowią główne obszary łęgowe. Zimorodek jest w stanie łęgnać się także w niewielkich osuwiskach, a jego nory mogą być ukryte w pokrywie roślinnej zielnej i drzewiastej. Takie gniazda mogą znajdować się zarówno na mniejszych ciekach, jak i na stawach i żwirowniach (np. regularnie łęgnie się na stawach w Karwinie-Starym Mieście), a czasem nawet w uregulowanych i prostych odcinkach Odry i Olzy, czyli w miejscach, gdzie umykają uwadze. Pokarm zimorodków stanowią małe ryby, kijanki i żaby, skorupiaki, mięczaki, owady oraz ich larwy żyjące w wodzie. Poluje zarówno na stawach i zalanych żwirowniach, jak i na mniejszych zbiornikach, np. w oczkach wodnych i leśnych stawach (np. w lesie Březina i małych stawach pod drogą z Rychwaldu do Bogumina), a także w martwych odnogach rzek (np. w obrębie katastralnym Wierzniewice i na terenie Szonychel w Boguminie), w oczkach wodnych itp.

Nr ref.: MSK 27794/2024

Nr spr.: ŻPZ/4944/2024/Neu

Tel.: 959 622 222 REGON (IČ): 70890692
Faks: 959 622 126 NIP (DIČ): CZ70890692
ID Skrzynki Danych: Nr rach.: 1650676349/0800
RvRhvac
Klasyfikacja informacji: Niepubliczne

www.msk.cz

Podgatunek podróżniczka, który lęgnie się w OSO, jest podróżniczek białogardły. Jest to ptak wędrowny, wiosenne przyloty odbywają się głównie na początku kwietnia, jesienne odloty osiągają szczyt na przełomie sierpnia i września. Biotop lęgowy tego gatunku stanowią wilgotne, bagienne miejsca przy stawach i jeziorach, ale także poza nimi, na otwartych terenach, w zagłębieniach terenu, w zbiorowiskach turzyc, szuwarów lub krzewiastych wierzb. Siedliska lęgowe w OSO koncentrują się głównie w kompleksach bagiennych stawu Heřmanský i stawu Lesník, stawie Zábłatský i w jego okolicach, w roślinności litoralowej w rezerwacie przyrody Skučák i stawu Velký Cihelník. Pokarm podróżniczków jest w przeważającej części zwierzęcy, od jesieni częściowo roślinny. Ptaki polują najczęściej na otwartych terenach (na brzegach wód, w rzadkiej roślinności, nie rzadko także na ścieżkach lub poboczach dróg), jednak zawsze w bezpośrednim sąsiedztwie gęstej roślinności, gdzie mają możliwość schronienia przed niebezpieczeństwem, a także na roślinach pływających i naniesionych osadach.

Aby zapewnić odpowiednią liczbę miejsc lęgowych dla bączka i podróżniczka, należy utrzymać co najmniej obecną powierzchnię roślinności litoralowej w OSO, ewentualnie dążyć do jej rozszerzenia także na inne stawy w rejonie. Negatywnym oddziaływaniem na zimorodka zwyczajnego są regulacje cieków i budowlę wodnych, włącznie z modyfikacją ich roślinności brzegowej. Również wycinka drzew w ramach prac konserwacyjnych, w szczególności na Odrze i Olzie, zmienia charakter biotopu gatunku. Dochodzi do odsłonięcia miejsc, które były pokryte roślinnością na brzegach (gatunek lęgnie się także w norach ukrytych w roślinności, gdzie umyka uwadze), łatwego dostępu do brzegów cieków wodnych (zakłócenia przez odwiedzających) oraz pogorszenia możliwości polowania (zimorodek poluje przeważnie z osłony roślinności przybrzeżnej). Wycinka i usuwanie drzew stanowią z tych samych powodów problem także na żwirowniach i groblach stawów.

Pachnica dębowa jest saproksylofagiem, typowym gatunkiem zasiedlającym dziuple drzew. Larwy rozwijają się przez wiele lat w próchnie w dziuplach żywych drzew liściastych (wierzy *Salix sp.*, dęby *Quercus sp.*, lipy *Tilia sp.*, wiąz *Ulmus sp.*, drzewa owocowe itp.), zwłaszcza w środkowej i górnej części pnia. Preferuje prawdopodobnie oświetlone pnie i dziuple, dlatego populacje pachnicy można często spotkać w pojedynczych drzewach lub alejach. Imaga pojawiają się od maja do września. Aktywują się wieczorem i w nocy, jednak dziuple opuszczają tylko wyjątkowo; latają jedynie na bardzo krótkie odległości. Przyczyną zagrożenia pachnicy dębowej jest brak odpowiednich biotopów. Jest to między innymi spowodowane usuwaniem drzew liściastych z dziuplami, usuwaniem próchnie oraz chemiczną konserwacją dziupli i stosowaniem biocydów w pobliżu stanowisk występowania pachnicy. Z tego powodu niezbędne jest zachowanie dojrzałych drzew z dziuplami oraz w przyszłości wspieranie istnienia drzewostanu o zróżnicowanym wieku i odpowiednim składzie gatunkowym. Pachnica dębowa jest gatunkiem mało mobilnym o stosunkowo krótkim zasięgu lotu, a dla zachowania jego istnienia na danym stanowisku niezbędne jest zapewnienie komunikacji między mikropopulacjami, czyli ciągłych, przylegających do siebie kompleksów potencjalnie odpowiednich drzew oraz zapobieganie ich izolacji. Biorąc pod uwagę, że zasięg lotu pachnicy dębowej podawany jest w granicach dziesiątków metrów, z maksymalną odległością 200 m (Ranius & Nilsson 1997), dla ciągłego występowania populacji pachnicy niezbędne jest zachowanie przylegających do siebie kompleksów potencjalnie odpowiednich drzew.

Kumak górski (*Bombina bombina*) nie ma ściśle określonych wymagań co do stanowisk rozrodczych. Wyraźnie jednak preferuje niewielkie zbiorniki wodne typu kałuż i oczka wodne bez obecności ryb. Najprawdopodobniej nie jest dla niego istotna wystarczająca podaż pokarmu w wodzie, ani nie jest potrzebne odpowiednie nasłonecznienie powierzchni wodnej. Kumaki często rozmnażają się również w mocno zacienionych zbiornikach wodnych. Ograniczeniem jest prawdopodobnie zacienienie powierzchni wodnej w 80% lub więcej (prawie całkowicie zarosłe brzegi drzewami). Rozmnaża się w leśnych i pozaleśnych kałużach oraz płytkich oczkach wodnych z minimalną roślinnością wodną lub bez niej. Najczęstszym biotopem tego gatunku w naszym kraju jest płytka kałuża na nieutwardzonej drodze z minimalną roślinnością. Do czynników i działań, które mogą negatywnie wpływać na populację gatunku w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL), należą utwardzanie i asfaltowanie dotychczas nieutwardzonych, podmokłych dróg leśnych i polnych, odwadnianie części zalanych rowów wokół tych dróg oraz odwadnianie i zasypywanie nawodnionych kolein na drogach, wyrównywanie, zasypywanie, zaorywanie i odwadnianie podmokłych depresji terenowych na łąkach i polach, zarastanie i zamulanie oczek wodnych oraz małych jezior, a także szybkie odprowadzanie wód powierzchniowych z podmokłych łąk, lasów i wzdłuż dróg leśnych.

Tel.: 959 622 222 REGON (IČ): 70890692
Faks: 959 622 126 NIP (DIČ): CZ70890692
ID Skrzynki Danych: Nr rach.: 1650676349/0800
RvRhvac
Klasyfikacja informacji: Niepubliczne

www.msk.cz

W obrębie obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice kumak górski występuje w dolnych setkach okazów w kałużach w depresjach terenu na polach i obszarach trawiastych.

Z uwagi na biologiczne i ekologiczne wymagania wyżej wymienionych przedmiotowych gatunków można stwierdzić, że w związku z projektowanym przedmiotem aktualizacji ZSP KMS, mającym na celu wybudowanie powierzchni terenu SPP Lutynia Dolna oraz powiązanych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej, nie można wykluczyć oddziaływania na biotyp istotny dla przedmiotu ochrony OSO i obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Wnioskodawca, w odniesieniu do ocenianej koncepcji, przedstawia jedynie „ogólne” szczegóły w zakresie mapy sytuacyjnej przedsięwzięcia, nie można zatem zidentyfikować konkretnych kolizji przedsięwzięcia z interesami ochrony przyrody w zakresie ochrony OSO i obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Mimo to można stwierdzić, że realizacja projektowanego przedmiotu aktualizacji ZSP KMS może stanowić dla podanych przedmiotów ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (ELV) i OSO oddziaływania w takim stopniu, które mogłyby znacząco wpłynąć na naturalny rozwój osobników danych gatunków lub negatywnie zmienić stan środowiska, przede wszystkim jego strukturę i funkcję biotopów. Może jednak dojść do degradacji, a nawet zniszczenia odpowiednich biotopów, a także do wzrostu zakłóceń. Nie można zatem wykluczyć, że wybudowanie obszaru terenu SPP Lutynia Dolna oraz powiązanych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej mogłoby spowodować poważne lub nieodwracalne uszkodzenie ich stanu. Również mogłoby dojść do kumulacji oddziaływań sąsiednich przedsięwzięć (korytarzy istniejącej autostrady D1, projektowanego korytarza dla planowanej zmiany przebiegu drogi) I/67 Bogumin – Karwina, istniejący korytarz linii kolejowej nr 320 Dzieńmorowice – Karwina – Czeski Cieszyn – Trzyniec – Mosty koło Jabłonkowa – granica Republiki Czeskiej / Republiki Słowackiej, przygotowywany korytarz KDP Ostrawa – Bogumin – Rzeszpospolita Polska oraz istniejące linie zwłaszcza wysokiego napięcia i bardzo wysokiego napięcia elektrowni Dzieńmorowice – Racimów – Nošovice) z dodatkowym, nie tylko komunikacyjnym obciążeniem w terenie, które może zwiększyć nie tylko zakłócenia przedmiotów ochrony OSO, gdyż budowa dróg wiąże się także ze wzrostem bezpośrednich kolizji ptaków (w szczególności zimorodka zwyczajnego) z przeszkodami (stwierdzono np. kolizje z przezroczystymi ekranami akustycznymi na obiektach mostowych przez rzekę Odrę). W związku z funkcjonowaniem autostrady stwierdzono również opuszczenie znanych łowisk (dotyczy wszystkich przedmiotów ochrony w okresie lęgowym) w najbardziej uczęszczanych miejscach. W związku z realizacją projektowanego przedmiotu aktualizacji ZSP KMS nie można również wykluczyć możliwej zmiany stosunków wodnych w OSO, wraz ze zwiększoną produkcją ścieków w terenie i wynikającym z tego potencjalnym pogorszeniem jakości wody w OSO, które mogłoby wpłynąć na bazę pokarmową, dostępność pokarmu dla wskazanych gatunków związanych ze środowiskiem wodnym, co zdecydowanie nie odpowiadałoby oddziaływaniom na rzecz ochrony przyrody, mającym na celu utrzymanie lub ewentualnie także poprawę korzystnego stanu siedlisk i gatunków.

Na podstawie powyższego jest ewidentne, że w odniesieniu do projektowanego przedmiotu aktualizacji ZSP KMS, przy przedstawionym poziomie szczegółowości (ogólności), nie można wykluczyć z punktu widzenia obszaru NATURA 2000, istotnego oddziaływania w rozumieniu post. § 45i Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu. W tej sytuacji, gdy obecnie nie jest możliwe ustalenie stanu rzeczy, co do którego nie ma uzasadnionych wątpliwości zgodnie z § 3 Ustawy nr 500/2004 Dz.U. Republiki Czeskiej, Kodeks postępowania administracyjnego, z późniejszymi zmianami, w związku z § 2 te same ustawy (pod względem obszaru Natura 2000 nie można przewidzieć konkretnej ingerencji obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i OSO w ramach wybudowania obszaru terenu SPP Lutynia Dolna i powiązanych korytarzy infrastruktury transportowej i technicznej), Urzędowi Krajskiemu, jako właściwemu organowi ochrony przyrody zgodnie z post. § 77 ust. 4 lit. o) Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, w ramach swojej właściwości terytorialnej, można zatem stwierdzić, że projektowany przedmiot aktualizacji ZSP KMS może mieć, względnie nie można u niego wykluczyć, samodzielnie lub w połączeniu z innymi koncepcjami lub przedsięwzięciami, istotny wpływ na właściwy stan przedmiotu ochrony lub spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i OSO. Bezpośrednie i pośrednie oddziaływania koncepcji na inne obszary o znaczeniu europejskim oraz obszary specjalnej ochrony ptaków również nie mogą być wykluczone, biorąc pod uwagę charakter, skalę i lokalizację przedsięwzięcia.

Urząd Krajski, dokonując oceny, opierał się na krajowym wykazie obszarów o znaczeniu europejskim, określonym w Rozporządzeniu Rządu nr 318/2013 Dz.U. Republiki Czeskiej o określeniu krajowego wykazu obszarów o znaczeniu europejskim, z późniejszymi zmianami, oraz na Rozporządzeniach Rządu, na mocy których – zgodnie z § 45e Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu – ustanowiono obszary specjalnej ochrony ptaków.

Pouczenie:

Niniejsze stanowisko nie zastępuje innych środków administracyjnych ani decyzji wydawanych do ocenianego przedsięwzięcia na podstawie odrębnych przepisów.

Ing. Monika Ryšková, MBA
Kierownik Działu
Ochrony Przyrody i Rolnictwa

Do wiadomości:

- Úřad Krajský Kraje Moravsko-Šlaský, Vyděl Planování Regionálního, tutaj
- Ministerstvo Šróduwiska, Vyděl Oceny Oddziaływanía na Šróduwisko i Zintegrowanego Zapobiegania, Dział SEA, Vršovická 1442/65, Praha (Skrzynka Danych)

2.9 OCENA WYSTARCZALNOŚCI DOKUMENTÓW DO SPORZĄDZENIA OCENY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ ICH POSZCZEGÓLNYCH WARIANTÓW, A TAKŻE WYKAZ WYKORZYSTANYCH ŹRÓDEŁ

Głównym dokumentem stanowiącym podstawę do przeprowadzenia oceny był projekt Zmiany nr 10 ZZP KMŚ. Sporządzający ocenę dysponował częścią tekstową projektu, uzasadnieniem, a także rysunkami mapowymi i danymi cyfrowymi, na których przedstawiono projektowane przedsięwzięcia. Dokumenty mapowe były dostępne zarówno w postaci rastrowej (rysunki w formacie PDF), jak i w postaci cyfrowej w formacie SHP/DGN. Z tego względu dokumenty przekazane przez zamawiającego można ocenić jako kompletne.

Do oceny wykorzystano ponadto dokumenty dotyczące obszarów Natura oraz przedmiotów ochrony. Informacje zawarte na portalu internetowym www.natura2000.cz oraz Standardowe Formularze Danych dostępne pod adresem <https://natura2000.eea.europa.eu/> posłużyły jako materiał źródłowy. Przedstawione tutaj informacje posłużyły do identyfikacji obszarów objętych oddziaływaniem, a także znajdujących się w nich przedmiotów ochrony oraz do ich podstawowego opisu. Podstawowym źródłem bardziej szczegółowych informacji o stanie obszarów, przedmiotach ochrony, ich wrażliwości oraz zalecanym sposobie zarządzania były Zestawienia zalecanych działań dla danych obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO. Innymi dokumentami były plany ochrony dla poszczególnych obszarów szczególnie chronionych, które pokrywają się z potencjalnie objętymi oddziaływaniami obszarami o znaczeniu europejskim oraz obszarami specjalnej ochrony ptaków.

Ponadto wykorzystano dane z AOPK (Agencja Ochrony Przyrody i Krajobrazu) dotyczące występowania szczególnie chronionych gatunków, dzięki którym dostępny jest bardziej szczegółowy przegląd występowania przedmiotów ochrony w obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO) i obszarach o znaczeniu europejskim (EVL) potencjalnie dotkniętych przedsięwzięciem. Wykorzystano także materiały z mapowania biotopów, które są dostępne jako WMS na stronie internetowej AOPK oraz do pobrania w formacie SHP na stronach AOPK RCz.

Do innych materiałów wykorzystanych do oceny należą dane AOPK, które zawierają również położenie obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i innych walorów przyrodniczych na danym terenie (obszary szczególnie chronione itp.).

W maju 2025 r. przeprowadzono również badania terenowe, podczas których ustalano aktualny stan terenu, czyli obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz ich otoczenia w kontekście lokalizowanych przedsięwzięć/obszarów zgodnie z projektem Zmiany nr 10 ZZP KMŚ.

Ocena oddziaływania na sieć Natura jest opracowana jako część Oceny oddziaływania na zrównoważony rozwój terytorium, której elementem jest także Ocena oddziaływania na środowisko. Te dokumentacje są wzajemnie powiązane, a częściowe wyniki z Oceny oddziaływania na środowisko (np. w obszarze różnorodności biologicznej, gospodarki wodnej itp.) zostały wykorzystane jako dane wejściowe do oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

Aktualnym i szczegółowym materiałem jest ocena oddziaływania koncepcji „Strategiczny Park Przemysłowy Lutynia Dolna” na podstawie § 45i Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej, w obowiązującym brzmieniu, na przedmioty ochrony obszarów o znaczeniu europejskim i obszarów specjalnej ochrony ptaków, którą opracował RNDr. Tomáš Kuras, Ph.D. w grudniu 2024 roku. Jest to

szczegółowa ocena oddziaływania na sieć Natura 2000 przedsięwzięcia, które stanowi główny przedmiot projektu Zmiany nr 10 ZZP KMŚ.

W ramach przygotowań przedsięwzięcia SPP Lutynia Dolna, w roku 2024 roku sporządzono „Ocenę oddziaływania poważnej ingerencji wraz z propozycjami środków wykluczających lub łagodzących negatywne oddziaływania zgodnie z post. § 67 Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, w obowiązującym brzmieniu, oraz § 7 Obwieszczenia nr 142/2018 Dz.U. Republiki Czeskiej, w obowiązującym brzmieniu, dla Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna”, którą sporządził Mgr. Radim Kočvara. Ocena ta stanowiła jedno z danych wejściowych do oceny T. Kurasa. Jest to zatem aktualny i szczegółowy materiał, który został wykorzystany na potrzeby niniejszej oceny projektu Zmiany nr 10 ZZP KMŚ.

Przegląd głównych wykorzystanych materiałów i źródeł internetowych jest przedstawiony w końcowej części. Uzyskaną ilość materiałów do późniejszej oceny można uznać za wystarczającą w danej skali oceny.

3. DANE O OBSZARACH O ZNACZENIU EUROPEJSKIM (EVL) I OSO ORAZ PRZEDMIOTÓW ICH OCHRONY

3.1 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, KTÓRYCH TO DOTYCZY

Projekt Zmiany nr 10 ZZP KMŚ, względnie niektóre rozwiązywane w nich częściowe przedsięwzięcia, oddziałuje na następujące obszary o znaczeniu europejskim (EVL) lub obszary specjalnej ochrony ptaków:

- ❖ Obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší
- ❖ Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice

Bezpośrednio z obiema tymi lokalizacjami pokrywa się zaprojektowany korytarz TV101 dla odprowadzania oczyszczonych ścieków z obszaru SPP Lutynia Dolna do rzeki Olzy i zmieniany jest tutaj przebieg ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674. Pomiędzy granicą SPP Lutynia Dolna a obiema tymi lokalizacjami wyznaczany jest obszar VH114 – Tereny dla ochrony przeciwpowodziowej SPP Lutynia Dolna, który jest wyznaczany wzdłuż granicy obu tych lokalizacji, czyli w nie bezpośrednio nie ingeruje. Sam obszar SPP Lutynia Dolna oddalony jest od granicy tych obszarów o około 180 m.

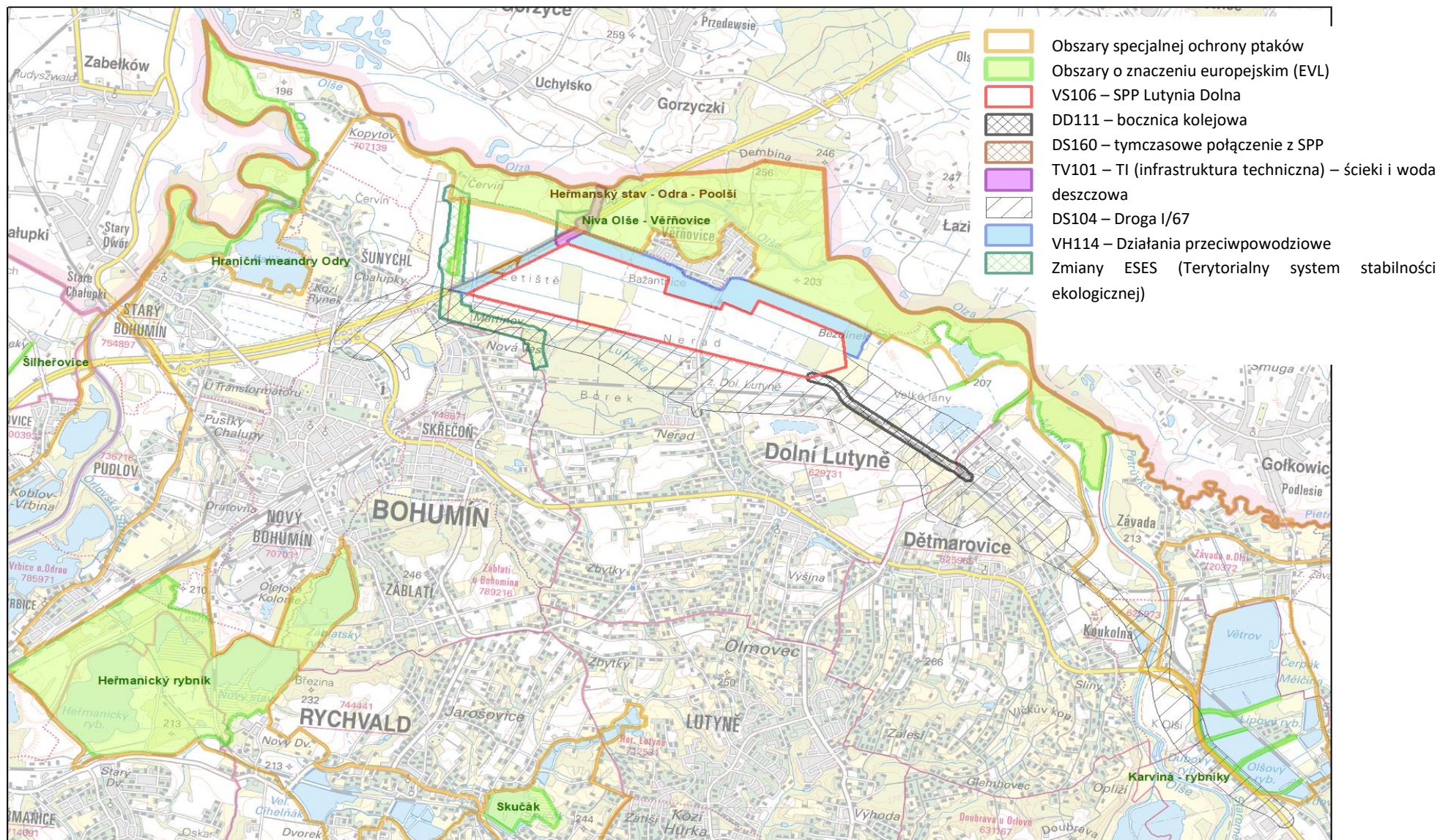
Problematyką możliwego oddziaływania zajmował się w swojej opinii Urząd Krajski Kraju Morawsko-Śląskiego. Urząd, jako właściwy organ ochrony przyrody, doszedł do wniosku, że projekt sporządzenia Zmiany nr 10 ZZP KMŚ może mieć, samodzielnie lub w powiązaniu z innymi koncepcjami lub przedsięwzięciami, znaczący wpływ na przedmiot ochrony lub spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice oraz część obszaru specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší. Sporządzający ocenę identyfikuje się z wnioskami i uzasadnieniem zawartymi w tej opinii i uważa obydwie lokalizacje, czyli obszar o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO, względnie przedmioty ochrony w nich zawarte, za potencjalnie dotknięte.

Poza obszarem planowanych przedsięwzięć znajdują się następujące obszary o znaczeniu europejskim (EVL):

- ❖ Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry – ok. 2,5 km na południowy zachód od przedsięwzięcia
- ❖ Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) staw Heřmanický – ok. 3,5 km na południowy zachód od projektu SPP LD
- ❖ Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Karwina – stawy – ok. 6 km na południowy wschód od przedsięwzięcia SPP LD
- ❖ Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Skučák – ok. 6 km na południe od SPP LD
- ❖ Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Šilheřovice – ok. 5 km (1 segment) i 7 km (główna część) na zachód od przedsięwzięcia
- ❖ Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczny Meander Odry – około 3 km na północny zachód od zbiegu rzek Olzy i Odry na terenie Polski

Dla tych obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) oceniono ich możliwe oddziaływanie w związku z daną Zmianą nr 10 ZZP KMŚ.

Rysunek 3 Obszary sieci Natura 2000 w okolicy przedsięwzięcia (AOPK Rcz, 2025)

Rysunek 4 Obszary sieci Natura 2000 w okolicy przedsięwzięcia (AOPK Rcz, 2025)

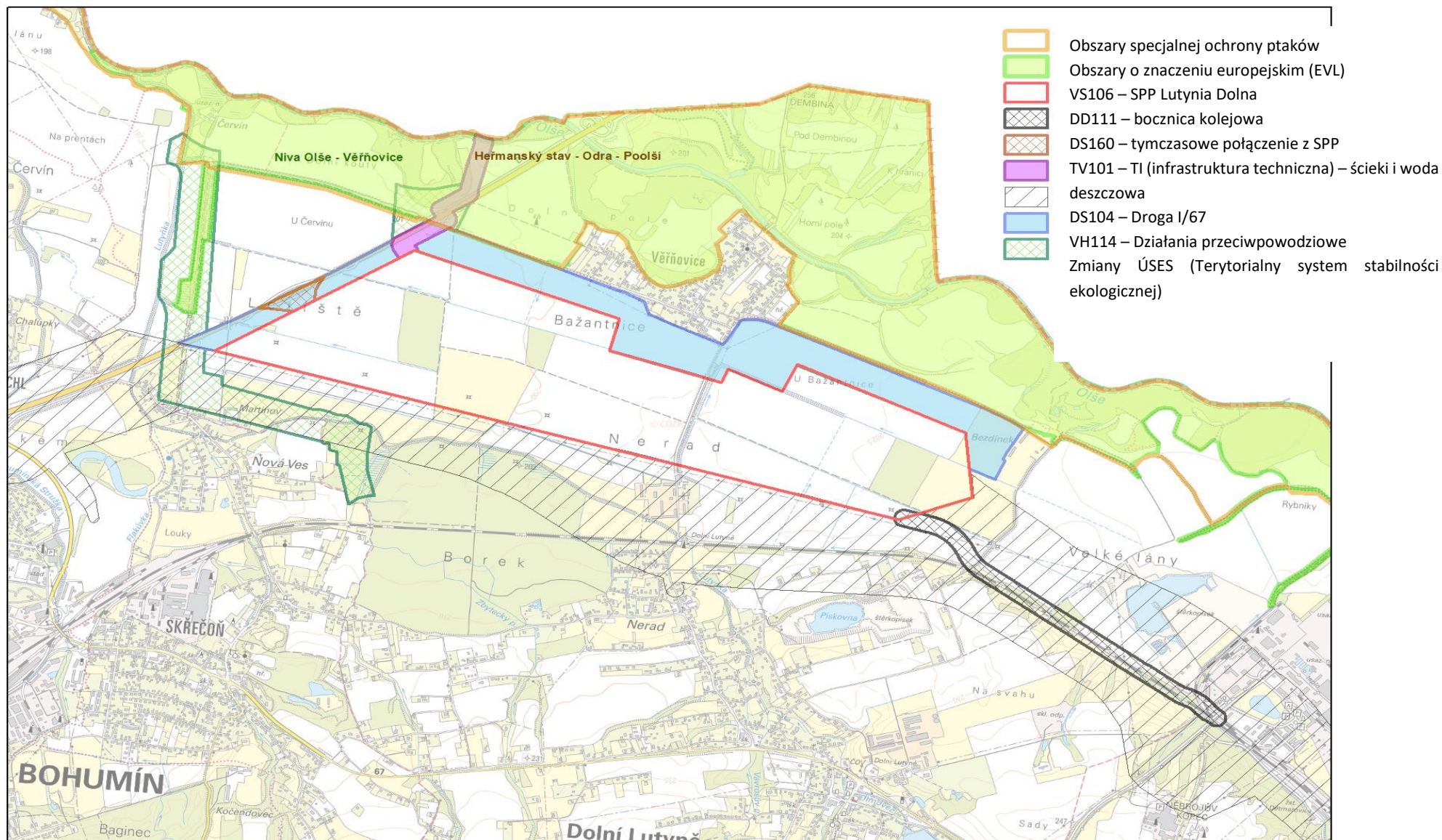

Tabela 1 Potencjalne oddziaływanie obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) w związku ze Zmianą nr 10 ZSP KMS

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL)	Przedmioty ochrony	Komentarz dotyczący potencjalnego wpływu
Graniczne Meandry Odry	Siedlisko: 91E0 Mieszane lasy łęgowe jesionowo-olszowe Europy umiarkowanej i borealnej Gatunki: Różanka pospolita, kumak górski, zgniotek cynobrowy, pachnica dębowa	Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) znajduje się około 2,5 km na zachód od przedsięwzięcia. Pomimo tej odległości nie można wykluczyć pośrednich oddziaływań na gatunki (różanka, kumak) związane ze środowiskiem wodnym i siedliskami, które mogłyby być wywołane np. zanieczyszczeniem cieku wodnego Olzy. Niektóre przedmioty ochrony w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) są potencjalnie dotknięte.
Staw Heřmanický	Traszka grzebieniasta	Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) znajduje się w najbliższym miejscu w odległości około 3,5 km od przedsięwzięcia SPP LD. Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) jest oddzielony od przedsięwzięcia zabudową Bogumina i nie jest częścią dorzecza Olzy, w związku z czym oddziaływanie można wykluczyć.
Karwina – stawy	Pachnica dębowa	Lokalizacja 6 km od przedsięwzięcia. Droga I/67 stanowi granicę obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), a proponowane modyfikacje korytarza DS104 nie dotyczą części w pobliżu tego EVL. Biorąc pod uwagę odległość i przedmiot ochrony, potencjalne oddziaływania można wykluczyć.
Skučák	Siedlisko 3140 Twarde wody oligo-mezotroficzne z bentosową roślinnością porostową i 3150 Naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami typu Magnopotamion lub Hydrocharition.	Oddziaływanie na przedmioty ochrony obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) można wykluczyć, ponieważ przedsięwzięcia rozwiązywane w projekcie zmiany są wystarczająco oddalone od EVL. Pośrednie oddziaływanie, np. za pośrednictwem odprowadzanych wód, również można wykluczyć, ponieważ obszar o znaczeniu europejskim znajduje się poza dorzeczem Olzy.
Šilherovice	Pachnica dębowa	Oddziaływanie na przedmiot ochrony można wykluczyć, rozwiązywane przedsięwzięcia są wystarczająco oddalone od EVL. Pośredni wpływ również można wykluczyć – obszar o znaczeniu europejskim (EVL) znajduje się poza dorzeczem Olzy.
Graniczny Meander Odry	Siedliska o znaczeniu europejskim – 3150, 6510, 91E0 i 91F0 Gatunek – Zgniotek cynobrowy	Granica obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) znajduje się około 250 m przed zbiegiem z Olzą. Zgniotek cynobrowy to chrząszcz związany ze starymi drzewami. Siedliska reprezentują lasy łęgowe (91F0, 91E0), eutroficzna roślinność wodna (3150) i roślinność łąkowa (6510). Oddziaływanie projektu Zmiany można wykluczyć, biorąc pod uwagę odległość od lokalizacji obszaru koncepcji, odległość od Olzy oraz wyznaczone przedmioty ochrony.

Z identyfikacji potencjalnie dotkniętych obszarów wynika, że w ramach oceny rozważane są jako potencjalnie dotknięte: OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší, obszar o znaczeniu europejskim Dolina Olzy – Wierzniowice i obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry.

3.2 PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA POTENCJALNIE DOTKNIĘTYCH OBSZARÓW

Z identyfikacji potencjalnie dotkniętych obszarów wynika, że w ramach oceny rozważane są jako potencjalnie dotknięte: OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší, obszar o znaczeniu europejskim Dolina Olzy – Wierzniowice i obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry.

W tej części podano ich krótką charakterystykę, a następnie informacje na temat przedmiotów ochrony w nich zawartych.

3.2.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší

Kod terenu: CZ0811021

Powierzchnia obszaru: 3 100,8 ha

Wysokość n.p.m. terenu: 194–254 m n.p.m.

Przedmioty ochrony:

- ❖ bączek zwyczajny (*Ixobrychus minutus*)
- ❖ zimorodek zwyczajny (*Alcedo atthis*)
- ❖ Podróżniczek białogardły (*Luscinia svecica cyanecula*)

Centrum obszaru tworzą rzeki Odra (na długości około 10 km) i Olza (na długości około 16 km) wraz z przyległymi do nich obszarami zalewowymi. Od wschodu przylega sieć stawów karwińskich oraz przygraniczny odcinek cieku Piotrówka, od południa – sieci stawów w Rychwałdzie, Boguminie – Záblatí oraz Heřmanicach. Na rzekach Odra i Olza zachowane są rozległe odcinki naturalnie meandrującego cieku, miejscami z rozległymi żwirowymi i piaszczystymi naniesieniami, obramowane przeważnie łęgami miękkimi nizinnych rzek. Większe stawy w rejonie Heřmanic i Záblatí otoczone są rozległymi porostami szuwarów.

Dla obszaru specjalnej ochrony ptaków charakterystyczne są bardzo zróżnicowane siedliska wodne i mokradłowe. Znaczna część tego obszaru leży na obszarze zalewowym. Najbardziej zachowanym ekosystemem są tutaj łęgi miękkie, często ze starymi drzewami dziuplastymi. W wielu miejscach powstały obszary podmokłe – drobne mokradła, stałe i okresowe oczka wodne oraz starorzecza. Osady aluwialne tworzą się w korytach i częściach brzegowych rzek na różnym etapie sukcesji wegetacyjnej. Dla różnorodności bioty istotne są również odsypy, które powstają w wyniku dynamicznej działalności rzecznej. Znacząca jest obecność nieregulowanych odcinków cieków wodnych. Na tarasach rzecznych i groblach dawnych stawów rośnie łęg twardy, który tworzy przeważnie liniowe porosty w otwartym krajobrazie kulturowym. Duże zbiorniki wodne tworzy kilka systemów stawów i zbiorniki po wydobyciu żwiru. W systemach stawów i w ich otoczeniu najważniejszym biotopem są rozległe szuwały, które łącznie są największe na Morawach i Śląsku i stanowią doskonałe siedlisko do lęgu oraz przelotów dla szeregu gatunków ptaków.

Obszar należy do regionów o najwyższym potencjale łęgowym, przelotowym i zimowiskowym ptaków w Republice Czeskiej. Tylko na samym stawie Heřmanický, który tradycyjnie uważany jest za jedno z

najbardziej znanych stanowisk ornitologicznych w Czechach, odnotowano dotychczas 250 gatunków ptaków. Połączenie cieków wodnych z brzegowymi odsypami, dużych cieków wodnych, które nawet zimą nie zamarzają, oraz wód stojących i drobnych mokradeł, zapewniających doskonałe źródła pokarmu, umożliwia całoroczne występowanie zimorodka zwyczajnego. Rozległe zwarte szuwary i porosty z pałką wodną, miejscami z obecnością krzewów, są bardzo dogodnym miejscem do lęgu bączka zwyczajnego, który ma tutaj prawdopodobnie największą populację w Republice Czeskiej. Ten biotop zamieszkuje również podrózniczek białogardły, który ma tu jedyne regularne lęgowisko na Śląsku. Łącznie w obszarze specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší gniazduje 25 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

3.2.2 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice

Kod terenu: CZ0813457

Powierzchnia obszaru: 540,4940 ha

Wysokość n.p.m. terenu: 195–252 m n.p.m.

Przedmioty ochrony:

- ❖ Kumak górski (*Bombina variegata*)
- ❖ Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)

Lokalizacja znajduje się w lewobrzeżnej części doliny zalewowej Olzy. Obszar zalewowy rzeki Olzy z dawnymi meandrami i zachowanym tarasem rzeczny w okolicy miejscowości Wierzniewice, z rozwiniętą głównie liniową roślinnością towarzyszącą i miękkim łęgiem w miejscach dawnych meandrów.

Do charakterystycznych gatunków tego obszaru należy również kumak górski. Jego liczebność szacuje się na niższe setki osobników. Stare drzewa alejowe rosnące na pozostałościach grobli historycznych stawów stanowią idealny biotop dla pachnicy dębowej. Znajduje się tutaj również populacja centralna tego gatunku w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL). Rozproszone występowanie odnotowuje się również we fragmentach roślinności brzegowej i nizinnej wzdłuż rzeki Olzy.

3.2.3 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry

Kod terenu: CZ0814093

Powierzchnia obszaru: 125,8704 ha

Wysokość n.p.m. terenu: 190–198 m n.p.m.

Przedmioty ochrony:

- ❖ siedlisko: 91E0 Mieszane lasy łęgowe jesionowo-olszowe Europy umiarkowanej i borealnej
- ❖ różanka pospolita
- ❖ kumak górski
- ❖ zgniotek cynobrowy
- ❖ pachnica dębowa

Obszar zajmuje teren u zbiegu Odry i Olzy, na północ od Starego Bogumina, na granicy z Polską. Podstawowym elementem terenu jest naturalnie meandrująca rzeka Odra, z miejscowo rozległymi

nanosami żwirowymi i piaszczystymi, otoczona głównie miękkim łęgiem nizinnych rzek, która tworzy naturalną granicę z Polską.

Łęg miękki stanowi wraz z ciekim Odry najlepiej zachowany ekosystem na danym obszarze. Są to w większości lasy wielopiętrowe. Licznie występują tu stare, dziuplaste drzewa oraz ich obumarłe pnie. Starsze drzewostany stanowią biotop zgniotka cynobrowego oraz pachnicy dębowej. Obszary podmokłe, stałe i okresowe oczka wodne są siedliskiem kumaka górskiego. W wodach stojących wzdłuż rzeki Odry oraz po powodziach w 1997 roku w przerwanym meandrze występuje różanka pospolita, która rozmnaża się tutaj dzięki silnej populacji szczęzi pospolitej. Jakość wody w ostatnich latach znacznie się poprawiła, chociaż Bohumínská stružka doprowadza silnie zanieczyszczone wody).

Odcinek Odry na obszarze objętym przedsięwzięciem jest wyjątkowy pod względem zachowania dynamiki systemu rzeczno. Brzegi otaczają dobrze zachowane lasy łęgowe z odnawiającą się topolą czarną. Martwe ramię Odry koło Starego Bogumina–Szonychelu stanowi ważne stanowisko różanki pospolitej.

3.3 IDENTYFIKACJA PRZEDMIOTÓW OCHRONY, KTÓRE PRAWDOPODOBNIENIE BĘDĄ PODDANE ODDZIAŁYWANIU ORAZ ICH CHARAKTERYSTYKI

Za potencjalnie dotknięte lokalizacje rozważane są OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší, obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry. W tej części przedstawiono główne informacje na temat przedmiotów ochrony w nich znajdujących się, tzn. o stanie ich populacji, występowaniu na danym terenie i warunkach ich występowania. Jako potencjalnie dotknięte rozważane są wszystkie przedmioty ochrony w tych lokalizacjach.

Głównymi materiałami wykorzystanymi do opracowania tego rozdziału były Zestawienia Zalecanych Działań dla danych obszarów specjalnej ochrony ptaków i obszarów o znaczeniu europejskim (EVL), względnie plany ochrony dla obszarów szczególnie chronionych o małej powierzchni (MZCHÚ), dane z Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) oraz aktualna Ocena sporządzona zgodnie z post. § 67 Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu dla przedsięwzięcia Strefa Przemysłowa Lutynia Dolna (Kočvara, 2024) oraz Ocena oddziaływania koncepcji zgodnie z § 45i Ustawy 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej, w obowiązującym brzmieniu, na przedmioty ochrony obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i obszarów specjalnej ochrony ptaków dla Strategicznego Parku Przemysłowego Lutynia Dolna (Kuras, 2024).

3.3.1 Obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší

3.3.1.1 Bączek zwyczajny (*Ixobrychus minutus*)

Gatunek migrujący, zimujący w Afryce Subsaharyjskiej, dokąd odlatuje w sierpniu i wrześniu. Na miejsca wylęgu powraca od kwietnia do maja. Żyje w ukryciu w gęstej roślinności szuwarów przy stawach, zbiornikach, starorzeczach lub na terenach bagiennych. Gatunek występuje na obszarze OSO zarówno w okresie lęgowym, jak i podczas przelotów. Na OSO zasiedla gęstą, ale też luźniejszą roślinność bagienną na zbiornikach wodnych i w ich otoczeniu. Charakterystycznym środowiskiem są tu zwarte, podmokłe szuwały lub roślinność pałki, miejscami z obecnością krzewów, jednak gniazda

umieszczane są również na zarośniętych wyspach na stawach w obrzeżnych partiach szuwarów (stwierdzono w systemie stawów w Karwinie – Starym Mieście). Typowy biotop lęgowy jest najlepiej zachowany na obszarach niedawnego występowania gatunku, który koncentruje się w trzech podobszarach.

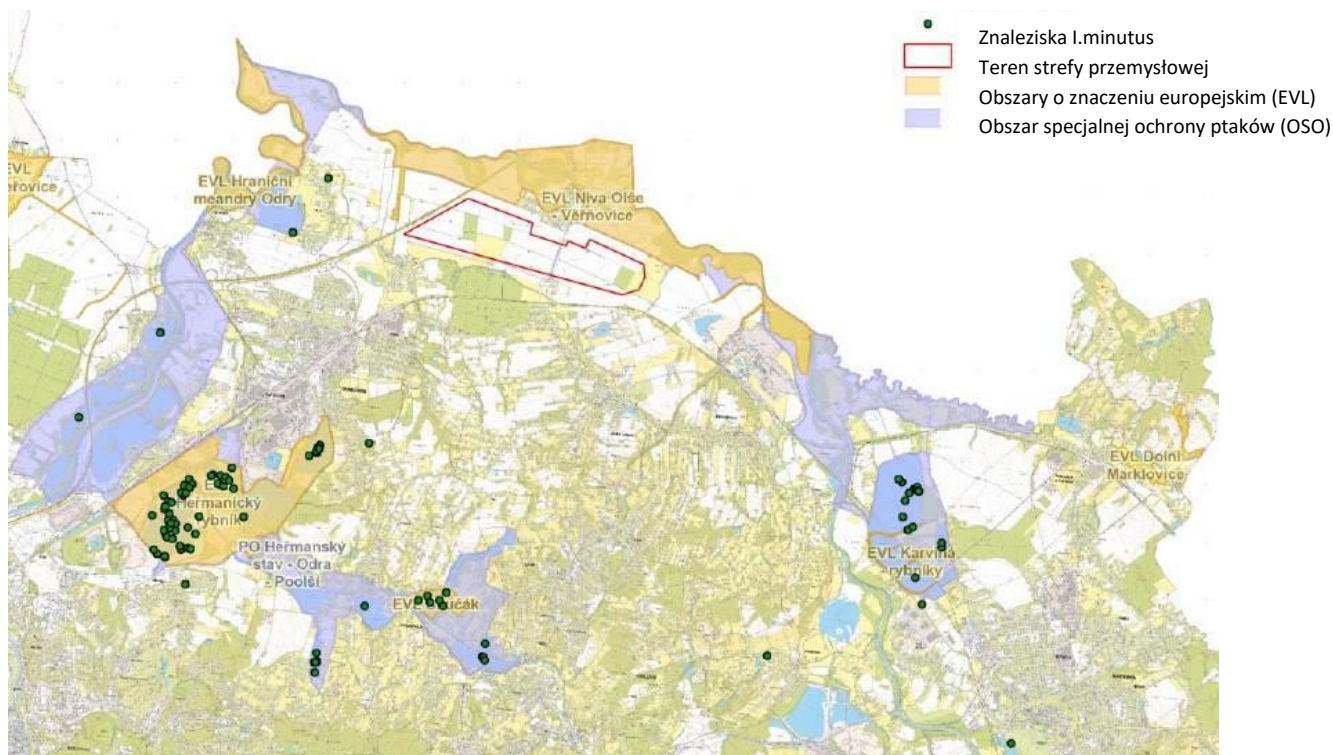
- ❖ W kompleksie największych zbiorników wodnych i obejmuje obszar wokół stawu Heřmanský oraz stawu Lesník, stawu Zábłatský i stawu Nový z przyległymi rozległymi mokradłami i szuwarami. Ze względu na swoją powierzchnię, ten obszar jest lokalizacją główną z występowaniem największej liczby par w ramach OSO.
- ❖ Roślinność litoralna i przyległe mokradła stawów Skučák i Kout.
- ❖ System stawów w pobliżu Starego Miasta koło Karwiny.

Odpowiednie siedliska z kilkoma obserwacjami gatunku znajdują się również w innych systemach stawów koło Orłowej i Rychwałdu.

OSO stanowi jeden z najlepszych terenów dla występowania i gniazdowania gatunku w Republice Czeskiej – gniazduje tu 10 do 20% czeskiej populacji (maksymalna szacowana liczba par po rozpoczęciu monitoringu zbliża się tu do dwóch dziesiątek par – do 19 par; ZZD), minimum to 13 par. W okresie 2008–2010 ZZD szacuje się tę liczbę na 9–17 par. W 2013 roku min. 10 par (Hora et al. 2018). Według SDF z 2024 roku populację gatunku szacuje się na 5–8 par. Trend populacji można ocenić jako stagnujący z cząstkowymi wahaniami w związku z lokalnymi zmianami biotopów. Te lokalne wahania wskazują na wrażliwość gatunku w odniesieniu do pogorszenia stanu biotopu.

Komentarz: Gatunek nie gniazduje na obszarze rozważanym pod SPP Lutynia Dolna i związaną z nim infrastrukturą, nie odnotowano tu żadnych obserwacji. Centra gniazdowania znajdują się na Stawie Heřmanický, Skučáku oraz w rejonie Stawów Karwińskich. Te miejsca nie zostaną dotknięte projektem Z10 ZZP KMŚ. Bączka zaobserwowano najbliżej na Jeziorze Kaliszowym koło Bogumina (występowanie, ale nie gniazdowanie). Z punktu widzenia przedsięwzięć rozwiązywanych w projekcie Z10 ZZP KMŚ, wpływ na bączka można uznać za minimalny. Dany przedmiot ochrony OSO Heřmanický stav – Odra – Poolší nie jest przedmiotem dalszej oceny.

Rysunek 5 Znajeziska bączka zwyczajnego na terenie, istniejące rekordy w ramach Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) z uwzględnieniem aktualnych znalezisk w obszarze zakłóceń i w okolicy

Źródło: Według Kurasa, 2024, w oparciu o Bazę danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) i Zestawienia Zalecanych Działań

3.3.1.2 Podróżniczek białogardły (*Luscinia svecica cyanecula*)

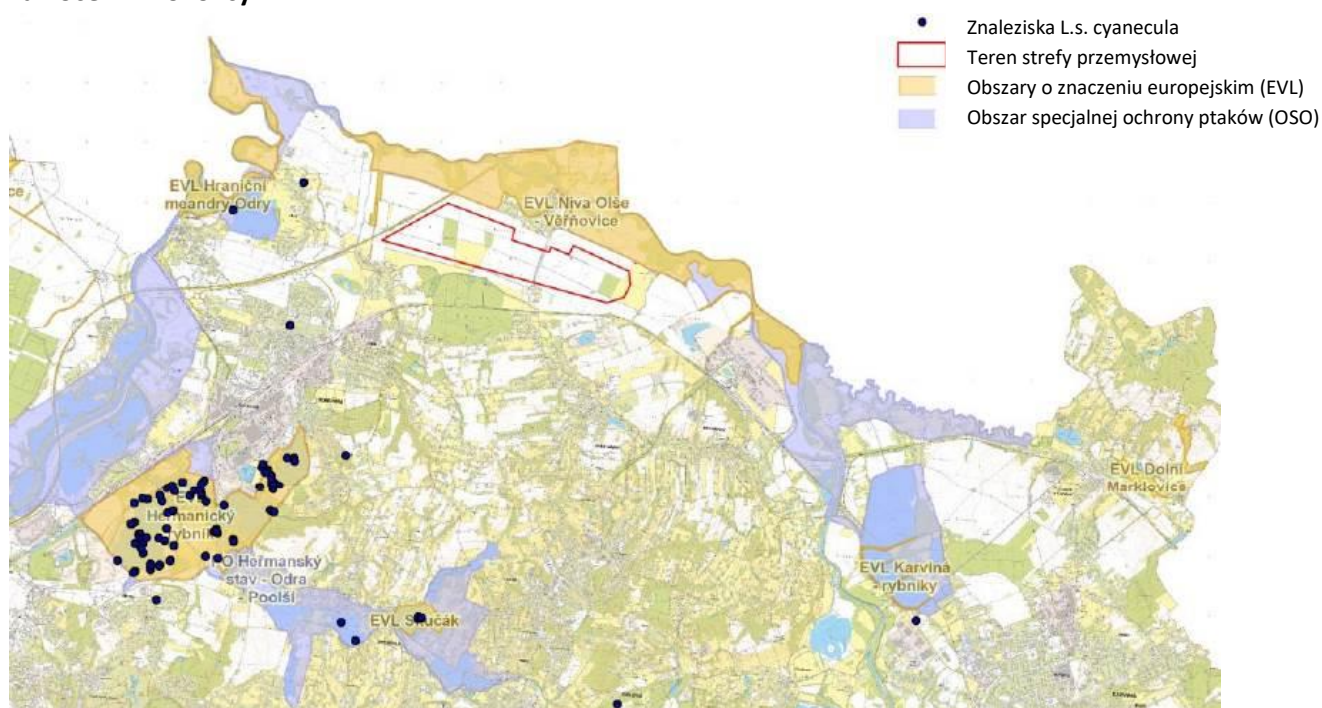
Gatunek wędrowny, przy czym obszar jego zimowisk jest rozległy i obejmuje przede wszystkim południowo-zachodnią Europę i północną Afrykę. Wiosenne przyloty odbywają się głównie na początku kwietnia, jesienne odloty osiągają szczyt na przełomie sierpnia i września. Biotop lęgowy tego gatunku stanowią wilgotne, bagienne miejsca przy stawach i jeziorach, ale także poza nimi, na otwartych terenach, w zagłębieniach terenu, w zbiorowiskach turzyc, szuwarów lub krzewiastych wierzb.

OSO jest jedynym stabilnym lęgowiskiem gatunku na Śląsku i stanowi najważniejsze miejsce lęgowe gatunku na obszarze Moraw i Śląska. Z punktu widzenia występowania lęgowego ma najmniejszy zasięg powierzchniowy spośród przedmiotów ochrony w obszarze, a gniazdowanie jest dotąd znane tylko z lokalizacji z najrozleglejszymi szuwarami w pobliżu Ostrawy, Bogumina i Rychwałdu. Siedliska lęgowe tutaj koncentrują się głównie w kompleksach bagiennych stawu Heřmanský i stawu Lesník, stawie Záblatský i w jego okolicach, w roślinności litoralowej w rezerwacie przyrody Skučák i stawu Velký Cihelník. Na obszarze występuje kilka odpowiednich siedlisk, jednak z punktu widzenia występowania gatunku nie poświęcono im wystarczającej uwagi. Zasięg występowania gatunku w szerszym regionie przedstawia mapa poniżej.

W latach 90-tych XX wieku odnotowywano do 25 par, ale od roku 2002 nastąpiło zmniejszenie liczebności na głównych lęgowiskach na stawach Heřmanský i Lesník oraz rozproszenie na inne lokalizacje w OSO. Według danych z 2007 roku podawano populację 15–20 par, co stanowi około 3–4% populacji krajowej. W 2013 roku odnotowano około 15 par (Hora et al. 2018). Według SDF z 2024 roku populację gatunku szacuje się na 15 – 20 par. Trend stanu rozwoju populacji podróżniczka wydaje się zatem stabilny.

Komentarz: Gatunek nie gniazduje na obszarze rozważanym pod SPP Lutynia Dolna i związaną z nim infrastrukturą, nie odnotowano tu żadnych obserwacji. Siedliska gniazdowania tutaj koncentrują się głównie w kompleksach bagiennych stawu Heřmanský i stawu Lesník, stawie Zábalský i w jego okolicach, w roślinności litoralowej w rezerwacie przyrody Skučák i stawu Velký Cihelník. Te miejsca nie zostaną dotknięte projektem Z10 ZPP KMŚ. Z punktu widzenia przedsięwzięć rozwiązywanych w projekcie Z10 ZPP KMŚ, wpływ na podrózniczka białogardłowego można uznać za minimalny, do zerowego. Dany przedmiot ochrony OSO Heřmanický stav – Odra – Poolší nie jest przedmiotem dalszej oceny.

Rysunek 6 Znaleźiska podrózniczka białogardłowego na terenie, istniejące rekordy w ramach Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) z uwzględnieniem aktualnych rekordów w obszarze zakłóceń i w okolicy

Źródło: Według Kurasa, 2024, w oparciu o Bazę danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) i Zestawienia Zalecanych Działań

3.3.1.3 Zimorodek zwyczajny (*Alcedo atthis*)

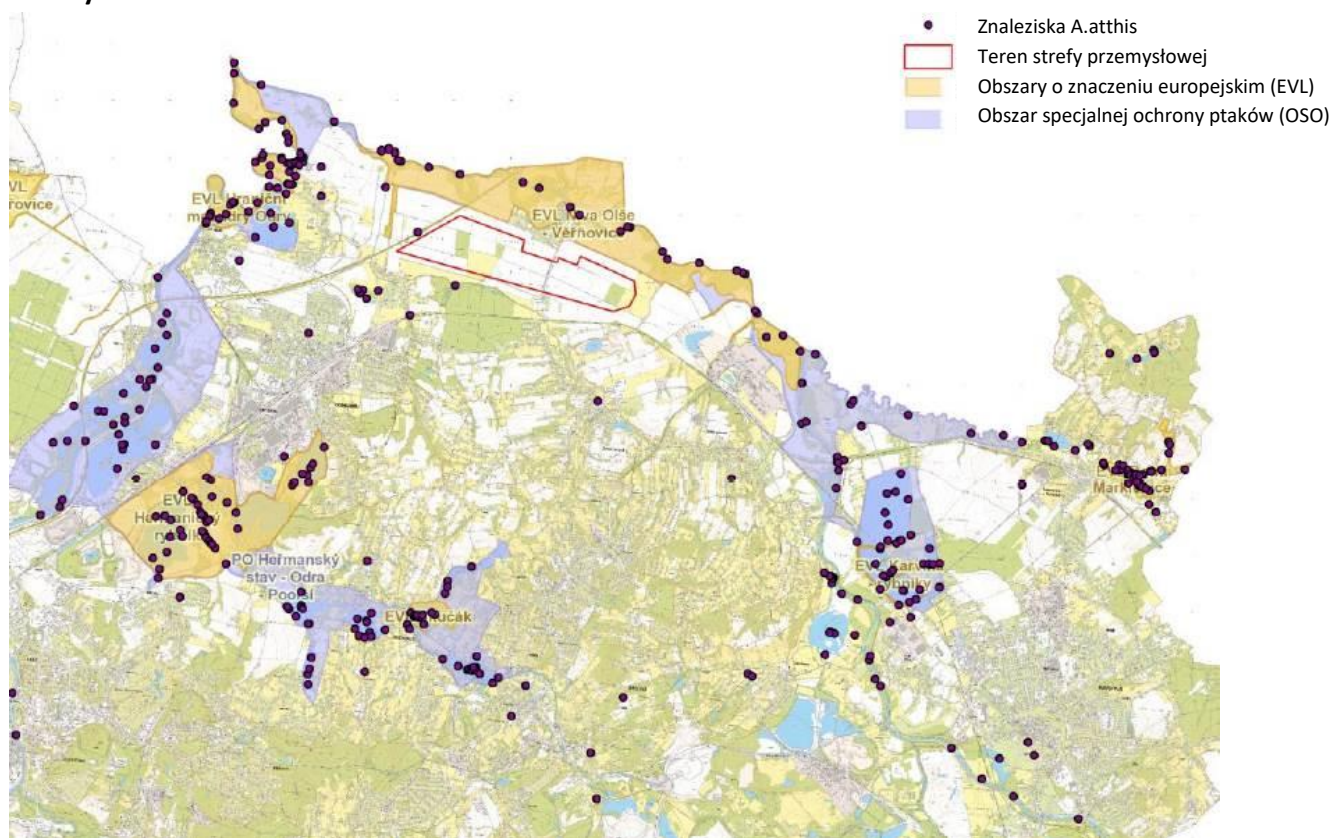
Zimorodek jest w Republice Czeskiej gatunkiem osiadłym, przelotnym i wędrownym. Ptaki wędrowne to zwłaszcza młode ptaki, które migrują najczęściej w kierunku południowo-zachodnim do Morza Śródziemnego. Typowym biotopem zimorodka są wolno płynące odcinki rzek lub większych potoków. W mniejszym stopniu również wody stojące. Zimą można go znaleźć przy bystrzejszych i niezamarzających odcinkach cieków wodnych. Dlatego też odcinki rzek Odra i Olza oraz odcinki rzek Stružka i Petrůvka na obszarze stanowią główne obszary lęgowe. Zimorodek jest w stanie lęgnąć się także w niewielkich osuwiskach, a jego nory mogą być ukryte w pokrywie roślinnej zielnej i drzewiastej. Takie gniazda mogą znajdować się zarówno na mniejszych ciekach, jak i na stawach i żwirowniach (np. regularnie lęgnie się na stawach w Karwinie-Starym Mieście), a czasem nawet w uregulowanych i

prostych odcinkach Odry i Olzy, czyli w miejscach, gdzie umykają uwadze (ZZD OSO Heřmanický stav – Odra – Poolší). Rozmieszczenie gatunku w szerszym regionie przedstawia mapa poniżej.

Na obszarze OSO gniazduje zgodnie z ZZD 3–5% krajowej populacji (maksymalnie odnotowano 24–26 par z 16 zlokalizowanymi miejscami gniazdowania w roku 2007). W 2013 roku min. 11 par (Hora et al. 2018). Według SDF z 2024 roku populację gatunku szacuje się na 10–20 par i ocenia się go jako stabilny. W związku z poprawą czystości wód można zaobserwować łagodnie rosnący trend populacji, jednak aktualnie odnotowano pogorszenie stanu na lęgowiskach w związku z zakłóceniami na ciekach wodnych w ramach ochrony przeciwpowodziowej.

Komentarz: Gatunek nie gniazduje na obszarze rozważanym pod SPP Lutynia Dolna i związaną z nim infrastrukturą, nie odnotowano tu żadnych obserwacji. Zimorodka zaobserwowano najbliżej na rzece Lutyńka, którą sporadycznie wykorzystuje jako siedlisko pokarmowe. Realizacja koncepcji nie doprowadzi do naruszenia biotopu lęgowego ani bazy pokarmowej. Połączenie Strefy Przemysłowej z infrastrukturą transportową będzie realizowane w zachodniej części poprzez zjazd z istniejącej autostrady D1. Można również wykluczyć efekt zwiększonej śmiertelności gatunku w wyniku ruchu drogowego. Dany przedmiot ochrony OSO Heřmanický stav – Odra – Poolší nie jest przedmiotem dalszej oceny.

Rysunek 7 Znajdźiska zimorodka zwyczajnego na terenie, istniejące rekordy w ramach Bazy danych znajdźisk ochrony przyrody (NDOP) z uwzględnieniem aktualnych rekordów w obszarze zakłóceń i w okolicy

Źródło: Według Kurasa, 2024, w oparciu o Bazę danych znajdźisk ochrony przyrody (NDOP) i Zestawienia Zalecanych Działañ

3.3.2 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice

3.3.2.1 Kumak górski (*Bombina variegata*)

Według Kurasa (2024) jest on rozproszony w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) i występuje w zasadzie wszędzie w odpowiednich siedliskach. Według Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP), kumak górski jest regularnie odnotowywany w oczkach wodnych i w roślinności łąkowej Olzy, na północny wschód od lokalizacji Bezdín, na terenach upraw polowych lokalizacji Dolní pole w okolicy autostrady D1, a także rozproszone w powiązaniu ze starorzeczami i oczkami wodnymi w roślinności łąkowej w dolinie zalewowej Olzy. Populacja główna kumaka górskiego znajduje się w dolinie zalewowej Olzy. Według obowiązujących Zestawień Zalecanych Dział (ZZD, 2017) na terenie obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) znajduje się stała, bardzo dobrze zachowana, nieizolowana populacja gatunku, której stan odpowiada doskonałym wartościom.

Ogólna ocena jakości populacji pozostaje zasadniczo taka sama, a stan populacji kumaka można uznać za stabilny. Maksymalne szacunki liczebności osobników w populacji, która jest przedmiotem ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), szacuje się na około 100 osobników. Stan ten jest wyraźnie znacząco niedoszacowany, a populacja kumaka z dużym prawdopodobieństwem jest liczniejsza.

Populacja kumaka górskiego jest zlokalizowana nie tylko w obrębie samego obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), ale także poza jego granicami. W całym dorzeczu Olzy ten gatunek prawdopodobnie tworzy jedną populację (metapopulację), i to mniej więcej od obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Stawy Karwińskie aż do obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry. Poza właściwą niziną Olzy kumak występuje również na terenach rolniczych. Przy czym obszar przewidziany pod Strefę Przemysłową jest jednym z miejsc, gdzie ten gatunek okresowo również występuje. Rozległe działki rolne między Lutynią Dolną a Wierzniewicami charakteryzują się podwyższonym poziomem wód gruntowych (aluwium Olzy i Lutyńki). W związku z tym na gruntach rolnych i nieutwardzonych drogach polnych, zwłaszcza wczesną wiosną lub podczas intensywniejszych opadów deszczu, tworzą się nawodnione obszary. Są one zasiedlane przez płazy, w tym kumaka górskiego. Według zoologa (R. Kočvara), kumak był na obszarze objętym projektem Strefy Przemysłowej znacznie liczniejszy jeszcze na przełomie tysiącleci. Późniejszy spadek znalezisk na obszarze objętym projektem Strefy Przemysłowej jest przypisywany intensyfikacji produkcji rolnej na danym terenie (zob. przekształcenie terenów trawiastych w grunty orne i stosowanie agrochemikaliów do pielęgnacji upraw). Kumak górski tworzy na obszarze strefę hybrydową i krzyżuje się z kumakiem nizinny (*B. bombina*), co utrudnia określenie aktualnego stanu przedmiotowego gatunku ochrony.

Według Kočvary (2024), obszar o znaczeniu europejskim (EVL) obejmuje najbardziej atrakcyjną część terenu w postaci nizin Olzy i terenów przyległych, gdzie dochodzi do zmiennego tworzenia się kałuż, naturalnie poprzez działalność erozyjną rzeki, a częściej i bardziej znacząco – poprzez przejazdy ciężkiego sprzętu (i związanym z tym powstawaniem kałuż). Z terenu obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) gatunek przenika i komunikuje się na zachód z doliną zalewową Odry i Lutyńki. Wzdłuż Odry populacja jest następnie połączona zwłaszcza z doliną zalewową Ostrawicy i Łucyny, na południe. Na wschód i południowy wschód populacja gatunku komunikuje się doliną zalewową Olzy, gdzie obecnie tworzy lokalne subpopulacje, zwłaszcza wokół wyrobisk żwirowni i okolic Dzieńmorowic. Tutaj, w wyniku intensywnej działalności budowlanej i ruchu pojazdów, dochodzi do powstawania bardzo atrakcyjnych obszarów z kałużami, a gatunek masowo się tu rozprzestrzenia (budowa Stacji

Transformatorowej koło Dzieńmorowic itp.). Ponadto, liczne występowania są odnotowywane w rejonie Karwiny, skąd gatunek komunikuje się z obszarem Beskidów.

Na południe od terenu obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), na odcinku rozważanego Parku Przedsiębiorczości, gatunek przenika tylko sporadycznie. Częstsze występowania miały tu miejsce prawdopodobnie do roku 2000, kiedy rolnictwo tutaj nie było tak intensywne, a większa część terenów była w porównaniu ze stanem obecnym porośnięta trawą. W tych miejscach kumaki często zasiedlały również depresje i rowy na terenach trawiastych. Z całego terenu obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i najbliższego otoczenia istnieje 140 rekordów gatunku (lokalizacji występowania), przy czym żaden zapis nie dotyczy obszaru rozważanego Parku Przedsiębiorczości do roku 2000. Spośród rekordów po roku 2000 istnieją 134 rekordy spoza obszaru rozważanego Parku Przedsiębiorczości i tylko sześć znalezisk na terenie objętym zakłóceniami, z czego dwa są aktualne, z roku 2024. Wszystkie rekordy z terenu objętego zakłóceniami są związane z kałużami w ramach dróg polnych. Również w roku 2024, pomimo rozległych powierzchniowo powierzchni wodnych, gatunek nie został stwierdzony nigdzie indziej niż ponownie w obrębie dróg polnych, zawsze 1–3 osobniki (łącznie do 5 osobników na cały teren), aktualnie na obrzeżach istniejących zadrzewień śródpolnych, przy czym rozmnażanie pojedynczych osobników stwierdzono jedynie na północno-zachodnim skraju zachodniego zadrzewienia śródpolnego (Bażantnice), gdzie przetrwały głębsze kałuże na drodze „leśnej”. Liczebność w obrębie terenu parku przedsiębiorczości utrzymuje się na poziomie

pojedynczych osobników. Liczebność w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) jest znacznie wyższa, przy czym kumulacja występowania i rozmnażania gatunku w większości leży na obszarze EVL. Kočvara, na podstawie przedstawionych analiz i badań, stwierdza, że pomimo dużej powierzchni zajmowanej przez grunty rolne, obszar Parku Przedsiębiorczości nie może negatywnie wpłynąć na populację gatunku na tym terenie, ani na poziomie powierzchni, ani z punktu widzenia ograniczenia migracji, która odbywa się w osi Olzy poza zasięgiem zakłócenia.

Kumak górski jest, według Zestawienia Zalecanych Działań, w porównaniu z blisko spokrewnionym kumakiem nizinny, mniej związany ze środowiskiem wodnym. Jest stosunkowo wymagający pod względem jakości siedlisk wodnych i lądowych, zwłaszcza w tym sensie, że jest gatunkiem typowym dla wczesnych stadiów sukcesji. Jest zatem najbardziej zagrożony faktem, że krajobraz przestaje być użytkowany i zarasta, z czym wiąże się zanik zarówno odpowiednich biotopów lądowych, jak i wodnych. Aby lokalizacja była długotrwale odpowiednia dla występowania kumaka górskiego, powinna zawsze zawierać jakieś obszary bez pokrywy wegetacyjnej (zwarta darń), czyli konieczne jest zapewnienie sporadycznych lub nawet regularnych zakłóceń powierzchni.

Czynniki i działania, które mogą negatywnie wpłynąć na populację gatunku na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL):

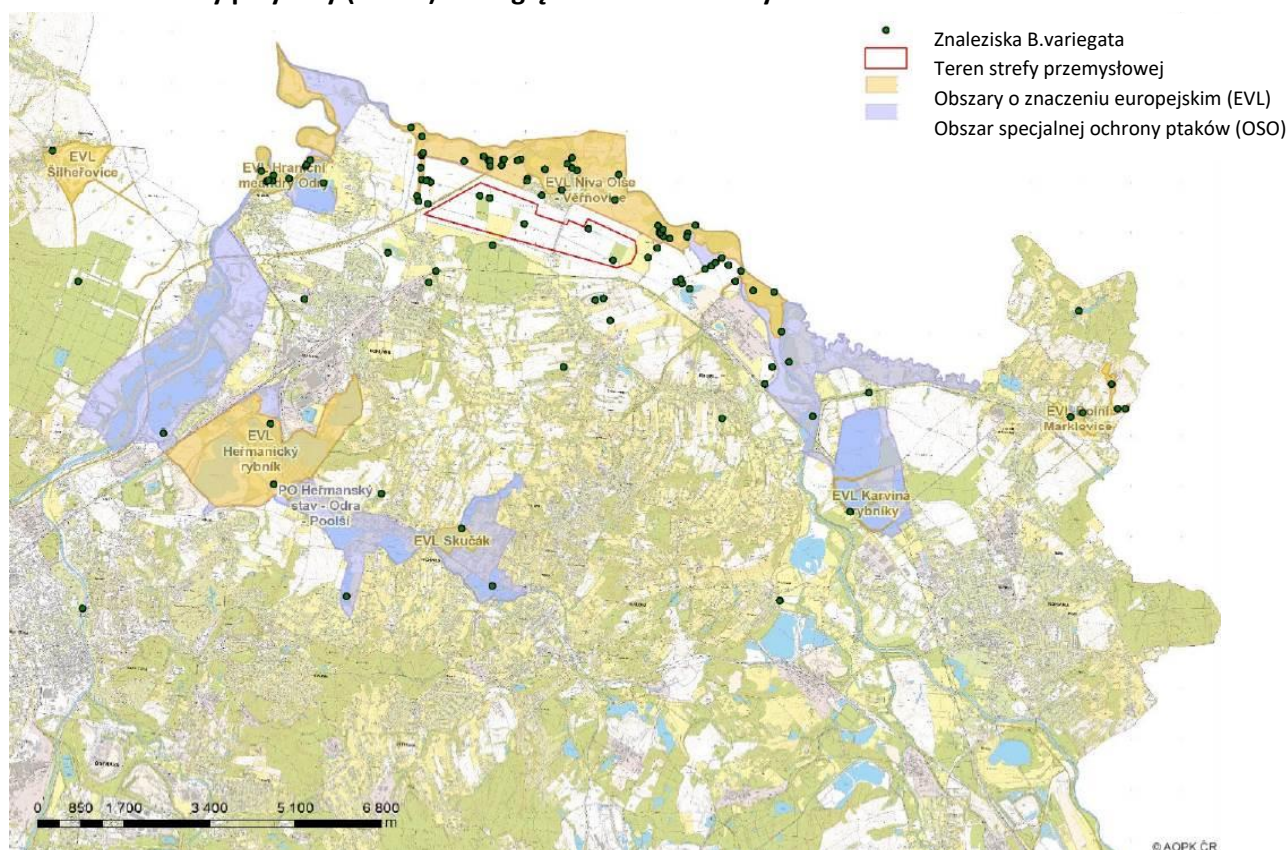
- ❖ utwardzanie i asfaltowanie dotychczas nieutwardzonych, podmokłych dróg leśnych i polnych, odwodnienie części zalewanych rowów przy tych drogach oraz odwodnienie i zasypywanie podmokłych wybojów na drogach,
- ❖ wyrównywanie, wypełnianie, oranie i odwadnianie podmokłych depresji na łąkach i polach,
- ❖ zarastanie i zamulanie oczek wodnych i jeziorzek,
- ❖ szybkie odprowadzanie wód powierzchniowych z podmokłych łąk, lasów i wzdłuż dróg leśnych,
- ❖ obecność ryb przy braku schronień (zbiorniki wodne bez roślinności) – niekontrolowane zarybianie, w trakcie którego dochodzi do bezpośredniej predacji kijanek i jaj oraz do

naruszania bazy pokarmowej przez ryby. Skrajnie negatywna jest obecność okonia pospolitego lub alochtonicznych gatunków ryb, takich jak czebaczek amurski lub karaś srebrzysty.

- ❖ jednorazowe, gwałtowne zanieczyszczenie wody substancjami organicznymi (np. gnojowicą).

Komentarz: Z uwagi na fakt, że kumak górski występuje również na terenie objętej projektem strefy przemysłowej, a osobniki te można uznać za część populacji w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL), dany gatunek może być uznany za potencjalnie dotknięty przedłożoną koncepcją, a zatem jest przedmiotem dalszej oceny.

Rysunek 8 Znaleziska kumaka górskiego w obszarze, istniejące rekordy w ramach Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) z uwzględnieniem aktualnych znalezisk w obszarze zakłócenia

Źródło: Kočvara, 2024

3.3.2.2 Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)

Na obszarze o znaczeniu europejskim pachnica zasiedla zwłaszcza rośliny drzewiaste w drzewostanach liniowych, które otaczają tu różne struktury krajobrazowe, w szczególności dawne groble stawowe, zamulone starorzecza Olzy, drogi komunikacyjne, itp. W regionie gatunek występuje przede wszystkim w obrębie dawnych i współczesnych grobli stawowych. Znaleziska poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) są sporadyczne. Zgodnie z Zestawieniem Zalecanych Działań dla obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice (2017), populacja jest stabilna i dobrze zachowana. W 2010 roku na danym terenie potwierdzono występowanie pachnicy dębowej w 23 drzewach na podstawie znalezienia odchodów, fragmentów chityny martwych okazów lub obecności larw, oraz

jednocześnie wytypowano 122 drzewa potencjalnie odpowiednie do rozwoju tego gatunku. Celem jest utrzymanie stanu przedmiotu ochrony co najmniej na tym poziomie.

Gatunek ma bardzo ograniczoną zdolność rozprzestrzeniania się w środowisku. Około 15% dorosłych osobników opuszcza dziuplę macierzystego drzewa, i mimo że chrząszcze są zdolne do lotu, zazwyczaj nie oddalają się na więcej niż kilkaset metrów od miejsca rozwoju. Wyjątkowe są dłuższe przeloty, na odległość przekraczającą 1,5 km. Z tego powodu rozmieszczenie pachnicy dębowej w regionie Poolší można postrzegać jako jedną metapopulację z kilkoma limitowanymi połączonymi centrami występowania (groble U Červínů, groble w pobliżu Skotnicy, groble w pobliżu Łyngu i groble na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Karwina – Stawy).

Według starych map z pierwszej połowy XIX wieku, na terenie gminy Lutynia Dolna znajdował się rozległy system stawów (obecnie są to rozległe, uprawiane pola między Lutynią Dolną a Wierzniowicami). Największy ze stawów – Nerad miał ponad 300 ha. Do czasów współczesnych w tym miejscu zachowały się resztki grobli stawowych z drzewostanami starych drzew (przede wszystkim dębów), które obecnie stanowią najcenniejsze biotopy dla pachnicy dębowej w postaci starych alei. Rozproszone osobniki pachnicy możemy znaleźć również w drzewostanie brzegowym Olzy.

Szczegółowe dane dotyczące rozmieszczenia gatunków podsumowano w raporcie z badania inwentaryzacyjnego (Kočárek, 2019). W trakcie badań terenowych w 2019 roku, na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice odnotowano 220 drzew odpowiednich do rozwoju pachnicy dębowej, a w 50 drzewach znaleziono ślady obecności gatunku. Najczęstszymi gatunkami drzew z potencjalnie odpowiednimi dziuplami do rozwoju pachnicy były dęby szypułkowe (66 znalezisk; 38,8%) oraz wierzby białe (73 znaleziska; 42,9%). W ramach poprzedniego badania inwentaryzacyjnego odnotowano 122 drzewa odpowiednie do rozwoju pachnicy dębowej, a w 23 drzewach dowiedziono obecności (rozwoju) pachnicy dębowej (Kočárek, 2010). Odnotowano znaczący wzrost liczby, zarówno potencjalnych drzew (o 98 drzew), jak i drzew, w których potwierdzono obecność pachnicy (o 22 drzewa) w latach 2010–2019. Wynik ten odzwierciedla trzy fakty:

1. dorosłe drzewa w obszarze stopniowo się starzeją i osiągają wiek, w którym szybciej tworzą się dziuple (zazwyczaj po odłamanych gałęziach i pniach). Starzenie się jest najbardziej widoczne w przypadku wierzb (zwłaszcza segment II), które starzeją się szybko, a ich długość życia jest znacznie krótsza niż w przypadku twardych gatunków drewna.
2. w niektórych lokalizacjach prowadzone są zabiegi ochrony polegające na utrzymaniu drzew i usuwaniu nalotów, co ma pozytywny wpływ na zasiedlanie kolejnych dziupli przez pachnicę,
3. odkryto kolejne drzewa, pominięte w poprzednich badaniach.

Najważniejszy segment I, ale także segmenty od III do V, które łącznie tworzą pomnik przyrody Dolina Olzy – Wierzniowice, wyznaczony w 2013 roku, znajdują się obecnie w dobrym stanie, z perspektywą długotrwałego utrzymania populacji pachnicy dębowej. Segment II znajduje się w stanie niezadowolającym. Aleje wierzbowe mają strukturę mniej więcej jednowiekową, wierzby są w złym stanie zdrowotnym, na granicy fizycznej żywotności i zaatakowane przez grzyby rozkładające drewno. Pomimo że stan populacji gatunku, przy prostym porównaniu danych obserwacyjnych z lat 2010 i 2019, można uznać za progresywny i korzystny w odniesieniu do przedmiotu ochrony, można przypuszczać, że jakość biotopu w międzyczasie nie uległa znaczącym zmianom, a zatem stan przedmiotu należy postrzegać raczej jako stabilny lub nieznacznie poprawiający się.

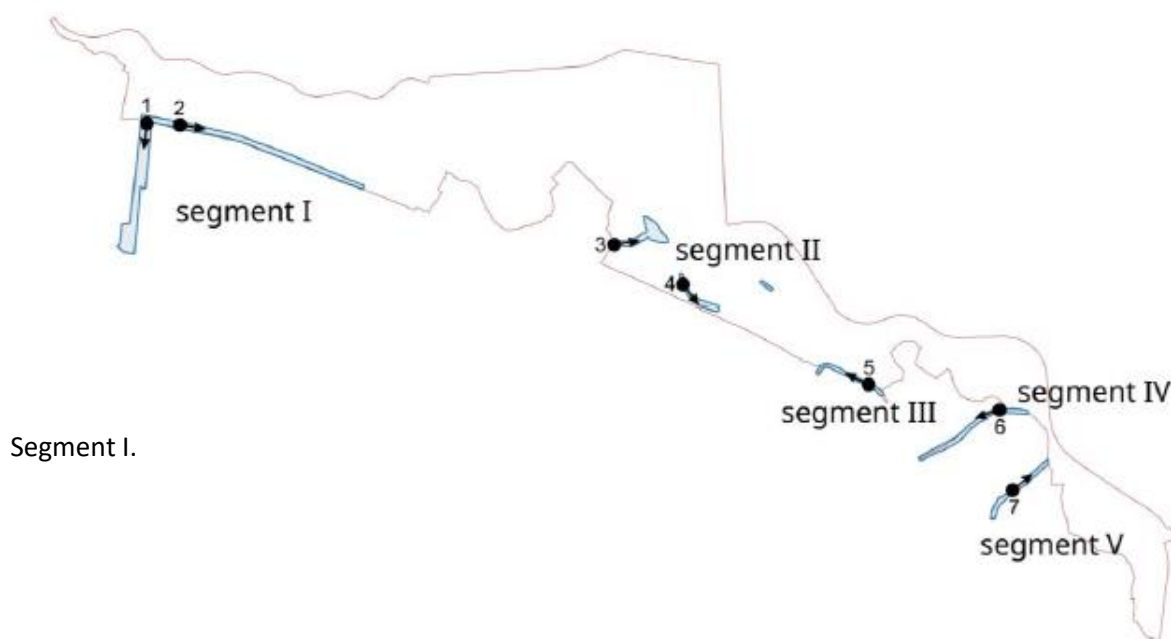
Czynniki i działania, które mogą negatywnie wpłynąć na populację gatunku na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL):

- ❖ izolacja populacji,
- ❖ usuwanie drzew liściastych z dziuplami,
- ❖ usuwanie próchna i chemiczne zabezpieczanie dziupli (stosowanie fungicydów itp.),
- ❖ sanacja dziupli poprzez wypalanie, zamurowywanie itp. (praktyki te nie są obecnie stosowane w arborystyce),
- ❖ stosowanie biocydów, zwłaszcza insektycydów, w miejscach występowania i w pobliżu nich.

Głównym celem działań ochronnych jest zachowanie ciągłości czasowej występowania wystarczającej liczby odpowiednich dziupli w lokalizacji.

Komentarz: Projektowany teren dla SPP Lutynia Dolna znajduje się w odległości około 180 m od granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL). Ponadto omawiane są tu także działania przeciwpowodziowe. W danym miejscu obszar o znaczeniu europejskim (EVL) jest wyznaczony wzdłuż nieutwardzonej drogi do miejsca dawnych grobli stawów. Na tej grobli, według Kočárka, zmapowano drzewa z potwierdzonym występowaniem pachnicy, względnie drzewa odpowiednie do kolonizacji. Ze względu na bliskość biotopu pachnicy dębowej do rozważanego, gatunek ten podlega dalszej ocenie.

Rysunek 9 Segmenty zgodnie z badaniem inwentaryzacyjnym

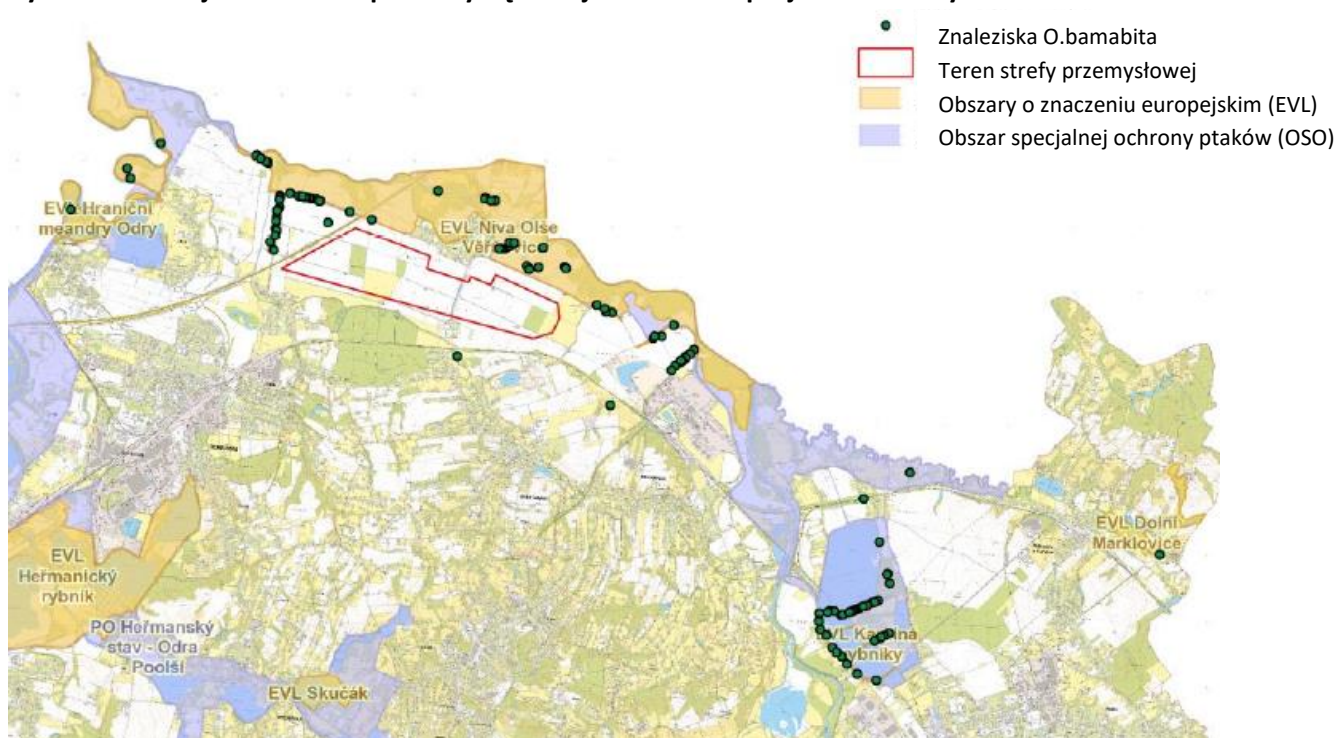
Źródło: Kočárek, 2019

Rysunek 10 Mapa obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Czerwone punkty – drzewa z potwierdzonym występowaniem, zielone punkty – drzewa z dziuplami, potencjalnie odpowiednie do występowania gatunku

Źródło: Kočárek, 2019

Rysunek 11 Miejsca znalezisk pachnicy dębowej na obszarze projektu SPP Lutynia Dolna

Źródło: Według Kurasa, 2024 na podstawie Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) i podanych badań (Kočvara, 2024, Kočárek, 2019)

3.3.3 Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry

3.3.3.1 Kumak górski (*Bombina variegata*)

Najważniejsze części obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) dla kumaka górskiego stanowią (według Kurasa, 2024) lokalne drogi nieutwardzone z kałużami powstałymi w koleinach po przejeździe ciężkiego sprzętu oraz drobne sadzawki przy rzece Odry. Większość populacji kumaka koncentruje się w południowej części obszaru o znaczeniu europejskim (EVL).

Negatywny wpływ na kumaka ma ogólnie naturalne lub spowodowane przez człowieka odwadnianie, zasypywanie odpadami i ziemią, intensyfikacja działalności rolniczej, włącznie ze stosowaniem biocydów, zamulanie i stopniowy zanik siedlisk mokradłowych. Niektóre powierzchnie w ramach obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), które w przeszłości były znane z liczego występowania kumaka, obecnie w wyniku tych procesów zanikają lub już zaniknęły. Negatywny wpływ miało w niedawnej przeszłości (rok 2001) zaoranie resztek łąk aluwialnych i przekształcenie większości terenów trawiastych i ugorów w intensywnie użytkowane rolniczo grunty orne. Potencjalne znaczenie dla zwiększenia liczebności kumaka górskiego mają przede wszystkim pola i tereny trawiaste w północnej części obszaru o znaczeniu europejskim (EVL).

Ogólna ocena jakości populacji pozostaje zasadniczo taka sama, a stan populacji kumaka górskiego można uznać za stabilny i dobrze zachowany. Szacunkowa maksymalna liczba osobników w populacji nie jest znana.

Komentarz: Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się w odległości około 2,5 km na zachód od zachodniej granicy terenu przeznaczanego pod SPP Lutynia Dolna. Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) jest oddzielony od planowanego przedsięwzięcia znaczącą barierą migracyjną w postaci autostrady D1. Wpływ przedsięwzięć ujętych w projekcie Z10 ZZP KMŚ na populację kumaka górskiego w obrębie obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry można uznać za minimalny lub wręcz zerowy. Dany przedmiot ochrony tego obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) nie podlega zatem dalszej ocenie.

3.3.3.2 Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*)

Na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) pachnica dębowa zasiedla drzewa rosnące w większości poza terenami leśnymi – jest to zieleń pozaleśna między polami i miejscami rzadka roślinność brzegowa. Te grupy drzew są jednak od siebie znacznie oddalone, co utrudnia komunikację osobników gatunku w ramach populacji lokalnej. W szerszej okolicy gatunek występuje przede wszystkim w obrębie dawnych i współczesnych grobli stawowych. Znaleziska poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) są wyjątkowe.

SDF podaje dane od roku 2012 do roku 2024. Wynika z nich, że ogólna ocena jakości populacji pogorszyła się w trakcie okresu monitorowania ((A→C). Faktyczne zmiany w liczebności zasiedlonych drzew lub drzew potencjalnie nadających się do kolonizacji nie są dokładnie znane. Rzeczywisty stan populacji pachnicy na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) można zatem uznać za raczej słabo

zbadany. Dramatyczne zmiany w trendzie rozwoju liczebności gatunku w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) są zatem mało prawdopodobne.

Komentarz: Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się w odległości około 2,5 km na zachód od zachodniej granicy terenu przeznaczonego pod SPP Lutynia Dolna. Ze względu na ekologię gatunku i odległość, można wykluczyć wpływ koncepcji na pachnicę dębową w tym obszarze o znaczeniu europejskim (EVL). Dany przedmiot ochrony nie podlega zatem dalszej ocenie.

3.3.3.3 Różanka pospolita (*Rhodeus sericeus amarus*)

Różanka w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) występuje lokalnie, przede wszystkim w wodach płytkich, biotopach chronionych (nagromadzenie powalonych pni, płycizny, starorzecza z roślinnością litoralową, itp.) oraz w miejscach występowania gatunków żywicielskich mięczaków (*Anodonta anatina*, *Unio pictorum*). Biotopem różanki pospolitej jest ciek Odry na całej jej długości oraz starorzecze koło Szonychelu. Pojedyncze znaleziska różanki pochodzą również z Olzy, przy czym będzie to populacja ciągła, połączona z występowaniem różanki z Odry.

Rzeka Odra stanowi na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) morfologicznie wyjątkowo zachowany odcinek dużej rzeki nizinnej, należący do epipotamalu. Na odcinku Odry wewnątrz obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) nie występują żadne bariery migracyjne. Dzięki dużemu zróżnicowaniu koryta, występuje tu szeroki wachlarz siedlisk wodnych, które oferują przestrzeń życiową dla wielu gatunków zwierząt wodnych, w tym dla ryb. Dla różanki stworzone zostały tutaj odpowiednie warunki ekologiczne. Na całym odcinku występuje szereg mulistych partii, odpowiednich dla dużych mięczaków, oraz chronione, płytkie zatoki do odrastania narybku. Istotna jest również duża ilość martwego drewna w postaci powalonych drzew i dużych gałęzi, które różanki często wykorzystują jako schronienia. W przypadku dużych wód na terenie stworzono wystarczającą liczbę refugium, w których ryby mogą przetrwać ekstremalne przepływy, nie zostając przy tym wypłukane z obszaru. Te siedliska (dzięki wysokim gliniastym brzegom) w zasadzie nie występują na Olzie w rejonie zbiegu z Odrą.

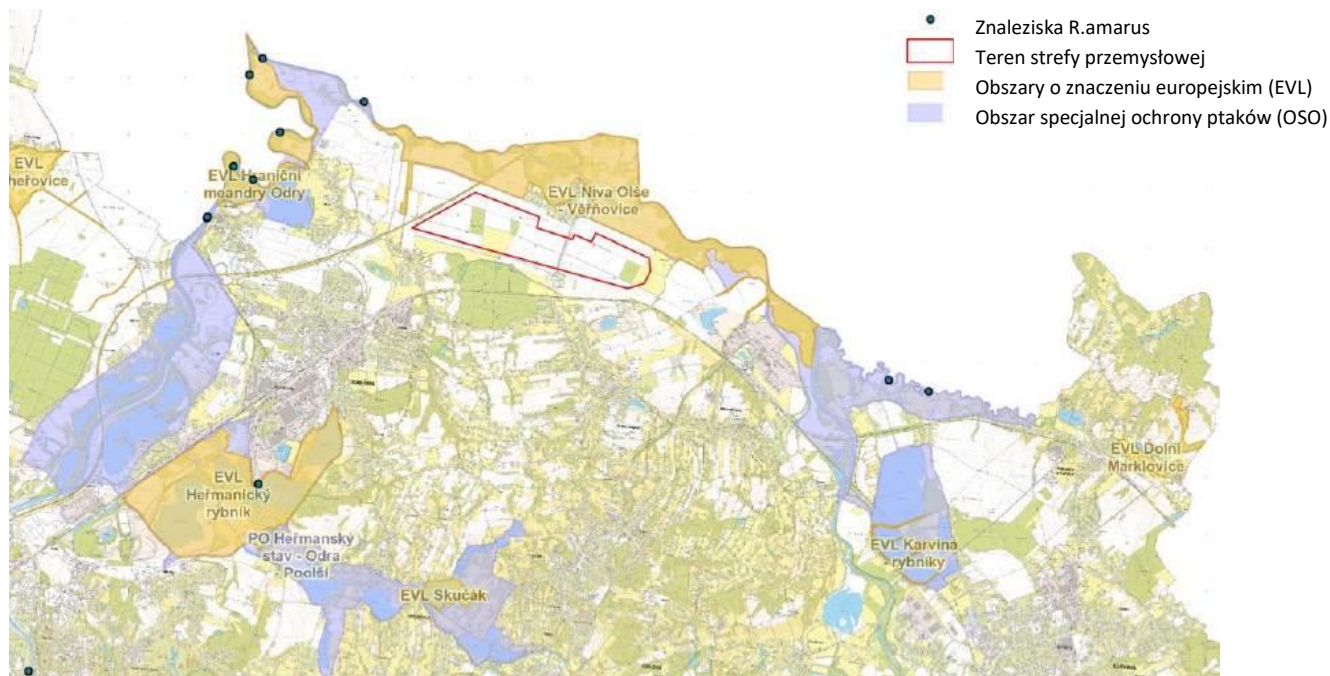
Wielkość populacji różanki jest bezpośrednio zależna od odpowiednich siedlisk, w których ryby i ich narybek są chronione przed drapieżnikami, a jednocześnie są to siedliska z gatunkami żywicielskimi małży. Aktualny monitoring gęstości populacji różanki w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) został przeprowadzony na 3 profilach na Odrze. Gęstości populacji na około 100 m ciekę osiągają liczbę kilkudziesięciu osobników (Kočvara & Kubín 2022). Stan przedmiotu ochrony można uznać za stabilny, populacja jest dobrze zachowana.

Według Kočvary (2024) różanka pospolita prawdopodobnie występuje na całym obszarze Olzy. W ramach badań biologicznych zarejestrowano ją jedynie pojedynczo, częściej w dolnym odcinku Olzy poniżej Wierzniowic. Najliczniej została potwierdzona w Odrze na odcinku powyżej zbiegu koło Starego Bogumina (kilkadziesiąt osobników).

Komentarz: Przepływy na Olzie będą dotknięte projektem Z10 ZZZP KMS jedynie w niewielkim stopniu. Przedsięwzięcie zakłada realizację dużej powierzchni produkcyjnej, gdzie wody technologiczne i deszczowe będą odprowadzane do Olzy. Ewentualna sytuacja awaryjna mogłaby mieć wpływ na jakość wód w Olzie, w której występują osobniki populacji będącej częścią populacji różanki w Odrze. Istnieje

zatem potencjalne ryzyko negatywnego wpływu na populację tego przedmiotu ochrony. Różanka pospolita jest w związku z tym przedmiotem dalszej oceny.

Rysunek 12 Punkty znalezisk różanki pospolitej na obszarze projektu SPP Lutynia Dolna i w jego otoczeniu

Źródło: Według Kurasa, 2024, na podstawie Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) i podanych badań (Kočvara, 2024)

3.3.3.4 Zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*)

Zgniotek został wykryty w kilku miejscach na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL). Występuje również w szerszej okolicy. Z punktu widzenia występowania gatunku w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL), za odpowiedni biotop można uznać cały drzewostan brzegowy Odry. Za najodpowiedniejsze i najbardziej perspektywiczne uważa się w szczególności rozrzedzone części drzewostanów z przewagą topoli czarnej, wierzby kruchej oraz domieszką jesionu, olszy czarnej i innych drzew. Jest prawdopodobne, że gatunek ten będzie w rzeczywistości znacznie bardziej rozpowszechniony w regionie.

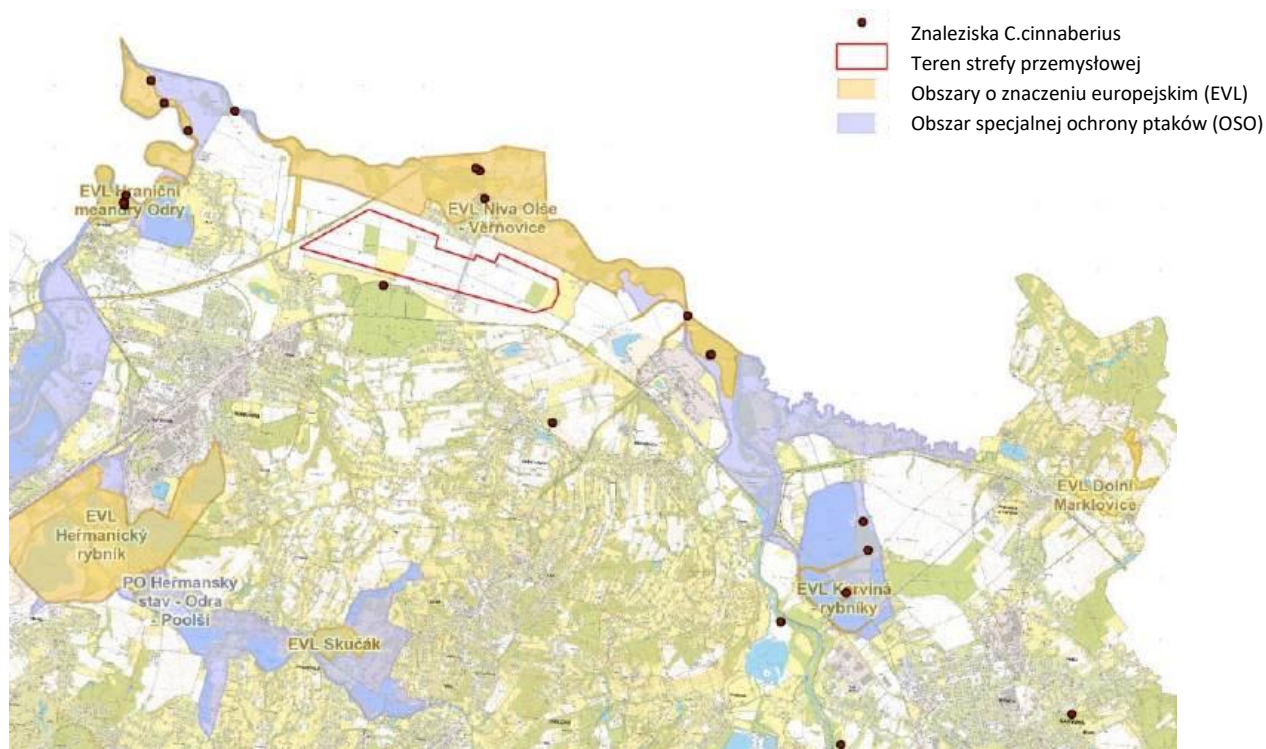
SDF podaje dane od roku 2012 do roku 2024. Wynika z nich, że ogólna ocena jakości populacji pogorszyła się w trakcie okresu monitorowania ((A→C). Faktycznie jednak nie doszło do znaczących zmian w drzewostanach i prawdopodobne jest, że gatunek raczej umyka uwadze. Dotychczas nie przeprowadzono ukierunkowanego, szczegółowego mapowania drzew, w których występuje zgniotek żyjący pod korą. Biorąc pod uwagę te fakty, prawdopodobne jest, że rzeczywisty stan populacji zgniotka w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) będzie długoterminowo raczej stabilny.

Jego występowaniem poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry na obszarze przedsięwzięcia i w jego okolicy zajmował się również Kočvara (2024). Tutaj gatunek jest znajdowany zwłaszcza w drzewostanach łęgu miękkiego wzdłuż Olzy, ale pojawia się także w drzewostanach innego typu w okolicy. W okolicy terenu występuje on zwłaszcza w lokalizacji w Łyngu, na wschód od rozpatrywanego obszaru koło Dzieńmorowic. W ramach badań nie potwierdzono jego

obecności na terenie Parku Przedsiębiorczości. Najbliżej został stwierdzony na wierzbie na skraju lasu Borek na południe od lokalizacji oraz na północny wschód od lokalizacji, na skraju lasu Bezdínek, na topoli (w obu przypadkach pojedyncze larwy pod korą pnia). Na danym terenie za najważniejsze można uznać zachowane aleje z dębami i jesionami, i to nie tylko w ramach obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, ale także wszystkich pozostałych fragmentów alei ze starymi drzewami. Choć jego obecność nie została aktualnie potwierdzona w tej lokalizacji, rozważa się jego lokalne dotknięcie, ze względu na wielkopowierzchniową wycinkę drzew oraz obecność odpowiednich gatunków drzew do rozwoju i stwierdzone wystąpienia w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów.

Komentarz: Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się w odległości około 2,5 km na zachód od zachodniej granicy terenu przeznaczonego pod SPP Lutynia Dolna. Ze względu na ekologię gatunku i odległości, można wykluczyć wpływ koncepcji na pachnicę dębową. Dany przedmiot ochrony nie podlega zatem dalszej ocenie.

Rysunek 13 Punkty znalezisk zgniotka cynobrowego na obszarze projektu SPP Lutynia Dolna i w jego otoczeniu

Źródło: Według Kurasa, 2024, na podstawie Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) i podanych badań (Kočvara, 2024)

3.3.3.5 Siedlisko: 91E0 Mieszane lasy łęgowe jesionowo-olszowe Europy umiarkowanej i borealnej

Gatunek rozwija się pod korą drzew, zwłaszcza topoli (*Populus* sp.), ale także klonów (*Acer* sp.), buków (*Fagus* sp.), kasztanowca pospolitego (*Aesculus hippocastanum*) i dębów (*Quercus* sp.). Gatunek drzewa prawdopodobnie nie ma tu większego znaczenia; najważniejszy jest odpowiedni stopień rozkładu tyka. Na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) występują różnowiekowe oraz zróżnicowane przestrzennie i wysokościowo drzewostany z dominacją gatunków łęgu miękkiego, takich jak wierzb

biała, topola biała, topola czarna i wierzba krucha. Miejscami w lokalizacji występują przejściowe biotopy do twardych łęgów rzek nizinnych.

Negatywnym zjawiskiem w tutejszych lasach łęgowych jest dewaluacja warstwy zielonej i krzewów przez inwazyjne gatunki roślin. Rdestowce przenikają do lasów głównie podczas powodzi; ich zwarte zarośla uniemożliwiają wzrost roślinności pierwotnej. Jeżeli chodzi o drzewa, jest to zwłaszcza nierodzimym i szybko rozprzestrzeniającym się klon jesionolistny. Na danym terenie występuje także inwazyjna robinia akacjowa oraz nierodzimie kasztanowiec pospolity i topola kanadyjska.

Stan przedmiotu ochrony można zatem uznać za stabilny z pozytywnym trendem zwiększania powierzchni siedliska 91E0. Rozwój i dynamika lasów łęgowych w obszarach o znaczeniu europejskim (EVL) są w dużej mierze uzależnione od koryta rzeki Odry oraz jej podmokłości.

Komentarz: W przypadku rozważanego przedsięwzięcia SPP Lutynia Dolna nie przewiduje się istotnego oddziaływania na przepływy i poziom wód gruntowych, które mogłyby mieć długoterminowy wpływ na rozwój łęgów w rejonie zbiegu Odry i Olzy. Oddziaływanie na przedmiot ochrony nie jest zatem przewidywane i nie stanowi przedmiotu dalszej oceny.

4. OCENA ODDZIAŁYWANIA KONCEPCJI NA OBSZAR O ZNACZENIU EUROPEJSKIM (EVL) I OSO

4.1 BADANIA TERENOWE W LOKALIZACJACH POTENCJALNIE DOTKNIĘTYCH PROJEKTEM ZMIANY ZSP KMŚ.

W ramach oceny w maju 2025 przeprowadzono terenowe badania na obszarze zainteresowania, koncentrując się na przedsięwzięciach zawartych w projekcie Zmiany nr 10 ZSP KMŚ, ich okolicy oraz na obszarach o znaczeniu europejskim (EVL) i obszarach specjalnej ochrony ptaków w sąsiedztwie terenów objętych projektem. Badanie terenowe przeprowadzono w dniu 8 maja, a następnie w dniu 27 maja 2025 r.

Przedsięwzięcia zawarte w projekcie Z10 ZSP KMŚ, z wyjątkiem jednego przedsięwzięcia, nie ingerują w żaden obszar o znaczeniu europejskim (EVL) ani w obszar specjalnej ochrony ptaków. Jedynie korytarz TV101 – Instalacja wstępnie oczyszczonych ścieków z terenu SPP LD do rzeki Olzy przebiega na części swojego odcinka przez obszar specjalnej ochrony ptaków staw Heřmanský – Odra – Poolší oraz obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Powierzchnia przeznaczona do modyfikacji przebiegu Systemu Terytorialnej Stabilności Ekologicznej (ÚSES) również częściowo ingeruje w obydwie te lokalizacje. Pozostałe przedsięwzięcia nie ingerują ani w obszar o znaczeniu europejskim (EVL), ani w OSO. Wzdłuż południowej granicy obu tych lokalizacji jest zaprojektowany obszar VH114 dla działań przeciwpowodziowych.

W ramach badań terenowych stwierdzano aktualny stan terenu w miejscu nowo zaprojektowanych przedsięwzięć objętych projektem Zmiany nr 10 ZSP KMŚ oraz w ich otoczeniu. Uwagę skupiono w szczególności na obszarze VS106 dla SPP Lutynia Dolna, na przedsięwzięciu TV101, które bezpośrednio ingeruje w obszar Natura 2000, oraz na przedsięwzięciu VH114 działań przeciwpowodziowych, które są zdefiniowane wzdłuż granicy z EVL i pokrywają się z modyfikacją wyznaczenia NRBK674. Badania terenowe przeprowadzono również na obszarach przeznaczonych pod kolejne powiązane przedsięwzięcia, w celu weryfikacji stanu terenu. Weryfikowano warunki pod kątem możliwości występowania przedmiotów ochrony w wymienionych lokalizacjach, potencjalne możliwości łęgowe i rozwoju młodych, bazę pokarmową, itp. Sporządzono także dokumentację fotograficzną.

Przedsięwzięcia są zlokalizowane przeważnie na gruntach rolnych intensywnie użytkowanych, które są rozległe powierzchniowo i tylko częściowo podzielone pasami zieleni liniowej wzdłuż dróg i drobnych cieków wodnych oraz trzema małymi lasami. Obszary przeznaczone pod działania przeciwpowodziowe w północnej części przylegają do zabudowań Wierzniowic, a na południe znajduje się teren rolniczy Neradský dvůr. Na terenach rolniczych wyraźnie przeważają grunty orne; istnieje tu założenie stosowania standardowych agrochemikaliów – nawozów i oprysków. W 2025 roku na obszarach zainteresowania uprawiano najczęściej rzepaku, kukurydzy, pszenicy, jęczmienia i buraka cukrowego. We wschodniej części obszaru objętego projektem (od najbardziej wysuniętego na wschód lasu) dla SPP Lutynia Dolna znajdują się również koszone, intensywnie użytkowane łąki. Ich wartość przyrodnicza jest niska; w ramach mapowania biotopów są klasyfikowane jako biotop X5 – Intensywnie użytkowane łąki. Przeważają tu gatunki: wyczyniec łąkowy, wiechlina łąkowa, kłosówka wełnista i życica wielokwiatowa.

Przed badaniami terenowymi pod koniec maja, wystąpiły opady deszczu, które pozostawiły w niektórych obszarach (np. w koleinach po przejeździe maszyn rolniczych, w obniżeniach terenu, itp.) mniejsze kałuże. Przy większych opadach deszczu można spodziewać się większego zasięgu tych podmokłych terenów. Tutaj mogą okresowo występować płazy, włącznie z kumakiem górskim, co potwierdza również Kočvara (2024). Grunty rolne są tutaj charakterystyczne ze względu na podwyższony poziom wód gruntowych. Według Kočvary kumak był tu liczniejszy do przełomu tysiącleci; intensywna produkcja rolna z wykorzystaniem agrochemikaliów spowodowała spadek jego liczebności.

Zwiększoną wartość przyrodniczą, krajobrazową i ekostabilizacyjną mają elementy zieleni liniowej, które znajdują się wzdłuż kanałów melioracyjnych i wzdłuż niektórych dróg polnych. Tworzy je mieszanka roślinności krzewiastej i drzewiastej. Służą one jako miejsca lęgowe i schronienie dla ptaków i drobnej zwierzyny. Niektóre z nich są w ramach mapowania biotopów klasyfikowane jako biotop K3 – Wysokie krzewy mezofilne i kserofilne. Wzdłuż cieków wodnych na niektórych odcinkach znajdują się drobne nadbrzeżne szuwały i inna roślinność związana ze środowiskiem wodnym i brzegiem. Na dawnych groblach, na wschód w kierunku lokalizacji Bezdínek oraz na zachód od Wierzniowic w kierunku autostrady, które stanowią część granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO, znajduje się zieleń liniowa, w której pojawiają się również starsze okazy dębów, które mogą być siedliskiem dla pachnicy dębowej. Potwierdzają to również badania Kurasa (2024) i Kočárka (2019). Wały te stanowią krawędź obszaru wyznaczonego dla działań przeciwpowodziowych.

Częścią obszaru dla SPP LD są również trzy małe lasy, które w ramach mapowania biotopów są charakteryzowane jako biotopy L2.2 Dolinne łęgi jesionowo-olszowe, L2.3 Łęgi twarde rzek nizinnych, L5.4 Acydofilne lasy bukowe (północna część najbardziej wysuniętego na zachód drzewostanu) oraz X9 – plantacje leśne z nierodzimymi gatunkami drewna. Są to lasy gospodarcze. W przeważnie intensywnie rolniczo użytkowanym krajobrazie te małe lasy mają swoją wartość przyrodniczą, stanowiąc część szkieletu stabilności ekologicznej oraz schronienie dla gatunków ptaków, małych ssaków itp.

Z gatunków będących przedmiotem ochrony w OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší (zimorodek zwyczajny, bączek zwyczajny i podróżniczek), żaden nie został zaobserwowany, a rozpatrywane obszary nie stanowią dla nich odpowiedniego siedliska pokarmowego ani lęgowego. Zimorodek może występować wzdłuż Olzy, gdzie zlokalizowany jest korytarz TV101 dla odprowadzania wstępnie oczyszczonych ścieków z SPP LD do rzeki Olzy. Korytarz jest częściowo prowadzony równolegle do autostrady, pod którą znajduje się podjazd dla drogi dojazdowej, a dalej jest prowadzony przez intensywnie użytkowane tereny rolnicze w kierunku rzeki Olzy w miejscach, gdzie pas roślinności przybrzeżnej jest wąski, co znacznie ogranicza potencjalną ingerencję w tę roślinność.

Badania terenowe są zgodne z powyższymi danymi dotyczącymi obszaru i występowania gatunków, które zawarte są w ZZD dla obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice oraz OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší, a także z danymi zawartymi w Bazie danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP) oraz wcześniejszych badaniach terenowych w obszarze, czyli Kočárek, 2019; Kočvara, 2024 i Kuras, 2024.

Poniżej przedstawiono aktualne zdjęcia terenu wykonane podczas badań terenowych.

Rysunek 14 Widok na zachód od drogi między miejscowościami Nerad i Wierzniowice. Duże pola rzepaku są przerywane okazjonalnymi pasami zieleni liniowej wzdłuż dróg lub kanałów melioracyjnych.

Rysunek 15 Widok na wschód od drogi między miejscowościami Nerad i Wierzniowice. Duże obszary pszenicy, po prawej zielen wzdłuż kanału melioracyjnego, z przodu mniejsze podmokłe obszary.

Rysunek 16 Młodsza roślinność leśna w zachodniej części obszaru

Rysunek 17 Obszary kukurydzy we wschodniej części obszaru zainteresowania

Rysunek 18 Zachodnia krawędź obszaru VS106 przy autostradzie

Rysunek 19 Podjazd pod autostradą, którą przebiega korytarz TV101. Jednocześnie przyczynia się do utrzymania przepuszczalności migracyjnej.

Rysunek 20 Lokalizacja przebiegu korytarza TV101 w o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i obszaru specjalnej ochrony ptaków

Rysunek 21 Łąki o niskiej wartości przyrodniczej we wschodniej części obszaru VS106 oraz działań przeciwpowodziowych w rejonie lokalizacji Bezdínek.

Rysunek 22 Droga lokalna na dawnych groblach na zachód od Wierzniowic znajduje się na granicy obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, a jednocześnie obejmuje północną krawędź obszaru przeznaczonego pod działania przeciwpowodziowe VH114 oraz modyfikację wyznaczenia NRBK674. Stare dęby sprzyjają występowaniu pachnicy dębowej.

4.2 PRZEPROWADZONE KONSULTACJE

Do dokonania oceny dostępna była wystarczająca ilość dokumentów. Ich szczegółowy wykaz znajduje się powyżej. Chodziło w pierwszej kolejności o projekt Zmiany nr 10 ZZP KMŚ, www.natura2000.cz, standardowe formularze danych, zestawienia zalecanych działań dla obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO, których to dotyczy, plany ochrony dla poszczególnych dotkniętych obszarów szczególnie chronionych, danych z Bazy danych znalezisk ochrony przyrody (NDOP), data z mapowania biotopów i istotne wyniki oceny oddziaływania na środowisko. Aktualnymi szczegółowymi dokumentami, które zostały sporządzone w ramach przygotowania samego przedsięwzięcia, jest ocena oddziaływania koncepcji „Strategiczny Park Przemysłowy Lutynia Dolna” zgodnie z § 45i Ustawy 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej (Kuras – 12/204) oraz „Ocena oddziaływania poważnej ingerencji wraz z propozycjami działań wykluczających lub łagodzących negatywne oddziaływania, zgodnie z post. § 67 Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu ... dla Strategicznego Parku Przedsiębiorczości Lutynia Dolna” (Kočvara, 2024).

W ramach opracowania odbywały się na bieżąco konsultacje z podmiotami sporządzającymi projekt Zmiany nr 10 ZZP KMŚ, które dotyczyły możliwych oddziaływań na obszary sieci Natura 2000 oraz możliwości ich zminimalizowania.

Odbyły się także konsultacje z podmiotami sporządzającymi aktualne oceny z roku 2024. Konkretnie z Radimem Kočvarą i Tomášem Kurasem. Obaj eksperci znają obszar zainteresowania, działają na nim długoterminowo i w poprzednich latach prowadzili tam szereg badań i ocen.

Konsultowano stan przedmiotów ochrony (przede wszystkim pachnica dębowa i kumak górski) na danym terenie, tzn. zarówno w samych obszarach objętych projektem i zawartych w Z10 ZZP KMŚ, jak i w ich okolicy oraz na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL). Ponadto konsultowano dane dotyczące

potwierdzonego lub możliwego występowania tych gatunków na danym terenie, możliwych zagrożeń ze strony przedsięwzięcia dla ich populacji, a także możliwości podjęcia działań w celu ich ochrony. Dyskutowano również występowanie innych przedmiotów ochrony w OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší.

Wnioski z konsultacji z R. Kočvarą potwierdzają lub uzupełniają ważność wniosków podanych w tej ocenie. Potwierdzone zostały sporadyczne obserwacje kumaka górskiego na obszarach zainteresowania, zwłaszcza w odniesieniu do sporadycznych zbiorników wodnych. Według Kočvary sporadyczne występowanie jest częstsze w północnej części omawianych obszarów, która znajduje się bliżej doliny zalewowej rzeki Olzy i gdzie znajduje się główny obszar występowania i migracji kumaka. Z innych pobliskich lokalizacji (np. żwirownia, stacja transformatorowa Dzieńmorowice) zwrócono uwagę na doświadczenie wskazujące, że w przypadku prowadzenia prac ziemnych lub modyfikacji powierzchni budowy, kumak górski jest w stanie szybko kolonizować nowe drobne zbiorniki wodne, które powstają w wyniku robót budowlanych. Po ich usunięciu / zniknięciu kumak wycofuje się z tych miejsc. Jego występowanie na terenach rolniczych jest znacząco ograniczone chemizacją tych obszarów, która odbywa się tam regularnie. Zwrócono również uwagę na znaczący potencjał działań rewitalizacyjnych, które są planowane na obszarze VH114, względnie zmodyfikowanym NRBK674. Teren ten znajduje się blisko granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, a odpowiednio przeprowadzone działania rewitalizacyjne mogą znacząco przyczynić się do poprawy warunków dla populacji gatunku. Chodzi o utworzenie i wspieranie powstawania obszarów podmokłych, schronień dla płazów, ograniczenie / minimalizację chemizacji, itp.

W przypadku pachnicy potwierdzono wyżej wymienione informacje, tzn. powiązanie gatunku ze starymi drzewami (dębami, wierzbami, itd.), zachowanie których jest pożądane.

W odniesieniu do przedmiotów ochrony z OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší poinformowano, że gatunki te nie występują w obszarach objętych projektem i ich otoczeniu, nie gniazdują tu i nie mają tu biotopu pokarmowego.

Podobnych wyników dostarczają również konsultacje z T. Kurasem, które są zgodne z wyżej wymienionym. Przedsięwzięcie może być postrzegane jako problematyczne z wielu aspektów środowiskowych, jednak same oddziaływania na obszary sieci Natura 2000 i znajdujące się w nich przedmioty ochrony wydają się być akceptowalne, przy czym może dojść nawet do poprawy warunków dla kumaka górskiego, przy odpowiednim zastosowaniu działań rewitalizacyjnych w obszarze przeznaczonym pod działania przeciwpowodziowe, względnie terenie przeniesionego korytarza ekologicznego. Problematyczne są rozległe zajęcia terenów, a także poziom zwierciadła wody gruntowej, który powoduje podmoknięcia. Ma to jednak niewielkie znaczenie dla przedmiotów ochrony. Za ważny negatywny wpływ, który oddziałuje na kumaka na tym terenie, można uznać intensywne wykorzystanie rolniczych agrochemikaliów, które prawdopodobnie uszkadzają narybek, jak i osobniki dorosłe. Wdrożenie odpowiednich działań w obszarze VH114, względnie NRBK674 zmniejszy ten negatywny wpływ.

4.3 SPOSÓB OCENY

Przedłożony projekt Z10 ZZZP KMS zawiera mniejszą liczbę przedsięwzięć, które są wzajemnie powiązane w jedną funkcjonalną całość. Zmiana wynika z wyznaczenia obszaru pod Strategiczny Park Przedsiębiorczości Lutynia Dolna, wyznaczenia związanej z nim infrastruktury transportowej i technicznej oraz zmiany przebiegu ponadregionalnego korytarza ekologicznego.

Ocena przeprowadzana jest dla poszczególnych projektowanych przedsięwzięć. W ocenie bierze się pod uwagę lokalizację przedsięwzięcia, jego charakter, a także powiązane informacje, takie jak szerokość korytarza, wymagania dotyczące wykorzystania terenu oraz zadania dla zagospodarowania przestrzennego.

Ocena przeprowadzana jest w skali od -2 do +2, zgodnie z Metodą Ministerstwa Środowiska dla oceny istotności oddziaływań podczas sporządzania oceny na podstawie § 45 Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami:

Tabela 2 Opis skali oceniającej

Wartość	Termin	Opis
-2	Znaczące negatywne oddziaływanie	Negatywne oddziaływanie zgodnie z ust. 9 § 45i Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu (ZOPK) – Wyklucza zatwierdzenie koncepcji zawierającej zadania (przedsięwzięcia) ocenione w ten sposób (względnie koncepcję można zatwierdzić wyłącznie w określonych przypadkach zgodnie z ust. 9 i 10 § 45i Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu). Istotne zakłócające lub likwidujące oddziaływanie na siedlisko albo populację gatunku lub jej znaczną część; istotne naruszenie wymagań ekologicznych siedliska lub gatunku, istotna ingerencja w siedlisko lub w naturalny rozwój gatunku. Wynika z założeń koncepcji, nie można go wyeliminować (względnie eliminacja byłaby możliwa wyłącznie poprzez wycofanie problematycznego zadania częściowego, przedsięwzięcia, działania, itp.).
-1	Umiarkowane negatywne oddziaływanie	Ograniczone/umiarkowane/nieistotne negatywne oddziaływanie – nie wyklucza zatwierdzenia koncepcji. Umiarkowane zakłócające oddziaływanie na siedlisko albo populację gatunku; umiarkowane naruszenie wymagań ekologicznych siedliska lub gatunku, marginalna ingerencja w biotop lub w naturalny rozwój gatunku. Możliwe jest jego dalsze obniżenie dzięki zaproponowanym środkom łagodzącym.
0	Zerowe oddziaływanie	Koncepcja, względnie jej podzadania nie mają żadnego udokumentowanego oddziaływania.
+1	Umiarkowane pozytywne oddziaływanie	Umiarkowane korzystne oddziaływanie na siedlisko albo populację gatunku; umiarkowana poprawa wymagań ekologicznych siedliska lub gatunku, umiarkowana korzystna ingerencja w biotop lub w naturalny rozwój gatunku.
+2	Znaczące pozytywne oddziaływanie	Znaczące korzystne oddziaływanie na siedlisko lub populację gatunku; istotna poprawa ekologicznych wymagań siedliska lub gatunku; istotna korzystna ingerencja w biotop lub naturalny rozwój gatunku.

?	Oddziaływania nie można ocenić	Ze względu na ogólny charakter założeń koncepcji (lub poszczególnych zadań) nie jest możliwe ocenienie jej oddziaływań.
---	--------------------------------------	---

W przypadku, gdy zidentyfikowano oddziaływanie negatywne (tj. -1, -2), dane przedsięwzięcie jest oceniane bardziej szczegółowo i towarzysząco komentowane.

Za znaczące negatywne oddziaływanie zazwyczaj uważana jest bezpośrednia i trwała utrata części siedliska gatunku czy typu siedliska przyrodniczego, które są przedmiotem ochrony obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) lub OSO. Za jedno z istotnych kryteriów (poziom istotności oddziaływania) można konkretnie uznać likwidację co najmniej 1%, względnie rzędu niższych jednostek procentowych powierzchni typu siedliska przyrodniczego, lub 1%, względnie rzędu niższych jednostek procentowych wielkości populacji gatunku o znaczeniu europejskim na danym obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) albo gatunku ptasiego na obszarze specjalnej ochrony ptaków (Bernotat 2007, MŚ 2011).

Tylko jedno z przedsięwzięć – TV101 – Odprowadzanie wstępnie oczyszczonych ścieków z terenu SPP Lutynia Dolna do rzeki Olzy – ingeruje bezpośredni w obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniewice i OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší. Dla przedsięwzięcia wyznaczono korytarz o szerokości 100 m, ale rzeczywista szerokość ingerencji w teren podczas samej realizacji będzie znacznie mniejsza. Zakładano szerokość maks. 5 metrów.

Do określenia poziomu istotności oddziaływania projektu Z10 ZSP KMS na poszczególne przedmioty ochrony obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO uwzględniano lokalizację poszczególnych terenów objętych projektem w odniesieniu do obszarów o znaczeniu europejskim i OSO oraz wiedzę o występowaniu i wymaganiach przedmiotów ochrony znajdujących się w tych obszarach. Ponadto uwzględniono charakter przedsięwzięć (poszczególnych obszarów objętych projektem), w tym ich bardziej szczegółowy opis, który znajduje się w Uzasadnieniu.

4.4 IDENTYFIKACJA POTENCJALNYCH WPŁYWÓW

Na poziomie szczegółowości ZSP KMS wyznaczane są tereny i korytarze, natomiast nie określa się tutaj jeszcze szczegółów konkretnych przedsięwzięć. Temu musi odpowiadać również poziom szczegółowości oceny.

W tej części potencjalne oddziaływania zostały bardziej szczegółowo określone na odpowiednim poziomie szczegółowości. Są to ogólne założenia podmiotu oceniającego, wynikające z poziomu szczegółowości, względnie ogólności projektu Zmiany nr 10 ZSP KMS, które nie określają konkretnego kształtu przedsięwzięcia na terenach objętych projektem. Podane informacje należy traktować jako orientacyjne założenia dotyczące głównych działań i oddziaływań na obszarach objętych projektem, przy czym bardziej szczegółowe wpływy będzie można ocenić dopiero na etapie przygotowania konkretnych przedsięwzięć w terenie.

Można założyć, że w celu przygotowania terenu SPP LD zostanie przeprowadzone znaczące usunięcie istniejących zadrzewień i roślinności, przy czym w dalszym etapie można spodziewać się nasadzeń zastępczych, których efekty będą widoczne na danym terenie dopiero stopniowo. Nowe nasadzenia

roślinności można zakładać zarówno na obszarze VS106, jak i na obszarze VH114 dla działań przeciwpowodziowych.

Można założyć, że realizacja przedsięwzięcia na obszarze VS106 wpłynie na całą jego powierzchnię. Zlikwidowane zostaną zatem istniejące tereny rolnicze, a także drzewostany leśne. Na tym ogólniejszym poziomie przygotowania trudno jest przewidzieć wpływ na kanały melioracyjne, czy i w jakim stopniu zostaną one zachowane – można zakładać, że istniejące kanały melioracyjne zostaną przynajmniej częściowo usunięte i zastąpione nowymi. Rowy melioracyjne posiadają zwiększoną wartość biologiczną.

Obszary działań przeciwpowodziowych częściowo przylegają do granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Występują tu starsze osobniki dębów, które są potencjalnym biotopem dla przedmiotu ochrony pachnicy dębowej. Projekt Z10 ZZP KMŚ nie określa konkretnej formy tych działań, można jednak założyć możliwość zachowania tych osobników, co będzie przedmiotem ustaleń w kolejnej fazie przygotowania.

Usunięcie biotopów rolniczych, roślinności leśnej oraz zieleni liniowej wpłynie na warunki życia zwierząt związanych z tymi biotopami, takich jak przede wszystkim ptaki, małe ssaki, płazy, bezkręgowce i inne. Można założyć przeprowadzenie transferów zwierząt i innych działań. Ponadto można założyć rozległe przemieszczanie usuniętej ziemi na składowiska tymczasowe i docelowe, na planowane wały na obrzeżach obszaru, wywóz ściętych drzew, itd. Wiąże się z tym intensywny ruch pojazdów i wzrost obciążenia komunikacyjnego na drogach lokalnych oraz na samym terenie przedsięwzięcia. Wraz ze wzrostem natężenia ruchu dojdzie do zwiększenia emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza oraz do wzrostu zapylenia i zanieczyszczenia dróg. Można również zakładać częściowe spływy ziemi do cieków wodnych i ich zmętnienie. Ryzykiem jest także skażenie w przypadku awaryjnego wycieku substancji. Modyfikacje terenu zwiększają ryzyko zawleczenia gatunków nierodzimych roślin i gatunków inwazyjnych. Należy temu zapobiegać poprzez wczesny monitoring.

W trakcie realizacji budowy istnieją ryzyka zakłócania, zranienia lub śmierci zwierząt w wyniku robót budowlanych oraz ruchu pojazdów i osób, a także skażenia gleby i cieków wodnych oraz zanieczyszczenia powietrza. W przypadku realizacji budowy w dłuższym okresie czasu, może dochodzić do powstawania siedlisk sukcesyjnych, które będą kolonizowane przez gatunki z nimi związane.

Z punktu widzenia potencjalnie dotkniętych przedmiotów ochrony w okolicznych obszarach o znaczeniu europejskim (EVL), teren może być potencjalnie atrakcyjny dla kumaka górskiego, który ma na rozpatrywanych obszarach potencjał do migracji z pobliskiego EVL Dolina Olzy – Wierzniowice i którego występowanie zostało tu sporadycznie stwierdzone. Ryzyka są związane z realizacją wykopów, zagłębień, wyjeżdżonych kolein oraz możliwością uwięzienia zwierząt w tak powstałych depresjach terenowych. Pożądane jest tym ryzykom zapobiegać już poprzez własne ograniczenie ich powstawania, monitoring terenu, zachowanie możliwości ucieczki z depresji terenowych itp., przy czym te działania wykraczają już poza szczegółowość ZZP i będą przedmiotem ustaleń w ramach kolejnej fazy przygotowania przedsięwzięć.

Projekt wyznacza również korytarz dla odprowadzania ścieków z terenu do Olzy. Jest to jedyne przedsięwzięcie bezpośrednio ingerujące w EVL i OSO. Korytarz jest prowadzony równolegle do

autostrady, co zmniejsza negatywne skutki, natomiast w pozostałym odcinku można założyć częściowe usunięcie ziemi na gruntach rolnych, a następnie częściową ingerencję w wąski pas roślinności brzegowej na lewym brzegu Olzy.

Przedsięwzięcie spowoduje wzrost natężenia ruchu. Tymczasowe połączenie zostanie rozwiązane przez obszar DS160 z autostrady D1, co można uznać za odpowiednie rozwiązanie, które ograniczy wzrost obciążenia na pozostałych istniejących drogach. Ponadto przewiduje się realizację bocznicy kolejowej w korytarzu DD111, przy czym kolej jest bardziej ekologiczną alternatywą dla transportu drogowego, cechującą się niższymi emisjami. Stałe połączenie komunikacyjne obszaru jest rozwiązywane w ramach korytarza DS104 z drogi I/67. Wszystkie wymienione korytarze i obszary przeznaczone pod budowę drogowe zlokalizowane są w odległości kilkuset metrów od granic najbliższych obszarów o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO. Przedsięwzięcie SPP Lutynia Dolna oraz powiązane budowy drogowe mogą wpłynąć również na przepuszczalność migracyjną terenu, co jednak, z uwagi na charakter przedmiotów ochrony i lokalizację planowanych inwestycji, ma niewielkie znaczenie.

Również samo przedsięwzięcie może być źródłem zanieczyszczeń i hałasu, przy czym skala zależy od charakteru produkcji i podjętych działań. Przedsięwzięcie jest zlokalizowane w odległości około 200 m od granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO, co obniża skalę tych oddziaływań, a dla przedmiotów ochrony są one nieistotne.

Zakłada się odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych w ramach korytarza TV101. Istnieje zatem ryzyko wpływu na jakość wód powierzchniowych w cieku wodnym Olzy, zarówno przez standardowo odprowadzane ścieki, jak i w przypadku awarii. W tym miejscu mógłby podlegać wpływom ciek Olzy, zarówno w ramach obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší, jak i w mniejszym stopniu także EVL Graniczne Meandry Odry z przedmiotem ochrony, różanką. Oprócz samego zanieczyszczenia możliwe jest również oddziaływanie na temperaturę na częściowym odcinku Olzy. Działania zapobiegające sytuacjom awaryjnym będą przedmiotem ustaleń na poziomie przygotowania konkretnego przedsięwzięcia. Wykraczają one już poza szczegółowość ZZP, dlatego są tu wspomniane tylko w ujęciu bardziej ogólnym. Konkretny poziom wpływu będzie zależał od konkretnego rozwiązania w zakresie oczyszczania i odprowadzania ścieków.

Obszary działań przeciwpowodziowych częściowo przylegają do granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice. Na istniejących drogach zlokalizowanych na dawnych groblach znajdują się okazy dębu, które są odpowiednie dla przedmiotu ochrony, pachnicy dębowej. Istnieje ryzyko ich uszkodzenia, a tym samym pogorszenia warunków dla występowania tego gatunku. W kolejnej fazie przygotowania przedsięwzięcia (wykraczającej już poza poziom szczegółowości ZZP) niezbędne jest zapewnienie w maksymalnym stopniu ochrony tych drzew, ewentualnie wzmacnianie warunków dla występowania pachnicy.

4.5 OCENA ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE POTENCJALNIE DOTKNIĘTE PRZEDMIOTY OCHRONY NA OBSZARACH O ZNACZENIU EUROPEJSKIM I OBSZARACH SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW

Z identyfikacji potencjalnie dotkniętych obszarów wynika, że w ramach oceny rozważane są jako potencjalnie dotknięte: OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší, obszar o znaczeniu europejskim Dolina Olzy – Wierzniowice i obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry.

W ramach wymienionych EVL i OSO tylko kilka przedmiotów ochrony zostało zidentyfikowanych jako potencjalnie dotknięte. Zostały one tutaj szczegółowo poddane ocenie. W przypadku przedmiotów ochrony, które nie zostały ocenione jako dotknięte, podano jedynie komentarz podsumowujący.

Ponieważ projekt Z10 ZZP KMŚ stanowi wzajemnie powiązane zestawienie obszarów tworzących jedną funkcjonalną całość, ocena oddziaływań jest przeprowadzana jednocześnie dla wszystkich obszarów i korytarzy. Jeżeli zidentyfikowane oddziaływania są spowodowane tylko przez niektóre z części składowych, jest to wskazane w tekście.

Wpływ propozycji Zmiany nr 10 ZZP KMŚ na poszczególne obszary sieci Natura 2000 oraz znajdujące się w nich przedmioty ochrony zostały podane w poniższej tabeli.

Tabela 3 Ocena oddziaływań na poszczególne przedmioty ochrony obszarów sieci Natura 2000

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL)/OSO Przedmiot ochrony	Oddziaływanie	Komentarz do oceny
Obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší		
Bączek zwyczajny	0	Gatunek nie gniazduje na obszarze rozważanym pod SPP Lutynia Dolna i związaną z nim infrastrukturą, nie odnotowano tu żadnych obserwacji. Centra gniazdowania znajdują się poza obszarem zainteresowania na stawie Heřmanický, Skučáku oraz w rejonie Stawów Karwińskich. Te miejsca nie zostaną dotknięte projektem Z10 ZPP KMŚ. Projekt Z10 ZPP KMŚ nie będzie miał wpływu na dany przedmiot ochrony.
Podróżniczek białogardły	0	Gatunek nie gniazduje na obszarze rozważanym pod SPP Lutynia Dolna i związaną z nim infrastrukturą, nie odnotowano tu żadnych obserwacji. Siedliska gniazdowania tutaj koncentrują się głównie w kompleksach bagiennych stawu Heřmanský i stawu Lesník, stawie Zábłatský i w jego okolicach, w roślinności litoralowej w rezerwacie przyrody Skučák i stawu Velký Cihelník. Te miejsca nie zostaną dotknięte projektem Z10 ZPP KMŚ. Z punktu widzenia przedsięwzięć rozwiązywanych w projekcie Z10 ZPP KMŚ, wpływ na podróżniczkę białogardłą można uznać za minimalny. Projekt Z10 ZPP KMŚ nie będzie miał wpływu na dany przedmiot ochrony.
Zimorodek zwyczajny	0	Gatunek nie gniazduje na obszarze rozważanym pod SPP Lutynia Dolna i związaną z nim infrastrukturą, nie odnotowano tu żadnych obserwacji. Zimorodka zaobserwowano najbliżej na rzece Lutyńka, którą sporadycznie wykorzystuje jako siedlisko pokarmowe. Realizacja przedsięwzięcia Z10 ZPP KMŚ nie doprowadzi do naruszenia biotopu lęgowego ani bazy pokarmowej. Można również wykluczyć zwiększoną śmiertelność gatunku w wyniku ruchu drogowego. Projekt Z10 ZPP KMŚ nie będzie miał wpływu na dany przedmiot ochrony.
Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry		
Kumak górski	0	Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się w odległości około 2,5 km na zachód od zachodniej granicy terenu przeznaczonego pod SPP Lutynia Dolna. Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) jest oddzielony od przedsięwzięcia istotną barierą migracyjną w postaci autostrady D1. Wpływ przedsięwzięć ujętych w projekcie Z10 ZPP KMŚ na populację kumaka górskiego w obrębie obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry można uznać za minimalny lub wręcz zerowy. Projekt Z10 ZPP KMŚ nie będzie miał wpływu na dany przedmiot ochrony.
Pachnica dębowa	0	Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się w odległości około 2,5 km na zachód od zachodniej granicy terenu przeznaczonego pod SPP Lutynia Dolna. Biorąc pod uwagę ekologię gatunku, który jest związany ze starymi

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL)/OSO Przedmiot ochrony	Oddziaływanie	Komentarz do oceny
		drzewami, jego ograniczoną mobilność oraz odległość obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) od przedsięwzięć rozpatrywanych w ramach projektu Z10 ZZP KMŚ, można wykluczyć wpływ projektu na pachnicę dębową w tym EVL.
Różanka pospolita	-1	W obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) różanka występuje lokalnie – biotopem jest ciek Odry na całej jej długości oraz martwe ramię rzeki koło Szonychelu. Pojedyncze znaleziska różanki pochodzą również z Olzy, przy czym będzie to prawdopodobnie populacja ciągła. Wielkość populacji jest bezpośrednio zależna od odpowiednich siedlisk, w których ryby i ich narybek są chronione przed drapieżnikami, a jednocześnie są to siedliska z występowaniem gatunków żywicielskich małży. W Olzie różanka (według Kočvary, 2024) prawdopodobnie występuje powszechnie, włączając dolny odcinek Olzy poniżej Wierzniowic oraz przy zbiegu z Odrą. Przedsięwzięcia ujęte w projekcie Z10 ZZP KMŚ wpłyną na przepływy w Olzie w minimalnym stopniu. Tak samo nie grozi bezpośrednie fizyczne naruszenie biotopów różanki ani gatunków żywicielskich małży. Potencjalnym zagrożeniem może być sytuacja awaryjna na terenie zakładu produkcyjnego i wyciek substancji zanieczyszczających, które mogłyby skażać ciek Olzy na odcinku od miejsca zrzutu ścieków w kierunku zbiegu z Odrą. Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się w odległości około 4,5 km od miejsca zrzutu ścieków do Olzy. Ewentualna awaria mogłaby mieć bezpośredni wpływ na populację różanki w cieku Olzy, a także pośredni – poprzez naruszenie środowiska dla żywicielskich małży. Sam projekt Z10 ZZP KMŚ nie określa szczegółowo sposobu oczyszczania ani gospodarowania ściekami, podobnie jak nie rozpatruje sytuacji awaryjnych – są to oddziaływania wykraczające poza szczegółowość ZZP KMŚ, które będą rozwiązywane na etapie przygotowania przedsięwzięcia i opracowania konkretnego rozwiązania postępowania ze ściekami. Można założyć, że odprowadzanie ścieków wód technologicznych będzie odbywało się zgodnie z odpowiednimi normami i limitami. Możliwy jest niewielki, potencjalny wzrost temperatury, który wystąpi jedynie na ograniczonym odcinku cieku poniżej wylotu i nie należy zakładać wpływu na biotopy w bardziej oddalonym obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry. Ryzyka sytuacji awaryjnych nie są rozpatrywane w ramach projektu Zmiany nr 10 ZZP KMŚ, gdyż wykraczają poza poziom szczegółowości ZZP. Ocena jakości wód w Olzie podczas normalnej eksploatacji planowanego przedsięwzięcia oraz gospodarowania ściekami w sytuacjach awaryjnych musi zostać przeprowadzona na etapie przedłożenia przedsięwzięcia. Z uwagi na powyższe, czyli przede wszystkim ze względu na odległość obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry od ujścia korytarza TV101 (4,5 km), ze względu na fakt, że większość populacji różanki w obrębie EVL występuje w cieku Odry oraz ze względu na przewidywane rozwiązania w zakresie oczyszczania ścieków i awarii w ramach dalszego przygotowania

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL)/OSO Przedmiot ochrony	Oddziaływanie	Komentarz do oceny
		przedsięwzięcia, można wykluczyć istotny negatywny wpływ na ten przedmiot ochrony. Wpływ oceniany jest jako umiarkowany do minimalnego, ze względu na ryzyko możliwej awarii.
Zgnirotek cynobrowy	0	Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się w odległości około 2,5 km na zachód od zachodniej granicy terenu przeznaczonego pod SPP Lutynia Dolna. Zgnirotek występuje zarówno w samym obszarze o znaczeniu europejskim (EVL), jak i w szerszej okolicy. Za odpowiedni biotop można uznać cały drzewostan brzegowy Odry. Poza obszarami o znaczeniu europejskim (EVL) jako odpowiednie wydają się również drzewostany miękkiego łęgu wzdłuż Olzy. W ramach badań nie potwierdzono jego występowania na terenie parku przedsiębiorczości, jednak nie można jego występowania wykluczyć, np. w zachowanych alejach z dębami, jesionami i innymi starymi drzewami (np. na dawnych groblach na zachód i wschód od Wierzniowic). Gatunek mógłby być dotknięty niektórymi przedsięwzięciami ujętymi w projekcie Z10 ZZP KMŚ (działania przeciwpowodziowe – potencjalna ingerencja w stare drzewa na dawnych groblach, odprowadzanie ścieków – ingerencja w drzewostan brzegowy Olzy). Z uwagi na małe prawdopodobieństwo i niewielki stopień potencjalnej ingerencji w te biotopy, a przede wszystkim ze względu na odległość od obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry, można wykluczyć negatywny wpływ na przedmiot ochrony w danym EVL.
91E0 Mieszane lasy łęgowe jesionowo-olszowe Europy umiarkowanej i borealnej	0	W przypadku rozważanego przedsięwzięcia SPP Lutynia Dolna nie przewiduje się istotnego oddziaływania na przepływy i poziom wód gruntowych, które mogłyby mieć długoterminowy wpływ na rozwój łęgów w rejonie zbiegu Odry i Olzy. W związku z tym nie przewiduje się wpływu na przedmiot ochrony. Projekt Z10 ZZP KMŚ nie będzie miał wpływu na dany przedmiot ochrony.
Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice		
Kumak górski	-1	Kumak w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) występuje w sposób rozproszony i w zasadzie wszędzie w odpowiednich siedliskach. Populacja główna znajduje się w dolinie zalewowej Olzy. Stan populacji kumaka można uznać za stabilny. Szacunkowa liczebność osobników w populacji obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) wynosi około 100 osobników, przy czym zakłada się, że populacja kumaka jest z dużym prawdopodobieństwem liczniejsza. Populacja kumaka górskiego jest zlokalizowana nie tylko w obrębie samego obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), ale także poza jego granicami, gdzie w dorzeczu Olzy gatunek ten prawdopodobnie tworzy jedną populację, od około EVL Stawy Karwińskie aż po EVL Graniczne Meandry Odry. Poza właściwą doliną

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL)/OSO Przedmiot ochrony	Oddziaływanie	Komentarz do oceny
		zalewową Olzy kumak występuje również na terenach rolniczych, przewiduje się jego okresowe występowanie także na obszarze SPP LD oraz powiązanych działaniach przeciwpowodziowych. Kumak górski występuje tu głównie w okresie przedwiośnia i wiosny na terenach podmokłych. Gatunek przenika na obszar planowanego parku przedsiębiorczości jedynie sporadycznie. Częstsze występowania miały tu miejsce prawdopodobnie do roku 2000, kiedy rolnictwo tutaj nie było tak intensywne, a większa część terenów była w porównaniu ze stanem obecnym porośnięta trawą. Od 2000 roku odnotowano spadek liczebności gatunku na obszarach przeznaczonych pod SPP LD (poza EVL). Wszystkie stwierdzone występowania na terenie objętym przedsięwzięciem są związane z kałużami w obrębie dróg polnych. Kumaków natomiast nie znaleziono w rozległych podmokłych depresjach w polnych agrocenozach. Szacunkowa liczebność na obszarze SPP LD jest na poziomie jednostek osobników. Liczebność w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) jest rzędu wyższych wartości, przy czym kumulacja występowania i rozmnażania gatunku w większości leży na obszarze EVL. Kočvara (2024), na podstawie przedstawionych analiz i badań, stwierdza, że pomimo dużej powierzchni zajęcia przez grunty rolne, SPP LD nie może negatywnie wpłynąć na populację gatunku na terenie, ani na poziomie powierzchniowym, ani z punktu widzenia ograniczenia migracji, która odbywa się w osi ciekłu Olzy. Przedsięwzięcia ujęte w projekcie Z10 ZZP KMS nie pokrywają się pod względem terenu z obszarem EVL, z wyjątkiem korytarza TV101, który jest prowadzony równolegle do autostrady i przez tereny rolnicze o niskiej wartości przyrodniczej. Północna granica obszaru VS106 znajduje się około 180 m od granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), natomiast sąsiedni obszar przeznaczony pod działania przeciwpowodziowe graniczy z EVL na poziomie Wierzniowic. Biotopy kumaka górskiego na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) nie zostaną naruszone przez przedsięwzięcia ujęte w projekcie Zmiany nr 10 ZZP KMS, a osobniki zasiedlające część centralną populacji wzdłuż Olzy nie będą narażone na oddziaływanie. Potencjalnie mogą zostać dotknięte jedynie osobniki występujące poza głównym obszarem populacji, poza granicami obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), występujące na podmokłych terenach i kałużach znajdujących się na polnych oraz leśnych drogach. Według dostępnych źródeł, na obszarze przedsięwzięcia wykryto jednostki osobników. Z powyższego ewidentnie wynika, że gatunek co prawda występuje na terenach przewidzianych pod SPP LD oraz w obszarze planowanych działań przeciwpowodziowych, jednak nie są to powierzchnie preferowane, a liczebność populacji w tym miejscu jest niska. Kumak górski występuje tu głównie na polnych i leśnych drogach z kałużami, przy czym powierzchnia takiego „biotopu” w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego terenu jest bardzo mała, a w porównaniu z powierzchnią odpowiednich

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL)/OSO Przedmiot ochrony	Oddziaływanie	Komentarz do oceny
		biotopów na obszarze EVL jest znikoma. Można zatem stwierdzić, że przedsięwzięcia ujęte w projekcie Z10 ZZZP KMS nie wpłyną na populację główną w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, nie zakłócą możliwości migracji w obrębie tego EVL i doprowadzą do umiarkowanego wpływu na niewielką część populacji poza EVL. Oddziaływania na przedmiot ochrony oceniane są zatem jako umiarkowane do minimalnego. Jednocześnie w obrębie terenu objętego projektem przeznaczonego na działania przeciwpowodziowe istnieje potencjał do wdrożenia działań wspierających ten gatunek. Projekt Z10 ZZZP KMS nie stanowi konkretnej formy działań przeciwpowodziowych w obszarze objętym projektem VH114 i NRBK674, ponieważ wykracza to poza poziom szczegółowości ZZZP. Dla kolejnych etapów przygotowania przedsięwzięcia można zalecić realizację na obszarze VH114 działań rewitalizacyjnych mających na celu ochronę kumaka górskiego, względnie płazów ogólnie – czyli utworzenie tutaj oczka wodne, miejsc okresowo zalewanych itp. Jednocześnie konieczne będzie rozwiązanie ochrony gatunku podczas prowadzenia prac budowlanych na tym terenie. (transfery, zapobieganie powstawaniu nawodnionych terenów...).
Pachnica dębowa	-1	Na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) pachnica zasiedla zwłaszcza rośliny drzewiaste w drzewostanach liniowych, które otaczają tu różne struktury krajobrazowe, w szczególności dawne groble stawowe, zamulone starorzecza Olzy, drogi komunikacyjne, itp. Rozproszone osobniki pachnicy możemy znaleźć również w drzewostanie brzegowym Olzy. W regionie gatunek występuje przede wszystkim w obrębie dawnych i współczesnych grobli stawowych. Znaleźiska poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) są sporadyczne. W regionie Poolší można postrzegać ten gatunek jako jedną metapopulację z kilkoma ograniczonymi centrami rozprzestrzenienia (groble w U Červínů, groble w pobliżu Skotnicy, groble w pobliżu Týngu oraz groble w EVL Karwina – Stawy). W 2019 roku na obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice odnotowano 220 drzew (najczęściej letnich dębów i wierzb białych) odpowiednich dla rozwoju pachnicy dębowej, a na 50 drzewach stwierdzono oznaki występowania tego gatunku. Stan przedmiotu jest stabilny, wręcz nieznacznie się poprawia. Głównym celem działań ochronnych jest zachowanie ciągłości czasowej występowania wystarczającej liczby odpowiednich dziupli w lokalizacji. Projekt obszaru pod SPP Lutynia Dolna znajduje się około 180 m od granicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL). Występowanie pachnicy nie zostało wykryte na tym obszarze i nie jest spodziewane ze względu na brak odpowiednich drzew. Ponadto obszar VH114 jest zdefiniowany dla działań przeciwpowodziowych i pokrywa się z granicą EVL. Tutaj granica obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) jest wyznaczona wzdłuż nieutwardzonej drogi w miejscu dawnych grobli stawów. Na tej grobli, według Kočárka, zidentyfikowano poszczególne drzewa z potwierdzonym występowaniem pachnicy i poszczególne drzewa odpowiednie jako

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL)/OSO Przedmiot ochrony	Oddziaływanie	Komentarz do oceny
		biotop pachnicy. Konkretny kształt działań przeciwpowodziowych nie został określony na poziomie projektu Z10 ZZP KMŚ, zakłada się jednak możliwość zachowania drzew, w miejscu dawnych grobli, na których stwierdzono występowanie pachnicy lub które mają potencjał do jej zasiedlenia. Występowanie pachnicy nie zostało udokumentowane również w obrębie korytarza TV101 przeznaczonego do odprowadzania ścieków. Podczas badania terenowego nie stwierdzono tutaj występowania drzew odpowiednich do zasiedlenia przez pachnicę. Dla pozostałych terenów objętych projektem i ujętych w projekcie Z10 ZZP KMŚ potencjalne kolizje można wykluczyć. We wszystkich obszarach zawartych w projekcie Z10 ZZP KMŚ, z wyjątkiem terenu VH114, można wykluczyć negatywny wpływ na pachnicę dębową. W przypadku terenu VH114 ingerencja w biotop – drzewa odpowiednie dla pachnicy – jest potencjalnie możliwa, jednak na dalszych etapach przygotowania przedsięwzięcia będzie ona z dużym prawdopodobieństwem możliwa do rozwiązania, przede wszystkim poprzez zachowanie drzew odpowiednich dla jej występowania lub tych, na których jej obecność została potwierdzona. W związku z powyższym można wykluczyć istotny negatywny wpływ, a oddziaływanie zostało ocenione jako umiarkowane do minimalnego.

4.6 OCENA ODDZIAŁYWAŃ SKUMULOWANYCH I SYNERGICZNYCH

Skumulowane i synergiczne oddziaływania zostały również uwzględnione w ocenie. Kumulatywny wpływ jest wynikiem sumy oddziaływań tego samego rodzaju pochodzących z różnych źródeł, przy czym podczas oceny poszczególnych źródeł oddzielnie taki wpływ mógłby nie zostać stwierdzony. Synergiczny wpływ powstaje w wyniku jednoczesnego oddziaływania różnych rodzajów czynników (na przykład jednoczesnego oddziaływania kilku źródeł różnych emisji) na daną część środowiska. Kumulatywne i synergiczne oddziaływania można zatem rozumieć jako skutki powstałe w wyniku zbiorowego lub wspólnego działania. Podczas oceny poszczególnych źródeł oddzielnie taki wpływ mógłby nie zostać stwierdzony.

Większość obszarów objętych projektem i ujętych w projekcie Z10 ZSP KMŚ została wyznaczona poza obszarami o znaczeniu europejskim (EVL) i obszarami specjalnej ochrony ptaków. Jedynie obszar VH114 dla działań przeciwpowodziowych ingeruje w granicę OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší i obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, a korytarz TV101 do odprowadzania ścieków przebiega częściowo na swoim odcinku około 600 m przez oba obszary sieci Natura 2000.

Na żadnym z projektowanych obszarów nie stwierdzono znacząco negatywnego oddziaływania na żaden z przedmiotów ochrony; w przypadku trzech przedmiotów ochrony zidentyfikowano potencjalne oddziaływanie łagodne, wręcz minimalne. Dotyczy to pachnicy dębowej i kumaka górskiego na terenie obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i różankę pospolitą w EVL Graniczne Meandry Odry. Z tych powodów można rozważyć powstanie potencjalnych skumulowanych i synergicznych oddziaływań, mianowicie w obszarach o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i Graniczne Meandry Odry.

Oddziaływania kumulatywne i synergiczne zostały rozpatrywane w powiązaniu z innymi przedsięwzięciami, które są realizowane lub przygotowywane w związku z tymi dwoma wyżej wymienionymi obszarami o znaczeniu europejskim (EVL). Z Systemu Informacyjnego EIA/SEA wynika, że dla tych lokalizacji sieci Natura 2000 w przeszłości przedłożono następujące przedsięwzięcia lub koncepcje, które mogły mieć wpływ na obszary sieci Natura 2000, i sporządzono dla nich odpowiednie oceny:

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice

- ❖ **MSK1903, Wydobycie zasobów w niepodlegającym wyłącznemu prawu złożu żwiru i piasku Lutynia Dolna – Wierzniowice.** Wykluczono istotne negatywne oddziaływanie. Umiarkowane negatywne oddziaływania na pachnicę dębową i kumaka górskiego, wraz z zaproponowanymi działaniami minimalizującymi te oddziaływania.
- ❖ **MSK931, Skanalizowanie miejscowości Lutynia Dolna, część Wierzniowice.** Wykluczono istotne negatywne oddziaływanie. Oddziaływanie na pachnicę dębową i kumaka górskiego wykluczone (0).
- ❖ **OV9131, Budowa nowej rozdzielni 400 kV w miejscowości Dzieńmorowice.** Zidentyfikowano umiarkowanie negatywny wpływ (-1) na pachnicę dębową i kumaka górskiego. Potencjalna ingerencja w drzewa odpowiednie jako biotop pachnicy (bardzo ograniczony zakres poza obszarem centralnym) oraz likwidacja drobnych powierzchni wodnych jako biotopu kumaka.

Oddziaływania oceniono jako bardzo małe, a występowanie gatunków znajduje się poza obszarem centralnym. Zaproponowano środki łagodzące wpływ przedsięwzięcia. W 2021 roku przedłużono ważność opinii do 2026 roku. Częścią dokumentacji do przedłużenia opinii EIA jest ocena zgodnie z § 45i Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, której wnioski wskazują, że oceniane przedsięwzięcie nie będzie miało znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony ani spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO. Równocześnie w dniu 08. 09. 2020 r. UK KMS wydał opinię zgodnie z § 45i Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu, w której również stwierdza, że przedsięwzięcie nie może samoistnie ani w połączeniu z innymi koncepcjami czy przedsięwzięciami wywierać znaczącego oddziaływania na przedmiot ochrony ani na spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO. Przedsięwzięcie dotychczas nie zostało zrealizowane.

- ❖ **MSK374, Rozszerzenie wydobywania surowca mineralnego – piasku żwirowego w miejscowości Lutynia Dolna – Velké Lány.** Przedsięwzięcie nie zrealizowano, ukończono w fazie przygotowawczej.
- ❖ **MSK2309, I/67 Bogumin – Karwina.** Zamiar w fazie przygotowawczej – zgodnie z rozpoczętą procedurą preselekcji zostanie poddany dalszej ocenie. Oddziaływanie na pachnicę dębową w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice oceniono jako zerowe. Poza EVL nie można go wykluczyć, ale jest mało prawdopodobny. Oddziaływanie na populację kumaka górskiego w EVL oceniono jako zerowe. Potencjalne oddziaływanie na część populacji poza EVL (zakłócenie biotopów, ograniczenie przepuszczalności migracyjnej w szerszym obszarze) oceniono jako umiarkowanie negatywne (-1).
- ❖ **MZP027J, Aktualizacja nr 6 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego.** Aktualizacja rozstrzyga projekt dwóch wariantów korytarza linii kolejowej dużych prędkości (KDP) na odcinku Ostrawa-Swinow – granica Republiki Czeskiej / Rzeczypospolitej Polskiej (-Katowice). Umiarkowanie negatywne oddziaływanie (-1) na kumaka górskiego w wyniku ingerencji w biotop występowania gatunku w miejscach filarów estakady, ryzyka pogorszenia przepuszczalności migracyjnej, ryzyka kolizji sprzętu budowlanego z migrującymi osobnikami oraz ryzyka sytuacji awaryjnych. Umiarkowanie negatywne oddziaływanie (-1) na pachnicę dębową z powodu ryzyka zajęcia biotopu i fragmentacji jego biotopu.
- ❖ **Autostrada D1** – istniejące przedsięwzięcie oddane do użytku w 2012 roku, przebiega przez terytorium EVL. Oddziaływania przedsięwzięcia na przedmioty ochrony zostały ocenione jako nieistotne (HBH Projekt s.r.o., 2005). Zajęcie biotopów pachnicy dębowej i kumaka górskiego na odcinku przebiegającym przez obszar o znaczeniu europejskim (EVL) oceniono jako niewielkie – nie zidentyfikowano biotopów gatunku. Negatywne ograniczenie łączności populacji obu gatunków w obrębie EVL. Wdrożono środki minimalizujące te oddziaływania – zapewnienie przepustów pod autostradą w odcinku wzdłuż Olzy oraz w podejździe pod autostradą, pasy prowadzące.

Spośród powyższych planowanych przedsięwzięć największym jest planowana budowa linii kolejowej dużych prędkości (KDP), która była rozpatrywana w ramach 6. aktualizacji ZZZP KMS – zobacz wyżej. Potencjalne sytuacje awaryjne oraz kolizje ze sprzętem budowlanym wykraczają poza poziom szczegółowości ZZZP. Przepuszczalność migracyjna zostanie zachowana dzięki realizacji estakady na filarach oraz ograniczonemu zajęciu biotopów w miejscach filarów. Stopień ingerencji jest zależny od lokalizacji filarów.

Wydobycie żwiru i piasku jest zlokalizowane w pobliżu obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), poza obszarem centralnym występowania gatunków. Oprócz ryzyk przynosi możliwość powstania nowych biotopów (powierzchni wodnych) dla przedmiotów ochrony. Po zakończeniu wydobycia żwirownie mogą stanowić potencjalnie wartościowy biotop dla płazów.

Podane przedsięwzięcia nie ingerują w obszary centralne występowania kumaka górskiego i pachnicy dębowej. Z wyjątkiem KDP są to przedsięwzięcia zlokalizowane w okolicy obszaru o znaczeniu europejskim (EVL), które mogą stanowić ingerencję w biotop, gdzie występuje peryferyjna część populacji kumaka. Jednocześnie podczas realizacji przedsięwzięć zachowana zostanie przepustowość migracyjna. Ingerencja w biotop pachnicy również jest tylko potencjalna i możliwa do rozwiązania.

Populacje obu gatunków są stabilne w EVL, a cele ich ochrony są osiągane. Szczegółowy monitoring pachnicy (Kočárek 2019) istotnie zwiększył wcześniejsze szacunki liczby zajętych drzew w EVL. Wyżej podane zrealizowane przedsięwzięcia nie miały zatem udowodnionego znaczącego oddziaływania na dany przedmiot ochrony, a populacja pachnicy dębowej wciąż wydaje się być liczna i w korzystnym stanie. W przypadku ocenianej koncepcji zidentyfikowano potencjalne ingerencje obszaru działań przeciwpowodziowych w istniejące lub potencjalne biotopy pachnicy dębowej – stare drzewa, przy czym zakłada się tutaj, że w kolejnej fazie przygotowań można tym ingerencjom zapobiec i do nich nie dojdzie.

Główna populacja kumaka wzdłuż Olzy jest stabilna i połączona w jedną metapopulację. Na terenach rolniczych w okolicy, czyli między Wierzniowicami a Lutynią Dolną, odnotowano spadek, który jest prawdopodobnie spowodowany intensywną gospodarką rolną. Aspekt ten wpływa na populację kumaka znacznie bardziej niż podane przedsięwzięcia. Podobnie, oddziaływania ocenianej koncepcji nie dotyczą populacji głównej kumaka, a jedynie niewielkiej części populacji poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL), i to wyłącznie w czasie realizacji przedsięwzięcia. Jednocześnie, w przypadku obszaru przeznaczonego pod działania przeciwpowodziowe, stwierdzono potencjał do poprawy warunków występowania kumaka górskiego (utworzenie oczek wodnych itp.).

Na podstawie powyższego można założyć, że nie należy zakładać znaczących negatywnych kumulacyjnych ani synergicznych oddziaływań na populacje przedmiotów ochrony – pachnicę dębową i kumaka górskiego w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice.

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry

- ❖ **MSK1330, Kładka dla pieszych i rowerzystów przez rzekę Olzę.** Przedsięwzięcie poddane ocenie (Koutecká, 2009). Zakończono na etapie przygotowania na podstawie stwierdzenia istotnego negatywnego oddziaływania (-2) na przedmioty ochrony OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší.
- ❖ **MZP283K, Plan cząstkowego dorzecza Górnej Odry na lata 2021 – 2027.** Oceniono potencjalnie umiarkowane negatywne oddziaływanie (-1) na populację różanki pospolitej. W koncepcji objęta projektem stabilizacja koryta Odry w formie obiektu poprzecznego (HOD31700005) – ingeruje w biotop różanki, istnieje ryzyko naruszenia biotopu gatunku w związku z realizacją działania (zakładane jest zastąpienie funkcji stabilizującej istniejącego progu skalnego, jeśli zostanie on rozmyty przez powódź, przez obiekt zsuwowy). Średnio- i długoterminowe oddziaływania przedsięwzięcia na różankę pospolitą są minimalne (zmiana naturalnej dynamiki cieku Odry i związana z tym ingerencja w biotop różanki).

Kuras (2024) dalej podaje zamiar „**Odra, Bogumin, km 2,600-3,100, budowa nr 5695**”. (nie stwierdzono w systemie EIA). W ramach oceny wykluczono oddziaływanie na pachnicę dębową oraz oddziaływanie nieistotne (0/-1) na populację kumaka górskiego w czasie realizacji przedsięwzięcia (potencjalne dotknięcie osobników w kałużach podczas przejazdu sprzętu). Wpływ na różankę pospolitą został wyłączony.

Z powyższego wynika, że jedynym zidentyfikowanym przedsięwzięciem o potencjalnym oddziaływaniu na populację różanki pospolitej jest stabilizacja koryta za pomocą obiektu poprzecznego, która została ujęta w Planie cząstkowym dorzecza Górnej Odry. W trakcie realizacji przedsięwzięcia oceniono oddziaływanie jako umiarkowanie negatywne, natomiast wpływy średnio- i długoterminowe jako minimalne. Jakość wód powierzchniowych w Olzie (a także w Odrze) na odcinku przed zbiegiem, zgodnie z Raportem o stanie środowiska w Kraju Morawsko-Śląskim, została sklasyfikowana jako klasa III. Zanieczyszczona woda. W ramach oceny Z10 ZZZ KMS zidentyfikowano potencjalne negatywne oddziaływanie w postaci możliwej awarii, która może mieć wpływ na populację różanki w cieku Olzy, a także pośrednie ze względu na zakłócenie środowiska dla żywicielskich małży. Wpływ ten wykracza poza poziom szczegółowości ZZZ i będzie rozpatrywany na etapie przygotowania przedsięwzięcia oraz konkretnego rozwiązania sposobu gospodarowania ściekami.

Stan przedmiotu ochrony różanki pospolitej w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry można uznać za stabilny, a populacja jest dobrze zachowana. Dotyczy to również obecnego stanu jakości cieków, który dla Odry i Olzy oceniany jest jako zanieczyszczony. Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry jest przede wszystkim związany z ciekiem Odry, a jedynie marginalnie przy zbiegu także z ciekiem Olzy. Można więc stwierdzić, że w przypadku przedmiotu ochrony – różanki pospolitej – nie zachodzą znaczące negatywne kumulatywne ani synergiczne oddziaływania, a prawdopodobieństwo ich wystąpienia dla populacji różanki pospolitej w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry jest minimalne. W dalszych fazach przygotowania przedsięwzięcia konieczne jest zajęcie się optymalnym sposobem gospodarki ściekami i ich odprowadzania oraz ryzykiem awarii.

4.7 OCENA ODDZIAŁYWAŃ TRANSGRANICZNYCH

Na terytorium Polski najbliższym od omawianego przedsięwzięcia znajduje się obszar o znaczeniu europejskim Graniczny Meander Odry, położony na lewym brzegu Odry, w odległości ok. 2,5 km od najdalej na zachód wysuniętego krańca obszaru przeznaczonego pod SPP Lutynia Dolna. Granica obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) znajduje się około 250 m przed zbiegiem z Olzą. Przedmioty ochrony siedliska reprezentują lasy łęgowe (91F0, 91E0), eutroficzna roślinność wodna (3150) i roślinność łąkowa (6510). Gatunkiem będącym przedmiotem ochrony jest zgniotek cynobrowy, chrząszcz związany ze starymi drzewami.

Ten obszar o znaczeniu europejskim (EVL) nie jest w kontakcie z obszarami objętymi projektem. Rozważono również możliwość negatywnego wpływu zanieczyszczenia wody lub awarii. Jednak to ryzyko jest minimalne lub zerowe, zważywszy na fakt, że EVL Graniczny Meander Odry nie jest w kontakcie z ciekiem Olzy.

Oddziaływanie transgraniczne projektu Zmiany nr 10 ZZZ KMS, biorąc pod uwagę odległość tego EVL i innych od lokalizacji obszarów objętych projektem koncepcji, wyznaczone przedmioty ochrony w EVL oraz fakt, że EVL wyznaczono wyłącznie wzdłuż lewego brzegu Odry, około 250 przed jego zbiegiem z Olzą, zostało wykluczone.

4.8 WYNIKI OCENY NA SPÓJNOŚĆ OBSZARÓW SIECI NATURA 2000

Spójnością obszaru o znaczeniu europejskim (EVL)/OSO rozumiane jest ogólnie jako utrzymanie jakości lokalizacji z punktu widzenia realizacji ich funkcji ekologicznych w odniesieniu do przedmiotów ochrony. Chodzi o zdolność ekosystemów do dalszego funkcjonowania w sposób korzystny dla przedmiotów ochrony, z uwzględnieniem zachowania, względnie poprawy ich obecnego stanu. Spójność obszaru jest zachowana, jeżeli obszar ma wysoki potencjał do zapewnienia celów ochrony, ma zachowane funkcje ekologiczne oraz zdolności samoczyszczenia i odnowy w ramach swojej własnej dynamiki (Ministerstwo Środowiska 2007).

Znaczący wpływ na spójność obszaru występuje wtedy, gdy udowodniono istotne negatywne oddziaływanie co najmniej na jeden z jej przedmiotów ochrony. Równocześnie można ocenić dane oddziaływanie za znaczące, jeżeli suma częściowych, umiarkowanie negatywnych oddziaływań jest na tyle istotna, że w efekcie całościowym akcentuje oddziaływania jako znacząco negatywne.

Zgodnie z zaleceniem metodologicznym Ministerstwa Środowiska, ocena oddziaływania na spójność obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) i OSO koncentrowała się na ustaleniu, czy projekt Z10 ZSP KMŚ ma wpływ na:

- ❖ Przepuszczalność i fragmentację krajobrazu w odniesieniu do EVL i OSO
- ❖ Tryb wodny krajobrazu (zmiana warunków odpływowych, zachowanie funkcji znaczącego elementu krajobrazu obszar zalewowy...) w odniesieniu do EVL i OSO
- ❖ Zakłócenia w rozwoju przedmiotów ochrony EVL i OSO
- ❖ Tymczasowe refugia przedmiotów ochrony EVL i OSO (sporadyczne oczka wodne, sezonowa baza pokarmowa itp.).
- ❖ Biotopy przedmiotów ochrony EVL i OSO poza rozpatrywanymi obszarami

Szczegółowe informacje oraz argumenty do oceny oddziaływania projektu Zmiany nr 10 ZSP KMŚ na spójność lokalizacji zostały przedstawione w poprzednich rozdziałach, do których można podać odesłanie. Ewentualne naruszenie spójności jest oceniane w odniesieniu do obszarów sieci Natura 2000, które znajdują się w pobliżu oddziaływania wpływów rozpatrywanej koncepcji, względnie obszarów, gdzie zidentyfikowano ewentualne oddziaływanie na wyznaczone przedmioty ochrony, czyli EVL Dolina Olzy – Wierzniewice oraz EVL Graniczne Meandry Odry.

Przepuszczalność krajobrazu i jego fragmentacja

Na obszarze objętym projektem Z10 ZSP KMŚ nie przebiegają korytarze migracyjne dla gatunków będących przedmiotem ochrony sieci Natura 2000. W miejscach lokalizacji powierzchni objętych projektem sporadycznie występuje kumak górski, natomiast na północnej granicy powierzchni przeznaczonej pod działania przeciwpowodziowe VH114 znajduje się kilka drzew, które służą lub mogą służyć jako biotop dla pachnicy. Sam obszar VS106 znajduje się około 180 metrów od granicy EVL Dolina Olzy – Wierzniewice i OSO Heřmanský stav – Odra – Poolší.

Centrum występowania i rozprzestrzeniania się gatunku koncentruje się w dolinie zalewowej rzeki Olzy i przebiega w kierunku cieku wschód–zachód. Ponieważ powierzchnie objęte projektem są zlokalizowane poza tym obszarem, możliwość rozprzestrzeniania się gatunku w dolinie zalewowej Olzy nie zostanie zakłócona. Z drugiej strony, istnieje tutaj potencjał wsparcia kumaka górskiego, na podanym obszarze pod działania przeciwpowodziowe – zalecana jest realizacja oczek wodnych i innych

obszarów podmokłych. Obecnie znajdują się tam intensywnie użytkowane grunty orne bez większej wartości przyrodniczej i bez warunków do występowania tych gatunków. Przy zastosowaniu odpowiednich środków istnieje tu możliwość poprawy warunków dla płazów.

Podobnie można przewidzieć, że drzewa z występowaniem pachnicy dębowej można zachować w kolejnej fazie przygotowania przedsięwzięcia, a warunki dla migracji tego gatunku, których możliwości są ze względu na jego ekologię ograniczone, pozostaną zachowane.

Do spadku heterogenności krajobrazu na wyznaczonym obszarze dojdzie w bardzo ograniczonym zakresie. Na obszarze dominują intensywnie użytkowane grunty rolne, mozaikę krajobrazową uzupełniają kanały melioracyjne i 3 małe lasy. Te biotopy jednak nie są wykorzystywane przez podane przedmioty ochrony.

Można stwierdzić, że przepuszczalność krajobrazu nie zostanie naruszona z punktu widzenia przedmiotów ochrony, podobnie jak częściowa fragmentacja krajobrazu nie wpłynie na przedmioty ochrony w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice.

Tryb wodny krajobrazu

Projekt Z10 ZZP KMS nie reguluje bezpośrednio gospodarowania wodami opadowymi. Można jednak założyć zgodność z wymaganiami prawa wodnego i budowlanego, czyli w pierwszej kolejności wsiąkanie lub gromadzenie i wykorzystanie wód opadowych. To zasadniczo ograniczy wpływ na tryb wodny w krajobrazie.

Niewykorzystane wody opadowe będą przechwytywane, odprowadzane do oczyszczalni ścieków, a po oczyszczeniu odprowadzane do cieku Olzy przez zaprojektowany korytarz TV101. Zmiany w przepływach na Olzie przewidywane są jako minimalne. Lokalnie, w miejscu wylotu, może wystąpić częściowy wzrost temperatury, który nie będzie miał wpływu na przedmioty ochrony w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice oraz Graniczne Meandry Odry.

Częścią zmiany jest również obszar przeznaczony pod działania przeciwpowodziowe, mający chronić planowany obszar produkcyjny przed powodzią. Obszar ten znajduje się poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice i obejmuje teren o bardzo niskim występowaniu skrajnej części populacji kumaka górskiego. Zaprojektowane zmiany nie będą miały wpływu na ten gatunek.

Zakłócenie przedmiotów ochrony będących w rozwoju

Można przewidzieć wzrost natężenia ruchu zarówno w czasie realizacji przedsięwzięcia, jak i w okresie jego eksploatacji. Z punktu widzenia przedmiotów ochrony potencjalnie istotniejszy jest okres realizacji, kiedy będzie dochodziło do przemieszczania materiałów oraz przejazdów sprzętu. Nie będzie to miało wpływu na pachnicę dębową, jednak można przewidzieć powstanie miejsc z tymczasową akumulacją wody, które mogą przyciągać kumaka górskiego do ich wykorzystania, co mogłoby prowadzić do zwiększonej śmiertelności tego gatunku. W okresie eksploatacji po realizacji dróg obsługowych wpływy te zostaną już rozwiązywane.

W części zachodniej dominującym źródłem hałasu i zakłóceń jest autostrada D1. Zakłócenia wynikające ze zwiększonego ruchu nie będą znaczące.

Pozostałe aspekty, takie jak np. smog świetlny, nie mogą być ocenione na poziomie szczegółowości ZZZP i będą przedmiotem rozwiązań w kolejnych etapach przygotowania przedsięwzięcia.

Tymczasowe refugia przedmiotów ochrony

Można przewidzieć powstanie miejsc z tymczasową akumulacją wody, które mogą przyciągać kumaka górskiego do ich użytkowania, co mogłoby prowadzić do zwiększonej śmiertelności tego gatunku. W okresie eksploatacji po realizacji dróg obsługowych wpływy te zostaną już rozwiązane. Rozległe nadkłady i budowa infrastruktury spowodują powstanie okresowo zalewanych powierzchni, które mogą być tymczasowo kolonizowane przez płazy.

Są to tereny poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice, czyli poza obszarami centralnymi występowania. Kumak występuje tu sporadycznie. Podstawowym działaniem jest stały monitoring tych obszarów, szczególnie w okresie wiosennym. Pachnicy to ryzyko nie dotyczy.

Oddziaływanie na biotopy objęte ochroną poza rozwiązywanymi obszarami

W poprzednich rozdziałach wykluczono oddziaływanie na przedmioty ochrony w sąsiednich EVL i OSO, z wyjątkiem EVL Dolina Olzy – Wierzniowice oraz EVL Graniczne Meandry Odry (różanka pospolita). Z punktu widzenia obszaru specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší stwierdzono, że przedmioty ochrony zimorodek zwyczajny, bączek zwyczajny i podróżniczek nie występują na rozpatrywanym obszarze i nie mają tu odpowiednich biotopów pokarmowych ani lęgowych. Możliwe oddziaływania na pachnicę dębową i kumaka górskiego opisano wyżej. Spośród pozostałych przedmiotów ochrony potencjalnie zidentyfikowano możliwość dotknięcia populacji różanki pospolitej w obszarze o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry w przypadku awarii. Ryzyko to zostało ocenione jako niskie i zostanie uwzględnione dopiero w kolejnej fazie przygotowania przedsięwzięcia.

Podsumowanie

Z przeprowadzonej oceny wynika, że oceniana zmiana Z10 ZZZP KMŚ nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na spójność obszarów sieci Natura 2000. W dalszych fazach przygotowania przedsięwzięcia należy rozwiązać jakość wód powierzchniowych w Olzie w związku z odprowadzaniem wód technologicznych i deszczowych z terenu SPP Lutynia Dolna oraz zminimalizować ryzyka związane z pracami budowlanymi i powstawaniem tymczasowych podmokłych terenów, które mogą być kolonizowane przez płazy.

4.9 OCENA I PORÓWNANIE PROJEKTOWANYCH WARIANTÓW POD WZGLĘDEM ODDZIAŁYWANIA NA SYSTEM NATURA 2000

Projekt Zmiany nr 10 ZZZP KMŚ nie przedstawia żadnych rozwiązań wariantowych – jest przedstawiany w jednym wariantcie. Alternatywne rozwiązanie nie jest możliwe, ponieważ obszar VS106 do realizacji projektu SPP został wyznaczony na podstawie Uchwały Rządu Republiki Czeskiej nr 157/2024 i zgodnie z załącznikiem 3 Ustawy nr 416/2009 Dz.U. Republiki Czeskiej Z oceny oddziaływań na sieć Natura 2000 nie wynika również konieczność rozpatrywania projektu w kilku wariantach. W związku z tym ocenie poddano tylko ten przedstawiony wariant.

5. WNIOSKI

Przedmiotem oceny był projekt Zmiany nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego w postaci przygotowanej przez podmiot sporządzający, spółkę Instytut regionalnych informacji, s.r.o. – w terminie na czerwiec 2025 roku. Celem oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 było ustalenie, czy projekt zmiany zasad zagospodarowania przestrzennego, względnie zawarte w nim przedsięwzięcia, mogą mieć znaczące negatywne oddziaływanie na sieć Natura 2000, konkretnie przede wszystkim na obszar specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší, obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice oraz inne obszary o znaczeniu europejskim w szerszym otoczeniu, a także na przedmioty ochrony w tych obszarach i spójność tych obszarów.

Na podstawie przeprowadzonej oceny, opisanej w poprzednich rozdziałach, można oświadczyć, że:

Przedłożony projekt Zmiany nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego nie może mieć znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony i spójność obszarów o znaczeniu europejskim oraz obszarów specjalnej ochrony ptaków systemu Natura 2000.

5.1 PRZEWIDYWANE DO ZASTOSOWANIA ŚRODKI MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, ELIMINACJĘ LUB OGRANICZENIE PRZEWIDYWANYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ ZMIANY ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYZNACZENIA

Nie stwierdzono żadnych poważnych/znaczących negatywnych oddziaływań.

Część działań jest już częścią projektu Z10 ZZP KMŚ. Przede wszystkim chodzi o możliwość realizacji bliskich naturze działań przeciwpowodziowych na obszarze VH114, który jednocześnie jest częścią zmiany przebiegu ponadregionalnego korytarza ekologicznego NRBK674. Obszar ten obejmuje obecnie intensywnie uprawiane grunty rolnicze. Projekt Z10 ZZP KMŚ umożliwia w tym miejscu realizację działań wspierających funkcje ekologiczne w krajobrazie i różnorodność biologiczną, takich jak tworzenie nowych biotopów przyrodniczych, oczek wodnych, terenów zielonych itp. Konkretna realizacja tych działań będzie przedmiotem kolejnych etapów przygotowania przedsięwzięcia.

W ramach oceny zidentyfikowano potencjalne umiarkowane negatywne oddziaływania i zagrożenia. Poniżej przedstawiono więc działania i zalecenia w celu złagodzenia lub minimalizacji ewentualnego negatywnego oddziaływania projektu Zmiany nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego:

- ❖ W następnych fazach przygotowania przedsięwzięcia, czyli na poziomie dokumentacji planistycznej Lutyni Dolnej, w obszarach i korytarzach, które zostaną zlokalizowane na terenach objętych projektem Z10 ZZP KMŚ, przeprowadzić proces oceny zgodnie z § 45i Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami, czyli ocenę oddziaływania na sieć Natura 2000.
- ❖ W obrębie obszarów VH114 należy zapobiec negatywnym ingerencjom w biotopy pachnicy, czyli w stare drzewa na grobli, na południowej granicy o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina

Olzy – Wierzniowice oraz na północnej granicy obszaru VH114. Oznacza to drzewa z udokumentowanym występowaniem pachnicy dębowej lub potencjalnie nadające się dla tego gatunku.

- ❖ W ramach obszarów VH114 i NRBK674 zastosować bliskie naturze środki rewitalizacyjne, które przyczynią się do poprawy warunków występowania kumaka górskiego.
- ❖ Zapewnić gospodarowanie ściekami w taki sposób, aby nie mogło dojść do pogorszenia jakości wód powierzchniowych i biotopów przedmiotów ochrony obszarów sieci Natura 2000. Zapewnić jakość odprowadzanych technologicznych ścieków do rzeki Olzy oraz zapewnić minimalizację negatywnych skutków ewentualnej awarii dla jakości wody w rzece Olzie.

5.1.1 Porównanie stopnia oddziaływania projektu Z10 ZSP KMŚ bez wdrożenia środków zapobiegawczych, wykluczających lub ograniczających oczekiwane niekorzystne oddziaływania przedsięwzięcia ze stopniem oddziaływania w przypadku ich wdrożenia.

W ramach oceny zidentyfikowano pewne potencjalne umiarkowane negatywne oddziaływanie i ryzyka, dla których zaproponowano działania i zalecenia mające na celu ich złagodzenie lub minimalizację, które zostały opisane wyżej.

Są to działania, które mają zastosowanie w następnych fazach przygotowania przedsięwzięć na podanych obszarach. Ich celem jest minimalizowanie potencjalnych negatywnych oddziaływań i ryzyk na przedmioty ochrony w potencjalnie dotkniętych obszarach o znaczeniu europejskim (EVL), czyli konkretnie na pachnicę dębową, kumaka górskiego i różankę pospolitą.

Są to umiarkowane oddziaływania i zagrożenia. Bez realizacji tych działań mogłoby zatem nastąpić umiarkowane negatywne oddziaływanie na te gatunki. W przypadku pachnicy dębowej kluczowa jest ochrona drzew, na których występuje lub może występować – tj. na dawnej grobli, stanowiącej północny skraj obszaru VH114 i jednocześnie część południowej granicy EVL Dolina Olzy – Wierzniowice, gdzie stanowi przedmiot ochrony. Bez realizacji działań groziłoby ich naruszenie lub usunięcie oraz pogorszenie warunków występowania pachnicy. Można założyć, że drzewa te można zachować na tym obszarze podczas realizacji przedsięwzięcia.

W przypadku kumaka górskiego chodzi o działania, które mają zapobiec śmiertelności tego gatunku w miejscu jego sporadycznego występowania poza obszarem centralnym i poza obszarem o znaczeniu europejskim (EVL). Niezrealizowanie tych działań mogłoby zwiększyć śmiertelność kumaka, lecz populacja główna w EVL nie zostałaby naruszona.

Obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry znajduje się poniżej ujścia Olzy w odległości około 4 km od ujścia korytarza TV101. Działania dotyczące przygotowania na sytuacje awaryjne są podstawowym krokiem w przygotowaniu przedsięwzięcia. Ich pominięcie lub niewłaściwe ustawienie zwiększyłoby ryzyko negatywnego oddziaływania sytuacji awaryjnej. Jeżeli doszłoby do takiej sytuacji, to ze względu na odległość danego obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) ryzyko negatywnego oddziaływania jest niskie.

5.2 RAMOWA OCENA MOŻLIWOŚCI EWENTUALNYCH ŚRODKÓW KOMPENSACYJNYCH, JEŻELI WPŁYW MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OCENIANY JAKO ZNACZĄCO NEGATYWNY.

Nie stwierdzono żadnych poważnych/znaczących negatywnych oddziaływań. Z tego względu nie są rozpatrywane ani poddawane dyskusji ewentualne środki kompensacyjne.

6. PRZEGLĄD GŁÓWNYCH WYKORZYSTANYCH ŹRÓDEŁ

- ❖ **Agencja Ochrony Przyrody i Krajobrazu Republiki Czeskiej (2015):** Zestawienie zalecanych działań dla obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Graniczne Meandry Odry
- ❖ **Agencja Ochrony Przyrody i Krajobrazu Republiki Czeskiej (2017):** Zestawienie zalecanych działań dla obszaru o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice
- ❖ **Agencja Ochrony Przyrody i Krajobrazu Republiki Czeskiej (2018):** Zestawienie zalecanych działań dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Heřmanský stav – Odra – Poolší
- ❖ **Agencja Ochrony Przyrody i Krajobrazu Republiki Czeskiej (2025):** Dane dotyczące mapowania biotopów oraz dane dotyczące występowania gatunków szczególnie chronionych.
- ❖ **Bernotat, D. (2007):** Practical experience of appropriate assessment in Germany. Bundesamt für Naturschutz, Presentation at – a workshop: „European Exchange of Experience on the Assessment of Plans and Projects Significantly Affecting Natura 2000 Sites According to Article 6 (3) and (4) of the Habitats Directive (92/43/EEC), 29.-30.3.2007, Berlin.
- ❖ **Institut regionálních informací, s.r.o. (Instytut Informacji Regionalnych, sp. z o.o.) (2025):** Projekt Zmiany nr 10 Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego – Część tekstowa i Uzasadnienie, rysunki
- ❖ **Kočárek, P. (2019):** Inwentaryzacyjne badanie entomologiczne – obszar o znaczeniu europejskim (EVL) Dolina Olzy – Wierzniowice: pachnica dębowa (*Osmoderma barnabita*)
- ❖ **Kočvara, R. (2024):** Ocena zgodnie z postanowieniami § 67 Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, w obowiązującym brzmieniu, oraz § 7 Obwieszczenia nr 142/2018 Dz.U. Republiki Czeskiej, w obowiązującym brzmieniu. Strefa Przemysłowa Lutynia Dolna.
- ❖ **Kuras, T. (2024):** Strategiczny Park Przemysłowy Lutynia Dolna – Ocena oddziaływania koncepcji zgodnie z § 45i Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej, w obowiązującym brzmieniu, na przedmioty ochrony obszarów o znaczeniu europejskim i obszarów specjalnej ochrony ptaków.
- ❖ **Kraj Morawsko-Śląski (2024):** Pełny tekst Zasad Zagospodarowania Przestrzennego Kraju Morawsko-Śląskiego po wydaniu Aktualizacji nr 1, 2a, 2b, 3, 4, 5, 6, 7, 8a i 8b (stan prawny)
- ❖ **Ministerstwo Środowiska (2007):** Metodyka oceny istotności oddziaływań podczas sporządzania oceny na podstawie § 45i Ustawy nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi przepisami. Biuletyn Ministerstwa Środowiska, część 11, str. 1–23.
- ❖ **Ministerstwo Środowiska (2011):** Podręcznik do oceny istotności oddziaływań na przedmioty ochrony
- ❖ **Ministerstwo Środowiska (2018):** Aktualizacja wytycznych metodycznych Wydziału Ochrony Gatunkowej i Wdrażania Zobowiązań Międzynarodowych MŚ w sprawie Procedury oceny oddziaływania koncepcji i przedsięwzięć na obszary o znaczeniu europejskim (EVL) i obszary specjalnej ochrony ptaków. Biuletyn Ministerstwa Środowiska listopad 2018 roku, część 8, str. 1–62.
- ❖ **Ministerstwo Środowiska (2025):** Wytyczna metodyczna – Procedura oceny oddziaływania koncepcji i przedsięwzięć na specjalne obszary ochrony siedlisk oraz obszary specjalnej ochrony ptaków. Aktualizacja 2025
- ❖ **Sweco a.s. (2024):** Dokumentacja dla strefy Lutyni

- ❖ **Šiřina, P. (2024):** Ocena ekspercka zmiany przebiegu części ponadregionalnego korytarza ekologicznego K98, mezofilnego gajowego pomiędzy biocentrum RBC 164 Lutyňský Borek a biocentrum RBC 102 Bezdínek.
- ❖ **Rozwój gospodarki wodnej i budownictwo (2024):** Studium obszaru zalewowego i ochrona przeciwpowodziowa w Lutyni Dolnej, stan istniejący i stan projektowany
- ❖ Rozporządzenie nr 142/2018 w sprawie wymogów dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia i koncepcji na obszary o znaczeniu europejskim (EVL) i obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz w sprawie wymogów dotyczących oceny oddziaływania poważnej ingerencji na cele ochrony przyrody i krajobrazu.
- ❖ Ustawa nr 114/1992 Dz.U. Republiki Czeskiej o ochronie przyrody i krajobrazu, z późniejszymi zmianami.
- ❖ Ustawa nr 100/2001 Dz.U. Republiki Czeskiej o ocenie oddziaływania na środowisko, z późniejszymi zmianami

- ❖ www.biolib.cz
- ❖ www.cenia.cz
- ❖ www.cuzk.cz
- ❖ www.drusop.nature.cz
- ❖ www.mapy.cz
- ❖ www.mzp.cz
- ❖ https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/uplne-zneni-zur-msk-po-vydani-aktualizace-c--1--2a--2b--3--4--5--6--7--8a-a-8b-pravni-stav-13194/
- ❖ www.natura2000.cz
- ❖ <https://natura2000.eea.europa.eu/>
- ❖ www.nature.cz